

BIBLIOTHECA
UNIV. JAGIELL.
CRACOVENSIS

35352

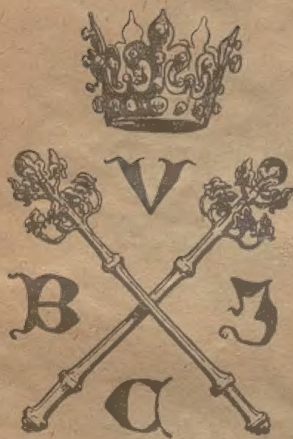
I

Mac. 71. Dr.

P

THEOLOGIA.

N. 77.

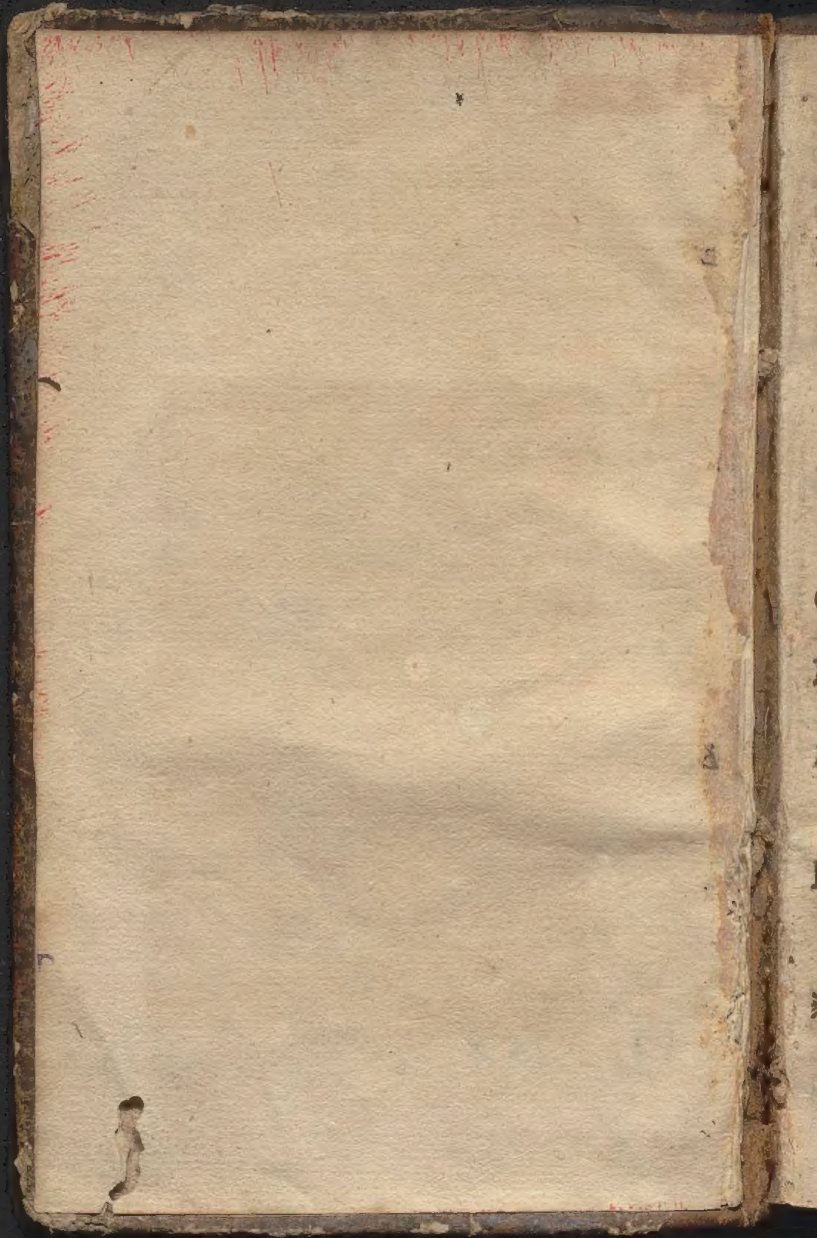

35352

I

- XIII - 72

95.

CORONA DECENNII

Explanationi Theol: moralis utri-
usq; lectionis impensi,

seu

Practica ratio agendi
In arcano colloquio, Confessarii docti
& Doctoris

Cum pœnitente præsertim rudi.
Opus Conscientiæ arbitris & pœnitenti-
bus perutile propositum
Per varia Confessionum paradigmata
operosè collectum

Ex generalibus Principiis recentiorum Theo-
logorum.

Authore

P. JACOB O BARTOLT

Soc: JESU Theologo.

Reimpressum

Typis Collegii Sandomiriensis Soc: JESU.

Anno Domini 1728.

Pro Celsa Ignoti mense 1766.

*Benedices Coronæ Anni
benignitatis Tue.
Pfal: 64. v. 12.*

Antiquitus dabantur Co-
ronæ Sapientibus in si-
gnum, eos honore & gra-
tiâ aliorum dignos esse.

Lyrannus, 35-352.

Al. Indroce Lysocuroc. pr.
ca. 1000. 1000. 1000.

APPROBATIO.

Libellum, cui titulus CORONA DECENNII, eruditâ
operâ & pio labore Admodum Reverendi Patris
JACOBI BARTOLT, Soc: JESU Theologi Conscrip-
tum practicam rationem agendi in arcano Colloquio
Confessarii docti cum pœnitente præsertim rudi in se con-
tinentem, legi, dignumq; adinveni & approbavi, qui pro-
pter publicam utilitatem prælo excudatur. In quorum
fidem datum Pultoviæ Die nona Mensis Julii Anno Do-
mini 1726.

*Paulus Dominicus Dromler U. J. D.
Cathedralis Plocensis & Pultoviensis Canonicus,
ac in eadem Diacesi Librorum Censor.*

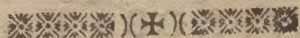
FACULTAS.

R. P. PRÆPOSITI

PROVINCIALIS Litvanæ Provinciæ Soc: JESU

Cum librum, qui inscribitur CORONA DECENNII;
à P. Jacobo Bartolt nostræ Societatis Sacerdote
conscriptum, aliquod ejusdem Societatis Theologi reco-
gnoverint; & in lucem fructuosè edi posse judicaverint;
potestate mihi facta ab Admodum Reverendo Patre
nostro Michæle Angelo Tamburino, præfato Societatis
Præposito Generali, concedo, ut Typis mandetur, si iis,
ad quos pertinet, videbitur. In cujus rei fidem has literas
manu mea subscriptas, sigilloq; munitas dedi Vitebscis
12. Xbris 1725.

*Ex Libris Lauremii & Josephi
Anielaki Tomassa*
**VLADISLAUS
DAUKSZA S. J.**

Ad Lectorem.

EXperientiâ magistri didicerunt, qui
examinatoris in ordine, ad excipi-
endas Confessiones, munus practicé o-
blierunt, interdum Confessarios scire
generalia principia rité præsidendi
Sacro tribunali; at dum venit coronā-
da condigna praxi scientia in diudi-
canda conscientiâ, hallucinari, hærerere,
& ad peccata non rite explicata, veluti
mutus piscis tacere, omnino interro-
ganda non interrogare, docenda non
docere, nec morbis mederi. Proinde
quâ interno impultu, quâ Doctorum
monitu & svasu inductus sum ad tra-
dendam practicam methodum agendi
cum pœnitente. Utere hac lector, &
velut Ariadnæ filum, in perplexo tot
difficultatum foro, in conscientiæ La-
byrintho prehende, & à recto Sacra-
tux functionis tramite haud exerrabis.
Ne etiam cespites, sancta & dividua
textuum Trias præluceat. Imus est
Hugonis in Matt: 23. *Si erramus mo-
dicam penitentiam imponentes, nonne
meli-*

melius est propter misericordiam dare
rationem, quàm propter credulitatem de-
ficere pœnitentem. 2dus est Chryso-
stomi: Ubi Paterfamilias largus est, di-
spensator non debet esse tenax. Si DEUS
benignus, utquid Sacerdos austerus?
Vis apparere Sanctus? circa tuam vitam
esto austerus, circa aliorum benignus.
3tius est Lucae Abbatis qui in illud
Can: Labia eius distillantia Myrhâ
sic ait. Labia Christi esse Confessarios,
quia per illos loquitur Christus ad cor
pœnitentium, eisq; Myrrham pœniten-
tiæ, vitæq; austere instillat.

Quodli in hoc theatro vitæ huma-
næ pœnitentis refert personam, ad
hanc ritè in conspectu Regis Regum
effingendam, animant te fidei, & mo-
rum Magistri, sequentiumq; textu-
um faces ministrant, 1ma fax est S.
Antonius Padv: Dom. 3. quad: Multis
Cameris demon habet, vel habere potest
ingressum in domum Conscientiæ nostræ,
scilicet animæ; sed tamen nunquam, nisi
per unum ostium potest ejici, & expelli,
scilicet oris, seu Confessionis. 2da est
Vincentii Ferr: Dom: 14. post Pentec:

Non

Non dicit ostendite caput, vel faciem,
vel manus, sed Vos, id est omnes pla-
gas ostendite Sacerdotibus. Recta Con-
fessio non est nisi offensio plagarum. 3tia
Cassiodori in Ps. 74. Mortem plerumq;
generat vel semel terreno Iudici crimi-
na confiteri; DEO autem frequentata
confessio, non parurit periculum, sed
salutem. 4ta S. Bernardini Sen. serm:
15. Plerique minimum, aut nullum
fructum de Confessione reportant, quia
imparati ad illam vadunt. Interea
quisquis es, monitum te volo Lector,
si huius operis principium ritè leg re
voles, incipe à fine, DEO optimo
Maximo, memor illius effati;

Finis Coronat opus.

LIBER TRICEPS

In uno Capite Coronato.

Liber hic triceps in uno capite non refert speciem mostri. Tria eius uno grandiori, capita, formam non informem, sed speciosam eximia recentiorum Theolog: venustate, commonstrabunt, dum angustum suum ita exporrigent sinum, ut angustum Confessarit, quam prohi iudicis, quam periti medici, quam sapientis Doctoris, & Consilarii, munus completantur. In aliquibus tamen Confessionum, utiq; non ex foro interno acceptarum, paradigmati, solum manus Iudicis, sed ad debitam noxis penam haud condemnatis exercebitur, non quod non debeant penam proportionatam iniquitates in Sacro tribunali plecti.

sed quod brevitati operis consulatur,
& ex prænotatis quantitas pænæ pæ-
nitentibus destinanda perspicatur.

Expeditis Confessionum paradi-
gmatibus, Corona stellarum 12. hoc
est radians in 12. resolutionum mo-
rallum exemplaribus lux redimet,
libri tricipitis.

CAPUT Unicum.

De triplici munere Confessarij.

ANtequàm triplex hoc unico capi-
te munus Confessarii in ratione ag-
gendi cum pænitentibus paulò
longiùs evolvem⁹, prænotatis aliquit⁹
generalia principia Theologorum
breviter involvemus.

Prænoto imo. Ut pænitentem, qui
scienter non explicat numerum vel
speciem peccati mortalis, sic & Con-
fessarium, qui non habitâ iusta causâ
negligit interrogare, quoties & in qua
specie sit peccatum, delinquere morta-
liter, adeoq; teneri quærere; si occur-
rat immediatè, ante a^h solutionem, non
esse

esse factam in materia Confessionis
necessaria interrogationem. Sacer-
dos enim est Judex, ergo debet co-
gnoscere causam, sive peccata omnia,
quæ pœnitens tenetur eius sententiæ
subiicere. Nec in hoc tribunali ha-
bindus respectus personarum, quia
Christus (ut ait P. Gobat) *non con-
didit pro Principum, vel Magnatum
Confessionibus peculiarem Theologiam,
sed voluit omnes eadem lege teneri.* Di-
scrité tamen pœnitens enumerans pec-
cata debet iuvare interrogando, ne
confessio reddatur odiosa. Imò non
tenetur Confessarius interrogare, si
sciat pœnitentem nosse, quid ad va-
lidam exomologesim requiratur.
Hinc Religiosi Clerici, & alii in Theo-
logia versati non facile interrogan-
di, nisi clarum sit, quod aliquid o-
mittatur, vel non satis discernatur spe-
cies peccati, vel aliquid necessarium.
Prænoto 2do. Dum Confessarius
quærit numerum, vel speciem peccati,
supponi ordinarié debet illud pecca-
tum

tum esse mortale, vel dubium de eo. Non enim tenetur, quamvis possit interrogare numerum, vel speciem peccati ventralis, cum id solum sit sufficiens materia penitentiae. In hoc autem opere confessarius supponitur, agendo cum penitente, interrogare numerum & speciem solius mortalis. Penitens quoque in secuturis paradigmatis Confessionum, cum addit numerum certum, vel plus minus, supponendus est mortalia confiteri.

Prænoto 3tio. Confessarium debere statim interrogare, ne postea obliviscatur, si penitens ex scripto confiteatur, & omittat aliquid, quod omnino addi deberet. Imò etiam si penitens de memoria confiteatur, melius statim interrogare, si Confessarius per experientiam scit, se in fine plerumque oblivisci: Expediit tamen prius audire, quodnam peccatum dicere voluit, post illud, quod non rite explicabat, ut postea reduci queat ad cursum suæ Confessionis.

Prænoto-

Prænoto 4to. Cùm etiam in Sacro Tribunali ad munus Judicis spectet causam bene intelligere, & proportionatis pœnis noxas plectere, obligari confessarium, congruas peccatis pœnitentias iniungere. Porro quanta pro uno mortali pœnitentia sit proportionata, respondet Arsdekin in trip: Theolog: *esse proportionatam coronam sex decadum: non tamen juxta eundem, opus est pro 100. mortalibus iniungere 100. coronas, sed hoc relinquitur determinandum judicio prudentis Confessarii.* Et consuetius est interdum minoribus pœnitentiis plectere, quàm maioribus à Sacramento reflectere. Hinc possunt aliquando pro pœnitentia iniungi consveta ieiunia Ecclesiæ, Missæ auditio die Festo, & alia ordinaria diei opera Ordinariè tamen imponenda est oratio, ieiunium, eleemosynæ, spectata conditione & capacitate pœnitentis.

Prænoto 5. Ut Confessarius ex æquo functionem Doctoris & Consiliarii impleat, teneri eum imò ad hoc,

ut illum moveat qui, ex ignorātia mortaliter culpabili est in malo statu. Si vero sit invincibilis ignorantia, vg. si in hac, pœnitens nuplit affini in 2do gradu, obligari quidem ad monendū & docendū cum est spes fructūs nec mala graviora timentur, sed non debere, nec posse monere, si non sit spes fructūs, vel prudenter gravius malum timetur. Obligatur enim bono pœnitentis providere. 2dò. Teneri motiva à peccatis absterrentia pro conditione, & qualitate, ac capacitāte pœnitentis, præsertim rudis proponere, & minùs rectè dispositum ad dolorem efficacem excitare; Suggesto hic aliqua motiva *imo*. Unicū mortale detraxit Angelos é Cælo ad ignem æternum. Adā & Evam eiecit é paradiso, & tu post tot mortalia quid non mereris? Quanta Dei bonitas, quòd te hucusq; incolumem servet, qui multos in actu peccati perire fecit. Vivus es in corpore sed fœdissimum cadaver in anima, Ancilla, corpus vivit anima, Regiæ stirpis

pis Domina, mortua probrosè facet.
 2do. Peccatum mortale facit mancipi-
 um diaboli, tam crudelis hostis, ut si
 Deus permitteret, uno quadrante omnes
 in orbe homines, interfectioni daret, &
 tu ei te tradidisti peccando. Nolles re-
 bellis esse DEO, si scires, te in pœnam
 peccati. Turcarum mancipium futu-
 rum, & ausus es, te sæviori tyranno
 in servitutem crudelissimam dare. 3tio
 Quodvis mortale occidit animam, tol-
 lendo gratiam sanctificantem, quæ est
 vita animæ. Si scires te in pœnam pec-
 cati statim interficiendum, utiq; legem
 non prævaricareris, & ausus es pecca-
 re, sciens, fore ut moriaris in anima
 præstantissima tui parte. Plus tu æli-
 mas vitam ancillæ, huius sordidæ car-
 nis, quàm vitam Dominae, animæ im-
 mortalis. 4to. Unicum mortale pri-
 vat hæreditate regni cælestis. Si scires
 tibi mox post peccatum omnia, quæ
 habes amittenda, itaq; non peccares,
 & victas dedisti sceleri manus, bene-
 gnus, exuendum te aurea chlamyde

grati-

gratiæ divinæ, animam sanctificantis,
 & tamen iuxta S. Thomam : Bonum
 gratiæ unius, est majus, quàm bonum
 totius universi, & sic exutum, privan-
 dum jure ad Regnum celeste. Pluris
 æstimasti lutum, quàm aureos montes,
 bona transitoria, quàm æterna, po-
 mum putrescens, quàm regnū. 5to. Si
 quis haberet vitam tuam é filo pen-
 dulam, quod semper posset præscin-
 dere, utiq; ei non malediceres, aliàs
 mittendus ex alto in lacum rabidorum
 Leonum subiectum; & DEO toties
 maledixisti, quoties male vixisti, &
 tamen ille, cū posset statim deicere
 in gehennam, te conservat. 6to. Quid
 tibi boni fecerunt dirissimi tui hostes
 mundus, caro, & dæmon. Non tibi
 vitam, non vitæ bona dederunt, &
 tamen illorum obsequio te mancipasti,
 & noluisti obsequi Deo, qui te & pro
 te tam multa fecit. Quid mercedis pro
 tuis obsequiis ab his hostibus recipies?
 Non aliam mercedem, nisi vermem in
 conscientia, damnum in fama, turpitu-
 dinem

dinem in anima, pœnas æternas in inferno. Si stipendia merereris apud tyrannum, utiq; fugeres ab eo, si posses, ad Dominum divitem, svavem, liberalem, Sanctum. Fuge & ab his hostibus per seriam vitæ emendationem, fuge ad Dominum DEUM & Patrem tuum, & implebit omnia tua desideria.

7mo. Non venderes equum vel villam guttâ mellis, quid est voluptas in peccato, nisi stilla dulcoris? & tamen pro huius pretio nullo, reddidisti hosti tuo animam, præstantiorem mûdi thesauris, ut innuit Hyppon: Doctor dicens. *Unusquisq; animam suam vendit diabolo, accepto tanquam pretio dulcedine temporalis voluptatis.*

8vo. Non attentares in Principem tuî peraman-tem insurgere, & ausus es in Regem Regum delinquere; & tamen ex sensu, S. Chrysoft: hom: 62. in Matt: *Quantum centum denarij à decem millibus talentis, tantum imò vero multo plus, ea, quæ in hominem peccata, distant ab his, quæ in DEUM committuntur. Terra*

respe-

*respectu celi est veluti punctum, Cælum
& terra respectu DEi, est quid minus,
& tu quid es? & tamen in tantam pec-
care ausus es Majestatem? O homo
mentis emotæ! gno. Si esses filius cu-
iuspiam Principis, nunquam velles es-
se filius rustici mancipii; & tamen cum
esses filius Regis Regum per gratiam
sanctificantem, factus es per tot sce-
lera filius dæmonis. Ut inquit Christ:
Joan: 8. v. 44. Vos ex patre diabolo es-
stis. homo. Si scires te statim post pec-
catum in aliquam bestiam vel mon-
strum transformandum, utique nolles
peccare: & peccasti; cum tamen sicut
in corpore humano os serpentinum, sic
in ánima humana vitium detractionis;
sicut in corpore humano rostrum porci-
num, sic in anima humana gulositatis
vitium, & sic de aliis. Imo incompara-
biliter majoris indecentiæ Monstrositas
ista Spiritualis, & magis horribilis a-
spectu, quam illa corporalis. Guiliel:
Paris: l. de virt: c. 7.*

Præ-

Celum
amnis,
n pec-
homo
us cu-
les es-
n cum
atiam
t sce.
hrift:
olo e-
t pec-
mon-
olles
sicut
n, sit
onnis
porci-
sitati
para-
rofitas
lis a-
vilis:
præ-

Prænoto 6to. Cùm incumbat Confessario etiam munus medici ritè exequendum, & cum nullum in periculo proximo peccati versantem possit absolvere, debet per media præscripta ex occasione proxima facere remotam. Sunt, qui naufraganti in peccatorum Oceano auxiliarem non porrigunt manum, sed dissimulanter faciunt perire. Male faciunt Duces militiæ, qui suos milites armis validis contra hostes non instruunt, peiùs confessarii, quia remedia efficacia, ignorantibus pænitentibus cōtra morbos animæ non suggerūt. Remedia hæc complura in Theologia Catholica, Varsaviæ non pridem in lucem publicam edita polonico idiomate proposui, hic aliqua ex mente ascetatum in operis suggeram decursu. Cùm autem teneatur Confessarius, ut habituato interdum neget, interdum differat absolutionem, quatenus famæ pænitentis coram astantibus consulatur, debet super monitum priùs pænitentem de non danda absolutione, pro-

E

ferre

ferre, *vg.* Miseriatur &c. & omnia
forma absolutionis facere Crucem ta-
cite dicendo *vg.* Ego te benedico In
Nomine Patris, &c.

Prænoto 7mo. In ratione agendi
confessarii denotati per C. maiuscu-
lum, cum pœnitente signato per gran-
dus. P. intelligitur Confessarius ca-
rens iurisdictione in casus reservados,
ut hinc melius innotescat, quò recur-
sus cum huiusmodi noxis fieri debeat,
His prænotatis præcurrat aliis.

Ratio agendi cum Sacrilego Pœnitente.

Pœnit. Benedicite Pater. *Confess.*
Dominus sit in corde tuo &c. P.
Confiteor DEO, quia peccavi ni-
mis cogitatione, verbo, & opere. Post
Confessionem factam à mense: invanū
nomen Domini invocavi. C. an tunc
invocasti cū mentitus es? aut dubita-
bas de tuæ assertionis veritate. P. ita
est. C. quoties ergo DEum testem
mendacii fecisti? P. aliquoties. C. die

certum numerum periurii, ut tibi dicat conscientia, fuit ne decies tale perjurium? P. fuit & pluries. C. quonies ergo? P. vigesies. C. quare prius dixisti aliquoties? dicendum prius erat: peleravi. 20. scitote gravem tuis periurijs dishonorem DEO præsenti fecisse. Non auderes Principem personam toties quoties in testem mendacis vocare, & ausus es orbis Dominum, qui tale nefas etiam subitanea morte punivit, ut habet vita S. Edvardi Regis. *Minus creditur hominibus, qui jurant frequentius*, ait S. Basil: in Ps. 14. Et hæc est periurorum pœna, ut etiã si verum iurent, non credatur eis. Perge ultra. P. quoddam mortale peccatum in præteritis confessionibus ex pudore reticui. C. peccare nos cogit fragilitas innata, & confiteri prohibet cōfusio peccati cognata. Malum enim facere pudor non est, & pudor est cōfiteri, timemus dicere, quod committere non timemus. Hæc tibi Chrysologus serm: 34. tu mihi explica, quod- 7.
B₂ nam

nam fuit illud mortale. P. Copulam habui bis cū sponsa mea consanguinea in 2do gradu. C. nupsisti ne postea huic sponsæ? P. nupsi. C. putāstine id licere? P. dubitavi an non intercedat aliquod impedimentum dirimens. C. Omnino intercedit affinitas dirimens matrimonium. Debes talem fictam uxorem deserere. P. non possum sine scandalo, infamia & aliis gravib; incommodis, præsertim cum susceperim ex ea 3. liberos. C. saltem debitum à

8. ficta coniuge nec pete, nec ei redde, & cum illa interea sic versare, semper præsentibus arbitris, tanquam cum sorore tibi exosa, & in alio tecto pernoctā, donec dispensatio superveniat. P. Bené, sed quis poterit in hoc dispensare? C. potest etiam Episcopus, sed in foro conscientię solum, idq; si hæc omnia verificentur in te: hoc est si matrimonium tuum fuit publicum, & impedimentum occultum, de quo etiam sponsa prorsus nescivit; item si in separatione esset scandalum, & non sit facilis

aliam
 gvi.
 ostea
 e id
 edat
 . C.
 mens
 m a-
 fine
 9 in-
 erim
 um à
 e, &
 nper
 m fo-
 rno.
 t. P.
 enfa-
 ed in
 ec o.
 ma-
 , &
 tiam
 n fe-
 n si
 lis

facilis aditus ad Papam ob paup-
 tatem vel aliam causam, vel certè ob
 periculum usûs putati matrimonii.
 Cardenas in crisi d. 79. n. 2. &c. quod
 tenet, & si sponsus ante matrimonium
 cognoverit Matrem sponsæ. Vide P.
 LaCroix l. 6. par 3. n. 835. P. ista
 omnia in me concurrunt, supplico
 Pater age meam causam, C. fac,
 quod faciendum dixi: ego curabo ab
 Episcopo dispensationem. Sed impedi-
 mento per dispensationem sublato, ut
 tuum convalescat matrimonium, de-
 bebis illud privatim etiam sine Paro-
 cho & testibus contrahere, ponendo
 cum sponsa novum consensum, allegata
 hac v.g. ratione, quod in priori, in facie
 Ecclesiæ contractu, consensum non
 habueris. Consensus enim invalidus,
 re ipsa non fuit consensus, cum fuerit
 nullus & irritus. V. LaCroix &c.
 sed de hoc puncto convenies me extra
 confessionem, melius informandus.
 P. dictis morem geram. C. quot an- 9.
 nis in tali persistis matrimonio? P. 10
 B3 annis

annis. C. quoties tali usus es coniugio? P. DEUS novit, C. id proboscio, sed & confessarius ex officio iudicis, id debet scire. Fuitne talis usus quotidie semel? P. ita est, intercesserunt tamen saltem 12. Menses, in quibus vel absentia, vel infirmitas prohibuit usum. Tactus autem turpes extra tempus coitus fuerunt quotidie bis p. m. C. à quorū annis illud peccatum cum consanguinea sponsæ sacrilegus subiecuisti, P. à 12. C. quoties singulis annis confessus es, & Sacro epulo refectus, minor obligationis, confidenti? P. ter p. m. Q. hæ tuæ confessiones, & Communiones fuerunt sacrilegæ, & infructuosæ. Melius foret, si hucusq; nunquam esses confessus. Repetendæ tibi sunt confessiones, his 11 annis factæ. Itaq; compara animum pro confessione generali & comparatissimo te Sacro Tribunali. P. scio, quid
10. me premat, possum ulcera mea etiam nunc detegere. Fac quod vis Interea prius quæro ex te. Confessus es mihi
per-

periuria commissa post ultimam confessionem, an etiam his fuisti obnoxius à puero, & quoties? P. difficile est assequi numerum. Puto singulis hebdomadis totâ vitâ, quæ est annorû 35. me peierâsse 6. p. m. semel autem cum gravi damno tertii, sed hoc damnum, non vivente parte læsa, quantocius ex asse compensabo, dando pro Missis de Requiem stipendia, pro Xenodochiis stipem. C. publicum cum gravi damno tertii periurium, est in hac Diœcesi casus reservatus, at ego careo iurisdictione reservata. P. sed ego hoc scelus sum confessus habenti potestatem absolvendi à reservatis. C. si ita est possum absolvere, quia per confessionem etiam invalidam factam coram habente potestatem in reservata, tollitur reservatio peccati, etiam si fortè quis oblitus fuit, inculpabiliter reservati casûs, nam tunc confessarius vult facere, quantum potest, sed potest tollere reservationem peccati non cogniti, ut habet LaCroix l. 6. Lugo

II. Viva &c. contra Svarez &c. P. etiam tres alios singulos seorsim induxi ad periurium cum præfato damno. Pollutiones tactu proprii corporis causavi 30. p. m. C. fuitne tunc desiderium ad aliquas personas vel affectus? P. fuit ad liberas, & maritatas imò ad quascunq; C. dic quoties? P. ad liberas 15. p. m. ad maritatas 8. p. m. ad quascunq; 7. p. m. C. per quascunq; solasne liberas intelligis? P. solas C. fuitne etiam pollutio seu mollicities voluntaria sine affectu ad ullam personam? P. fuit bis, C. ignis lignis, stimuli carnis, tactu crescunt. In honorem Christi manuum perforatarum, abstine manus à tali contactu, & mente ad DEum conversa per actum contritionis aliquem corpori inflige dolorem, vel recogita, an dares consensum huic tentationi, si tibi hic & nunc esset moriendum, si te viri timentes DEUM, viderent: vel ineffabiles delicias Cæli recogita, respectu quarum voluptates carnis, sunt merum fel: vel
DEum

DEum præsentem, in adiutorium, ne succumbas, invoca, vel mentem aliqua re violenta aliò abstrahere, v.g. aliquid memoriter discendo, aut retrogradè recitando. P. habui desideria merè interna ad personas voto castitatis ligatas 6. maritatas 10. liberas 10. masculas 3. Defixi oculos in coitum animalium cum affectu ad bestiam bis, ad liberas 3. Cogitationibus obscænis morosè cum delectatione deliberata sine affectu ad ullum inhæsi 10. p. m. Cantiones obscænas cecini pluries. C. quoties cum delectatione plena venerea, & sine affectu ad personam ullam? P. non memini. C. fuitne 100. P. non fuit his 12 annis, C. sed totà vitâ fuitne P. fuit 500. C. sic inclusisti numerum minorem in maiore, sed quoties cecinisti cum desiderio? P. cum desiderio ad liberas 40. p. m. ad maritatas 10. p. m. C. an & quot & quali peccato sumptæ hinc alii occasionem peccandi? P. 10. p. m. & peccato solius impudicitie. Væ peccatori, qui solus

12.

13.

non

non vult ardere in æternum, sed etiā
 alios ad id pertrahit, diaboli Aposto-
 lus. P. iactabam me bis de fornica-
 tione semel commissā. Imprecatus sum
 matri malum, id audienti, bis. De-
 14. traxi in materia gravi & occulta cum
 gravi damno famæ ter, C. in qua
 materia & quem infamasti? P. dixi
 quendam militem fornicationi deditū,
 & Sacerdotem certi Ordinis sacrile-
 go coitu temeratum. C. primus for-
 te suam non curat famam, sed Reli-
 giosi famam teneris reparare. P. sed
 illi coram quibus detraxi, non habue-
 runt fidem detractiōni. C. cur ergo
 addidisti cum gravi damno famæ?
 P. de quodam etiā cū sit Nobilis
 dixi, quod sit rusticus. C. si is resci-
 ret id à te dictum, quo animo ferret?
 P. in diras & rabiem ageretur, C. an
 famam restituitis? P. non, sed nunc
 habetur ille nobilis pro tali, & coram
 quibus detraxi, sunt vitā functi, Un-
 tamen adhuc meā culpā, famæ damnū
 patitur, sed pari modo me prius in-
 fama-

famavit. C. ut servetur æqualitas, debes famam restituere, si ille tibi restituerit. P. sed nequeo sine iactura famæ. C. Utiq; fama tua non est præstantior, quàm fama eius cui detraxisti. P. ita est. C. ergo restituat tibi famâ, & tu debes restituere. P. graves pœnitentias pro mortalibus post confessiones sacrilegas non implevi. C. nec tenebaris implere, cùm in solis validis confessionibus pœnitentia iniuncta obliget. Sed nonne erroneè iudicasti eas sub mortali implendas. P. ita est. Retraxi domesticos sine causa ab audienda Missa die festo. C. quot & quoties. P. 5. domesticos decies retraxi, & ipse Missam partim ex negligentia, partim ex iusta causa non audiui die Festo. C. quoties ex negligentia? P. totâ vitâ v. cibus 50. p. m. ieiunia Ecclesiastica decies sine causa violavi. C. quot diebus, quoties, quomodo? P. diebus 10 bis in diem carnes manducando. C. Nonne etiam comedisti diebus esuriâlibus cum solis lacti;

15.

lacticiniis, & quoties? P. comedi 6. diebus ter in diem. C. nonne etiam sine iusta causa comedisti bis in die stricti ieiunii cibos esuriales ad satietatem? P. comedi feriâ ztiâ, & stâ ac Sabbato in quadragesima, item feriis 6tis per annum non impeditis aliis ieiuniis Ecclesiasticis, quia audiui id utrumq; ex consuetudine in hoc Regno Poloniæ licere. C. consuetudo sequenda, quam communitas sequitur. P. iussi serviliter sine gravi causa laborare diebus festis. C. quot festis, & quamdiu? P. festis 20, p. m. & horis circiter 4. singulorum Festorum. C.

16. *Plus proficiunt bona vestra ex bona observatione Festi, quàm ex vestris laboribus.* Hæc S. Vincentius Ferrerius in asc. Dom: tu scito esse pec: mort: laborare die festo tribus horis. Ita Gobat in clypeo n. 283. Fill: &c. Quid habes amplius? P. plurimum non memini. Doleo de omnibus, quòd DEum offenderim, nolo amplius peccare. C. si aliquod grave peccatum
- postea-

6. postea tibi occurrerit, quòd adhuc rite
 iam non es confessus debebis illud clavi-
 die bus subicere. Nunc agnosce DEI
 tie. benignitatem, quæ te tam diu sustinu-
 â ac it, & iram Creatoris plus non provo-
 ernis ca. Laborasti strenuè pro interno, la-
 aliis bora posthac pro Cælo. Non tibi
 vi id quadret illud Kempisii. *Pro modica*
 Re- *præbenda, longa via curritur, pro æter-*
 o se- *na vita vix pes, à terra levatur &c.*
 itur. Ut autem pænas noxarum luas, pro
 a la- pænitentia ieiunabis feris 4tis toto
 s, & anno. Confiteberis his singulis anni
 oris mensibus dices Coronas 6. decadam
 C. 70. & alia opera tua DEO pro pec-
 ob- catis quotidie totâ vitâ offeres. In oc-
 abo- casione verò peccati recordaberis iam
 rius DEI præsentis iudicis tui, iam Chri-
 ort: sti pro te passi, iam mortis, & inferni,
 Ita ad quem multi in actu peccati detrusi
 &c. sunt Quoties verò per annum ten-
 non tationi aliquod ex his, vel simile me-
 uòd dium non opposueris, toties sextari-
 pec- um dabis pauperibus, vel toties in di-
 um em semel tantum capies cibum. Esne

contentus hâc pænitiâ. P. sum
contentus, sed adhuc mihi occurrit,
quod in una quadragesima extra tem-
pus meridianæ cænæ, comedi sæpius
esuriales in parva quantitate cibos,
& quidem quavis die, ut hi cibi simul
sumpti sufficerent ad explendum 2da
refectione appetitum. C. *Paulum,*

17. *jejunium in Cælum evexit.* ait S. Bási-
lius Or: 1 Tu posthac cave, ne te gu-
la in infernum præcipitet. Excitet in
te amorem ieiunii S. Chryſt hom. 2.
in Gen: dicens: Jeiunium est anima-
rum nostrarum tranquillitas, senum
decor, adolescentium pædagogus,
continentiæ magister, quòd omnem
ætatem, & sexum quasi diademate quo-
dam coronat. *Misereatur tui Omni-
potens Deus &c.*

Ratio agendi cum palliante
delicta sua.

PÆnit: Cōfessus sum pro Paschate
peccata absolvi. C. forè pæniten-
tiam non peccata. P. ita est. cogita-
tiones

tiones malas habui. C. an maledicas,
 vel blasphemias vel alias. P. blasphemias. C. an placebant tibi? P. ita placebant sicut placeret fur ingressus concubia nocte domum meam. C. salua res. P. die esuriali, & non esuriali comedi anates, & anatem unam occidi. C. cur confiteris esum anatum? die non esuriali, cum id liceat, extra dies abstinentiæ à carnibus. P. ego audivi esse peccatum. C. Pro comedere, in Scriptura intelligitur imitatio, ille enim alium comedere dicitur, qui mores ipsius imitatur, ait Berchorius l. 2. moral. super Exod. c. 22. Si imitatus es anates pedibus vacillando ob excessum porus utiq; peccasti. P. rem acu tetigisti Pater. C. ergo dicendum erat: excessi mensuram in potu, ut pedibus vacillarem. Sed per caesam anatem quid intelligis? P. animal alienum. C. comedisti nè id. P. horret natura talem cibum. C. anatem comedere non horret natura. P. sed ego hominem occidi, vocatum Anas.

C.

C. ineptias loqueris, dicendum erat, for
hominem occidi. Compensâstine da- P.
mnum hinc secutum. P. nullum da- for
mnum fuit secutum. C. hic homo an la
erat uxoratus, & cuius conditionis; it l
P. fuit rusticus uxoratus. C. damnum ad
uxori, & Domino intulisti, compensa re
At cur dixisti fuisse indemne homici- me
dium. P. quia nihil è rebus occis P.
accepi. C. promittis ne damnum ex ve
morte occisi, uxori, liberis & Domino fui
compensare? P. hec homicidium fuit it
soli DEO notum. C. si tibi quis fura- xa
retur bovem valde occultè, an tene nu
retur ad restitutionem? P. utiq; C. er- tia
go & tu teneris restituere, an id pro nu
ponis? P. propono. Cingulum amisi qu
C. iterum ineptis, quid culpæ, pro um
prium cingulum amisisse? Nonne be
lum cingulum intelligis? de quo San- no
ctus Chrysost: serm. 23. innuit dicens pu
Lumbos nostros iubet Dominus adstrin- fite
gi balteo castitatis. P. mi Pater, In- de
spector cordium es. C. quid ergo, Ac
an es fornicatus & quoties? P. tum
forni-

erat fornicatus bis. C. habesne uxorem?
 P. habeo. C. hoc peccatum non est
 fornicatio, sed ad ulterium. P. sed il-
 la cum qua commixtionem habui, fu-
 it libera. C. esto, tamen hoc nefas est
 adulterium. P. potui iccari cum uxo-
 re aliena. C. multa potuisti, quæ ta-
 men non fecisti. An re ipsa iocatus es?
 P. ita est. C. nonne iocari intelligis
 verba obscæna? P. ita est. C. nonne
 fuit secuta hunc iocum copula. P. fu-
 it secuta semel. C. cur has tuas no-
 xas his palliis involvisti. P. nolui
 nuditate oculos offendere. C. stulti-
 tia est, velle curari à vulnere, & vul-
 nus medico non detegere. C. dolesne,
 quod hac insincera confessione DE-
 um offenderis? P. doleo. C. quid ha-
 bes amplius? P. nihil habeo. C. cur
 non confiteris peccata, de quibus ex
 publica fama constat. P. ut quid con-
 fiteri scienti. C. etiam notum aliun-
 de peccatum debet confessorio dici.
 Accusa te primò, quod operarium
 tibi operas suas nolentem ultra locare,

C

spo-

spoliatum in solis albis reliqueris & ei nolueris debitum dare stipendium. 2dò quod grave damnum intuleris fortunæ tui vicini. P. utiq; has duas iniurias iam compensavi, & pro secunda etiam pœnas à iudice inflictas lui, ut quid ergo confiteri? C. ut ab his Sacramentaliter absolvaris. Accusasne re de illis. P. accuso. Dolesne quod DEUM offenderis, & proponis emendationem? P. doleo & propono. C. pro pœnitentiâ ieiunabis feriis 4tis quinque, aliquam eleemosynam dabis & septiduo decies Pater & Ave recitabis; & alia opera ordinaria pro peccatis offeres, recordaberisq; pœnarum Infernalium in periculo peccati, &c. Miseriatur tui Omnipot. Deus &c.

Ratio prima agendi cum reſervatorum reo.

PÆnit. C.D.O. in libro hæretici legi his paucas lineas continentes rem, quæ est contra fidem. C. scivistiſtine id eſſe veritum ſub ex-
commu-

s & communicatione Papali? P. scivi, sed
 ium. Becanus ait: *Catholicos in Germania*
 leris *non excommunicari, quia legunt libros*
 duas *prohibitos* Hinc in Germania, ut &
 o se. in Polonia inquisitores fidei non sunt.
 ictas Et P. Layman ait: *in his partibus se-*
 ut ab *ptemtrionalibus, bulla cænæ, quo adlectio-*
 At. *nem librorum prohibitorum secundum*
 esne *eum rigorem non est recepta.* Itaq; in
 onis sententia. P. Claudii LaCroix &c.
 ono. peccavi graviter, illas paucas lineas
 4 tis legendo, cum me exposuerim pericu-
 labis lo, & egerim contra finem totum le-
 rect- gis, non tamen incurri excommuni-
 pro- cationem. C. novi bene hanc senten-
 ena- tiam, tu quid ultra. P. svasi alteri
 cati, duellum ex condicito bis. C. hic ca-
 &c. sus est reservatus Papæ, at ego à re-
 servatis absolvere nequeo? P. utique
 ser. casus Papales habent sibi annexam
 maiorem excommunicationem. C, ita
 i le. omnino. P. sed ego prorsus nescivi
 nen. svasionem duelli esse vetitam sub ex-
 dem. communicatione, adeoq; non fui con-
 ex- tumax Ecclesiæ. C. si ita est, perge

20. ultra. P. incendi domum mei adversarii sciens, id esse prohibitum sub excommunicatione Papæ reservata. Sed mihi cum incenderem prorsus non occurrit lex excommunicationis latae in hoc nefas. C. quid tum. P. utiq; non pecco contra legem Ecclesiæ, si carnes comedam die esuriali prorsus immemor ieiunij. Ergo & in hoc casu non fui contumax Ecclesiæ. C. bene arguis, stat pro te Suarez l. 4. secti 10. num. 4. Diana p. 3. t. & 41. Delbene, Krimer &c. contra Clarkm, Avilameti, & ratio est, quia c. 2. de const. in 6. dicitur: Sententis per statuta Ordinariorum prolati non ligari ignorantes, ut animatum periculis obvietur, nisi sit ignorantia crassa seu supina. Hinc si scias percussione Clerici sub excommunicatione esse prohibitam, sed nescias esse clericum illum, quem percutis non incurres censuram. Sed tu memor esto obligationis compensandi totum ex incendio damnum. P. non possum fau-

pauper restituere. C. impotentia te
nunc excusat, at cum poteris, resti-
tues. P. Bene est. Victus tentationi-
bus perstiti in hæresi interna 6. dieb9.
& eam prodidi externo signo, nulli
alteri cognito. C. est hic quidem ca-
sus bullæ cænæ reservatus Papæ, sed 21.
in aliis partibus, non in Germania,
vel partibus Septentrionalibus, quia
hinc non est facilis imò moraliter
impossibilis ad Papam accessus, ob
sumptus magnos, iacturam rei dome-
sticæ, molestias, & pericula vitæ. Ita
Layman, Gobât, & alii docent iu-
xta quos possunt quicunq, approbat
in Germania (idem dico de Polonia)
absolvere ab hæresi, & lectione li-
brorum prohibitorum, nec est obli-
gatio tunc Episcopum, vel Nuntium
Apostolicum adeundi, etiam per E-
pistolam, vel per Nuntium, quia Ca-
non solùm obligat ad adeundum supe-
riorem. Lugo Bonaâ: vide Domin:
Viva, in prop: 3. f. 32. P. Sacerdoti 22.
simplici instigante diabolo inflixi ala-
C3 pam

pam'ad sanguinis effusionem. C. hæc
 percussio, cum non sit enormis, re-
 curre ad Episcopum, vel mendican-
 tes, qui possunt absolvere à casibus
 iure communi reservatis Episcopo
 inter quos est etiam iste casus. Ita
 LaCroix &c. contra D. Viva. Jam
 verò postea, si non vis sine Sacramen-
 tis é vita migrare, discce Clerum ho-
 norare, P. in hoc autem casu ad
 quem recurram, quod cuidam Cleri-
 co enorme vulnus inflixi. C. re-
 23. curre ad Papam. P. sed mihi morali-
 ter est impossibilis ad Papam acces-
 sus ob sumptus magnos. iacturam rei
 domesticæ & pericula viæ, & vitæ.
 C. ergo recurre ad Episcopum. P. at
 nec Episcopum sine magna difficul-
 tate, & mora possum adire, cum sim
 pauper, valetudinarius, senex, rogo,
 absolve me Pater, ne forte tristes
 mors occupet inexpectatum. C. com-
 pensasti ne Clerico illatam iniuriam?
 P. compensavi. C. si hæc sunt vera,
 quæ opponis, possum te absolvere, sed
 cum

hæc cum onere, & cessante hoc diuturno
re-impedimento, coram Episcopo pæni-
an-tens compareas. Rationem verò, quod
bus possim te ab his calibus absolvere,
opo hanc pro tua informatione do, quia
Ita iuxta Perez, Dian. p. ii. tr. 8. res. 49.
tam &c, contra Suarez &c. Potest quisq;
en-confessarius à casibus etiam publicis
ho-bullæ cænæ absolvere, quando datur
ad impedimentum perpetuum, vel diu-
tri-urnum adeundi Episcopum, tam in
re-reservatis Papæ, quàm Episcopo, a-
ali-las reservatio non esset in ædificatio-
ces-nem, sed in destructionem. Quare
rel-sicut Papa censetur annuere, quod
tæ-possit Episcopus absolvere à casibus
ac-bullæ cænæ in casu necessitatis, etiã
ul-extra mortis articulum, ne pro dila-
im-tione pænitiæ imminet periculum
go-animarum, ita etiam censetur annue-
tus-re, quod possit aliùs Confessarius,
m-si nec Episcopus possit adiri perso-
m-naliter, & si Pater LaCroix l. 6. n.
ra-1020. de cas. reser. doceat, faciendum
ed-tunc recursum ad Nuntium Apost.

vel Episcopum per literas vel nuntium: Sed Henriquez & Dicastillo apud LaCroix de cens. n. 138. dicunt eo casu non esse obligationem ad scribendum, quia mens censurantis, vel reservantis videtur esse ut delinquens si possit, ipsemet adeat personaliter, alioqui censeatur esse impotens adire. Idem apud eundem docent, in casu necessitatis, quando adiri nec Papa, nec Nuntius Apost. nec Episcopus potest, posse Parochum a calibus Papa reservatis absolvere. P. rogo mi Pater quid intelligis per impedimentum perpetuum, & diuturnum. C. illud dicitur impedimentum perpetuum, quod est valde longum vg. 5. vel plurium annorum, quia in illo moraliter subest mortis periculum, si autem non censeatur adesse mortis periculum, ut si quis uno vel altero die deberet expectare copiam confessionis habentis facultatem delegatam, dicitur impedimentum temporale. Jam vero impedimentum diuturnum illud est

nti-est, quod habent impuberes, valetur-
lo a- dinarii, pauperes, senes, fæminæ. V.
cunt Viva in prob: 3. f. 31. Tambur. l. 2.
scri- in decal: c. 1. §. 8. P. mi Pater, video
vel te pietate & literis præstare, tot pec-
uens cata mea revolve in defectum vivæ
iter, fidel, quæso propone mihi motiva cre-
dire, dibilitatis. C, motiva hæc potes vi-
casu dere in Theologia Catholica &c. Hic
apa, ea huic includo syllogismo. Illa sola
s po religio est vera, & in suis dogmati-
apa bus infallibilis, quæ & ad perfectio-
ater nem vitæ ducit, & licentiam peccan-
tum di excludit, & plurimos Sanctos o-
lud mnibus sæculis habuit, & plurimis
m, miraculis claruit & gentes semper con-
vel vertit, & semper habita, & dicta est
no Catholica, & summam habet Docto-
au- rum omnium circa fidel capita con-
erli- sensionem, facileq; controversias fi-
die nit, sed sola Religio Romano Catho-
fa- lica est talis. Ergo illa sola est vera.
di- Contra illa Religio est falsa, quæ pri-
am mo nova est. 2do. successione Mini-
ud strorum ab Apostolis caret. 3tio. In-
ducta

25.

ducta est ab iis, qui legitimè missi non sunt. 4to. Nullis miraculis confirmata. 5to. Inducta ab hominibus malæ vitæ, & infamiâ notatis. 6to. Habet Authores in doctrina valde inconstantes, erroneos, sibi ipsis contradicentes, dolo malo, fraudibus, & mendaciis utentes, ut suam Religionem propagent. 7mo. quæ omne studium bonorum operum tollit, sed licentiam vitæ tribuit. 8vo. Antiquas hæreses renovat. 9no. Nullam certam credendi regulam habet. 10. Multa secum adfert absurda. Sed aliæ Religionēs, ut Lutherana, Calvinistica &c. sunt tales. Ergo sunt falsæ. Maior est certa, minorem evidenter probat in libello, cui titulus: *Quæ fides capeffenda?* Lessius, ut nec hiscere adversarii possint. Hæc tibi hic & nunc sufficiant. P. de his & omnibus peccatis doleo, &c. P. pro pœnitentiâ &c.

RATI-

Ratio Secunda cum eodem.

PÆnit: Violentas manus inieci in Matrem. C. hic casus est reservatus. P. ego nescivi esse reservatum. C. ignorantia non excusat à reservatione. Vade ad habentem in reservata iurisdictionem, & si vis esse longævus super terram, honora Parentes. qualiter te velles honorari à tuis liberis &c. &c. 27.

Ratio tertia cum eodem.

PÆnit: Inebriatus sum. C. an ad amissionem usus rationis. P. ita est. C. bibendo an prævidisti te ratione movendum. P. prævidi se- xics, interdum etiam non prævidi. C. remedium ebrietatis est, si quis inconditos & fædos tum suos, tum a- liorum mores velut in speculo intueatur: ita Lacones pueris ostendebant servos temulentos, ut eorum gestus inconditos videntes, odio haberent ebrietatem. Hæc Cornelius tibi. Tu quid amplius mihi. Vota aliqua vio-
lavi

lavi. C. quæ illa vota? P. votum
 quotidie dicendi Coronam 6. deca-
 dum. C. quoties hoc votum viola-
 sti. P. toto trimestri, item voto ca-
 stitatis obstrictus nupsi C. an sim-
 plici voto; P. solenin, sum enim
 Subdiaconus ex certo ordine Aposto-
 ta C. matrimonium tuum est inva-
 lidum, & sacrilegum. Fuiſti haſte-
 nus corvus, eſto columba, & ceu ad
 arcam Noë, ad clauſtrum tuum redi.
 P. amor liberorum reditum inhibet
 C. amor ſalutis æternæ perſvadeat
 P. timeo perpetuum carcerem. C. &
 carcerem infernalem non times? ſtul-
 tum te, ſi mavis in æternum ardere,
 quàm brevi tempore pro tantis deli-
 ctis tribulari. P. referam pedem ad
 clauſtrum, abſolve me Pater. C. ex-
 cedit id meam poteſtatnm, redi fili
 prodige à ſiliquis porcorum, ad do-
 mum Religioſorum, & ibi vinculis
 ſcelerum eximeris &c.

Ratio quarta cum eodem.

PÆnit: Fui ebrius sapius. C. fuiti ne tuuc mentis compos? P. fui. 28
C. ergo non fuisti ebrius, sed solum excessisti mensuram in potu, ad hoc ut sit quis ebrius mortaliter, opus est, ut saltem unâ horâ privetur usu rationis. LaCroix n 327 P. rapui supellectilem post intestatum Sacerdotem in ea Diœcesi, in qua hic casus est reservatus. C. qua ratione huc venisti? P. Ut in hac Diœcesi, in qua hoc peccatum non est reservatum absolverer. C. si alia ratione huc migrass, ex tacito consensu Episcopi tuæ Diœcesis possem te absolvere, quia hac ratione huc te contulisti in fraudem reservationis, Episcopus tuus non censetur consentire ut te absolvam. Clemens etiam X. vetat. Vide LaCroix l 6 p. 3. de refer: Remea ad tuam Diœcesim, confessorus habenti jurisdictionem in reservata, interea restitue ablata, ne sis similis Philisteis. apud ques fuit arca Domini 7. mensibus 1. Reg: 6.

Ratio agendi cum converso
hæretico.

29. **P**Ænit: Pater mi esto, Pater an-
mæ meæ. Ego ovis perdita ad ovile
redeo. Amplector fidem Catholice
cam cuius veritatem ab anno plenius
cognovi. Hæresim eiuro. C. an com-
parasti animum pro confessione ge-
nerali ex tota vita? P. comparavi
Ab annis 10. ferè quotidie DEO re-
velanti discredidi 5. p.m. Dubitavi de
liberatè de articulis fidei 15. vicibus
ceremonias, & ritus Ecclesiæ derisi 10.
contra agnitam fidei veritatem per-
tinaciter loquebar 9. Docui ter quendam
hæresim. C. an secuto effectus?
P. secuto. C. cura, ut ab hoc vene-
no ocysime salves. P. malè locutus
sum de Matre DEI vicibus 4, de
Sanctis v. 6. irrisi Reliquias SS. v. 7.
dixi verba blasphema & iniuriola
DEO. v. 6. blasphemias contra fidem
libenter audivi v. 10. cænam luther-
anam sumpsi v. 9. Dæmonem inclu-
sum

sum annulo portavi annis 15. Volui
 peierare v. 15. non implere in gravi
 id, quod iuravi v. 3. Svasi ter alteri
 an. transgressionem voti castitatis
 ov. cum libera. Falsas interpretationes
 holi. Scripturæ excogitabam v. 6 Laudavi
 eni. ter quosdam, quod Ecclesiæ Festa non
 com. servent. Volui Parentibus meis ter
 e ge. in faciem maledicere, & proximum
 ravi. graviter vulnerare bis, vindictamq;
 O re. gravem de altero sumere v. 9. Dua-
 i de. bus hebdomadis proximum gravi
 bus. odio habui, ut illum etiam aspicere
 si 10. & allequi nollem. Animo graviter
 per. lædendi honorem contumeliis affecti
 quon. proximum v. 20. Bis iniēci alterum
 ctur. sine causa in periculum proximum
 ene. mortis. Svasi, effectu secuto, ut in-
 utus. sons Catholicus includeretur carceri
 de. ad longius tempus. Ex odio fidei
 v. 7. nolui Catholicum in aquis periculi-
 riosa. tantem salvare. Meum famulum non
 dem. corripui de fornicatione, demi meæ
 the. ab eo committi solita. Uno actu
 clu. volui commisceri cum maritatis 5. &
 m. libe-

- liberis 6. C. esne nunc, aut fuisse ill
 30. coniugatus? P. nec sum, nec fui a
 Somnulis turpibus venereis delectabar a
 v. 20. In cogitationibus turpibus c
 morose delectatus sum 100. p. m. cum o
 prævisione secuturæ pollutionis in b
 somno. Juribus confictis adiudicata g
 meo Avo bona teneo. C. pereat h
 mundi lucrum, ne fiat animæ da. r
 mnum, teneris restituere, arbitrio pru. ci
 dentis compensando lucrum cessans, re
 damnum emergens. P. restituam, ce
 Svasi ut damnum cuidam Monaste. c
 rio infereretur, idque ex odio fidel. v
 & secuto effectu. C. si damnum in. tu
 ferens non restituit, tu teneris totum n
 restituere. P. ad expensas magnas m
 31. iniquè citatum induxi bis, sed resti. r
 tuam. Mutuos modios filiginis cor. a
 ruptæ dedi cum pacto, ut mihi toti. fi
 dem sani grani redderentur modii, c
 sed curabo ut mutuaris indemnus v
 fiat. De his & omnibus peccatis f
 doleo &c. C. si tibi aliquid nunc non o
 detectum occurrerit crimen, debebis i
 illud

fuisse illud postea confiteri. P. utiq; nunc
 e ful ab omnibus absolvar. C. absolveris
 abab à commissis directé, ab aliis indire-
 pibus cté. Ut autem directé ab omnibus
 cum obsolvaris, debes omnia clavibus su-
 s in biicere. Interea recogita, quàm
 dicata gratus esses ei, qui te ex inferno ad
 pereat hanc vitam pro agenda pænitentia
 e da revocaret, vel qui ex servitute Tur-
 pru dica eximeret, vel qui tibi cæco visum
 ffans restitueret. Infernus quidam est rea-
 tuam conscientia, servitus dura, esse obstri-
 alte ctum, hæresi, cæcitas summa Deo re-
 fidel velanti discredere. Ut fias D E O
 n in tuo in libertatem assertori, & illumi-
 otum natori gratus, posthac serva DEI
 gnas mandata, & pro pænit: singulis duo-
 resti rum annorum diebus in gratiarum
 cor actionem, pro beneficio vocationis ad
 totl fidem, dices 10. Pater & Ave, & A-
 odii ctus fidei, spei, & charitatis repetes
 mnis v. 20. si aliqua die omiseris, compen-
 ccatis sa sequenti. Confiteberis etiam saltem
 e non octies singulis vitæ annis. Ad hæc
 oebls ieiunia singulis Sabbatis, & alia to-
 ad

D tuis

tius vitæ opera DEO quot diebus offeres. Interea, ut constet fidelibus de tua conversione, facies publicam, me assistente, fidei professionem &c.

Ratio agendi cum rustico lapidè rudi.

Confess. Quid taces? ad quid huc venisti? P. pro confessione. C. confitearis ergo, quo DEUM offendisti? P. vel ego scio quo. C. quis debet melius scire, nisi tu? P. scio, quòd nec cultro, nec securi, nec falce DEUM offendi, pedem tantum meum securi offendi. C. sed ego, quæ sunt peccata tua quæro? P. interroga me. C. tu ipse non interrogatus fateri debes culpas tuas. Præparasti ne te pro confessione? P. utique. C. dic ergo peccata tua. P. peccata tua. C. ita est, tua dic peccata. P. non occidi, non clepsi, non irascor. C. hæc tua confessio est Pharisaica, non venisti te laudare, sed accusare. Dic tua peccata, non occidere, non furari,

diebus
 elibus
 icam,
 n &c.
 co
 huc
 p. C.
 m of-
 quis
 scio,
 fal-
 ntum
 qua
 erro-
 oga-
 Præ-
 utiq;
 ceata
 . non
 hæc
 ve-
 Dic
 ara-
 i,
 ri, virtus est. Nonne es mentitus?
 P. vel semel. C. an tunc iurabas?
 P. iurabam. C. quid dixisti iurando?
 P. dali Bog, ut DEUM timeo. De-
 us videt. C. voluisti tunc DEUM
 facere testem mendacii. P. nolui.
 C. non dic ergo iuravi. Juramentum
 enim est, cum DEUS in testem vo-
 catur. P. sine iusta causa graviter
 diu laboravi diebus festis totius æ-
 statis. C. *servando Dominicam diem*
magis proficiunt bona tua, campus,
vineæ, grex, quàm ex tuo labore totius
anni. Hæc S. Vincentius Ferrerius
 serm: 3. Dom: 5. Trin. Tu perge
 ultra. P. adhuc Missam hic audiam
 C, sed ego dico, perge confiteri alla.
 Nonne laborando pro Domino, plùs
 otio, quàm negotio dedisti? P. ita est,
 sed ego non culpandus, sed defectus
 superintendentia. C. DEUS est In-
 spector cordis, hunc non es reveritus?
 quantùm temporis tam infideliter la-
 borasti. P. anno 1. C. solvitne tibi
 ex asse salarium Dominus? P. brevè
 D2 solvet

solvet. C. fustibus deberet solvere. Nunquid pro otiositate merces accipitur. Pars tantum stipendii pro ratione laboris tibi debetur, sed si vis totum accipere, ulteriori labore fortis & gnavo negligentias compensa, ut Dominus indemnis fiat. P. sed ego sum insuetus strenuo labori. Hinc ab hæreditario meo Domino, relicta mea coniuge, fugam arripui metu plagarum corpori meo infligendarum. C. à quo tempore fugitivus? P. ab annis 9. Domine. C. es ne iam confessus? P. sum. C. an es iussus redire? P. ita, sed metus plagarum redditum dissuasit. C. times plagas, & non timuisti causam plagarum? Plagæ te non temporales in aula, sed æternæ in orco manent, nisi redditum acceleres. P. accelerabo. C. ita tuos iam ludebas confessarios, nec tamen stetit promissis? Ego non absolvam, redi prius ad Dominum, uxoremque, tunc eris capax absolutionis. Cæterum dolensne, quod DEUM offenderis, &c. &c.

Ratio agendi cum Nobili.

P Ænit; C.D.O. Rusticum mihi
 noti heri, ab anno profugum 33.
 apud me detineo. C. sicut furari,
 sic & conservare rem furtivam non
 licet, sed rusticus ad te profugus, est
 res furtiva; nam se furatus est legi-
 timo Domino. Illi proinde significa,
 te transfugam extraditutum, sicut te-
 nereris denuntiare, si haberes eius
 equum ad te profugum. P. utiq; non
 tenerer denuntiare, si ad me profu-
 geret ob periculum vitæ, vel mutila-
 tionis iniustæ. C. solus DEUS est
 Dominus vitæ, & membrorum. Sed
 num tale periculum egit in fugam
 hunc hominem? P. protervia fuit
 causa fugæ. C. ergo teneris indi-
 care; utiq; in simili velles rationabi-
 liter id tibi fieri. P. parebo iussis. Non
 invigilo, ut mei subditi, & domestici
 diebus festis intersint missæ, templo
 non procul distante. C. quot anno-
 rum est tua negligentia hæc? P. uni-
 us anni. C. durissimum iudicium his,

qui præsunt fiet, Pastor es, teneri
 bono tuarum ovium præsertim Spi-
 rituali providere. Postea renitentem
 sine causa, hac in parte, plebem ru-
 sticam, multâ pecuniaria mendici-
 tradenda, domesticos negato illa di-
 prandio plectere poteris. P. operibus
 indebitis gravavi rusticos. C. quo-
 ties cum gravi singulorum damno
 & quot? P. singulos 6. rusticos v. 7.
 C. refarcito damnum cito prudenti
 arbitrio. P. ex levi causa graviter
 iussi semel fustigari subditum, ut tri-
 duo decumberet. Debitum grave
 semel non solvi præsfixo tempore,
 cum essem ea solvendo. C. nonne hinc
 subditus & mutuator grave damnum
 passus? P. scio passos. C. ocyus damna
 compensa, debitum exsolve. P. co-
 gitationibus venereis delectabar 10.
 sub secuta pollutione in somno. C. an
 prævdisti subsequituram? P. ita est.
 C. esne tu conjugatus? P. non sum.
 versus & libros spurcos legi cum vo-
 luptate obscæna v. 10. C. non aude-
 res

res præsentis Regis thronum luto com-
 maculare: Thronus Christi Regis
 Regum, est lingua tua, in qua per
 tot Communiones resedit: Thronus
 DEI est anima tua, in qua per gra-
 tiam sanctificantem requievit, & au-
 sus es hunc thronum talibus spurcitiis
 fædare. P. stuprum duabus liberis in-
 tulit. C. quoties? P. singulis semel,
 & gloriatus sum hoc peccato bis, sed
 non est habita mihi fides. C. tene-
 ris uni nubere, & aliam vel utramq;
 commodè dotare, vel curare effica-
 cter, ut æquè bene nubant, ac si essent
 virgines. Justitia enim exigit repa-
 rari, damna. P. id curabo. C. sed
 ego tibi absolutionem non dabo, cum
 in hac Diœcesi stuprum sit casus re-
 servatus. P. sed hic casus est ocul-
 rus, C. etiam oculi casus reservan-
 tur. P. & cur? P. Drews recensitis ca-
 sibus reservatis in Diœcesi Varmienti,
 adiungit in distr: itin. Hæc forma-
 lia: A præmissis casibus (inter quos
 etiam est oppressor Virginis) dum

- occulti sunt, omnes approbati absol-
vere possunt: exceptis homicidio &c
C. quod in una Diœcesi concessum
est ab Episcopo eius, ad aliam non de-
bet trahi, ex qua tu es diœcesis? P. ex
hac, in qua non subest reservatio
stuprum. C. si ita est, possum te ab-
34. solvere per iurisdictionem, ex usu ab
Episcopo tantum circa peccata suo-
rum diœcesanorum, & in bonum pro-
pria diœcesis. P. quod si hæc senten-
tia est falsa, an valebit tua absolutio,
C. valebit, quia in dubio iuris, Eccle-
sia supplet iurisdictionem, cum sup-
plere possit, hic autem est dubium
iuris, cum alii pro, alii contra senti-
ant. P. de his & aliis doleo &c, C.
Decimas an persolvisti? P. ut video
Domine Propheta es, ulcus meum
35. tetigisti, ab annis 10 non solvi, habens
copiam solvendi. C. forte non agno-
scis DEUM Supremum Dominum
omnium, qui in sui recognitionem
dominii, dedit hominibus ius exigen-
di decimas. Infideles olim diis suis de-
cimas

absol- cimas persolvebant. ut innuit Plautus
 io &c. dicens: *ut decimam solveret Herculi.*
 cessum Et tu non vis vero DEO solvere.
 non de. Esto alter Jacob, qui Gen: 28. sic
 P. ex loquitur DEO: *Si dederis mihi panem*
 rationi *ad vescendum &c. decimas offeram tibi.*
 te ab. P. Decimas solvere, est se damifica-
 usu ab. re. C. erras toto caelo. Multum
 a suo. hominis interest reddere decimas: ut
 in pro. docet S. August: l. de Doct: Christi
 enten. dicens: *Si decimam dederis, non solum*
 lutio. *abundantiam fructuum recipies, sed e-*
 Ecce. *tiam sanitatem animæ & corporis con-*
 sup- *sequeris, quia decimas dando, terrena,*
 blum *& cælestia præmia poteris promereri.*
 senti. *Hinc qui decimas dare nolunt, res alie-*
 C. *nas invadunt, hæc ille si ei non cre-*
 video *dis, crede DEO Malach: 3, 10. di-*
 neum *centi. Inferte omnem decimam in hor-*
 bens *reum meum, & sit cibus in domo mea,*
 gno- *& probate me super hoc. Si non ape-*
 num *ruero vobis catarractas cæli, & effudero*
 nem *vobis benedictionem, & non corrumpet*
 gen- *fructum terræ vestræ, nec erit vinea ste-*
 de- *rilis in agro &c. Huc spectat, quod*
 s. *legi-*

36.

legitur in vita S. Anselmi Episcopi
Cantuar: Villicus quidam S. Anselmi
fructus collegit autumnales, & deci-
mas, quas pro S. Anselmo debebat,
retinuit. Cùm itaq; Sanctus horrea
eius videret vix semiplena, quæsiuit
à Villico, quam ob causam tam pa-
rum frumenti collegisset. Miror,
inquit villicus & ego. Nam univer-
sum triticū huc reposui, imò & deci-
mas ipsas, quas non persolv: Ex-
trahite, inquit S. Anselmus omne
frumentum, & decimas statim per-
solvite. Quod cū factum esset, &
frumentum in horreum reductum fuisset,
post decimationem ita frumen-
tum crevit, ut horreum vix illud ca-
pere posset. Vide labat. tit: decimæ.
Hinc recte concludit S. August: l.
cit: *Si non decimaveris, decimaberis,
& dabis impio militi, quod dare nolui-
sti Sacerdoti.* P. Pater mi lumen cæ-
co dedisti, experior dictorum veri-
tatem. Sed de his & aliis doleo. C.
Trident: Sess: 25. de refor: c. 12. pro-
hibet

habet decimarum detentores absolvere,
donec prius satisfaciant. Redde quod
debes prius, & tunc venies pro ab-
solutione. Interea actus contritionis
frequenta, ne te mors in malo statu
occupet. P. Pater mi impetravi an-
num induciarum à Parocho, cum o-
bligatione solvendi duplo plus, si non
stabo promissis. C. si ita est, absol-
vam te. Pro pœnit: confiteberis se-
quenti bimestri toties, quoties adver-
tes, te gravi tentationi succubuisse
non differendo confessionem ad tri-
duum, ut non differres certam gravis
morbi medelam. Venereas etiam
cogitationes in honorem B.V.M. sta-
tim relinques &c. P. bene. C. Mi-
sereatur &c. Ego te absolvo &c.

Ratio agendi cum sponso inferi.

Pœnit: Sponsam meam osculatus
sum cum delectatione venerea. C.
scio id esse p.m. P. scio, quia
cui finis, id est copula non licet, e-
tiam

tiam medium ad talem finem non
 licet. C. cur ergo non dicis numerum
 talis peccati. P. non me reflexi, fui
 id 10. p. m. Delectabar futuro actu
 coniugali venereé 7. sed oro, an pos-
 sum ego nubere sponsæ meæ Nobili
 cum sim in re rusticus adscriptus
 glebæ, licet in vicinia habear ut no-
 bilis. C. decipies sponsam in re gra-
 vi, sed tuum matrimonium foret va-
 lidum, quod Sanchez de matr: dicit
 fere certum: sed esset invalidum, si
 sponsa tecum contraheret sub condi-
 tione, si es Nobilis. Desiste omnino
 à talibus nuptiis, quære similem tui
 sponsam, & ad Dominum redi: an
 præstabis id? P. præstabo. Peccavi
 cum bestia septies, & falsificare sigil-
 la, & chirographa attentavi bis. C.
 bestialitas, & talis falsificatio sunt hic
 casus reservati, in quo careo iurisdic-
 tione: P. sed ego non effectu sed so-
 lo affectu hæc scelera commisi. C. di-
 cendum erat prius, interna peccata
 38. non reservantur. P. tactu impudico
 partis

non partis veneræ meæ oblectatus sum si-
 verum de pollutione. v. 20. Tetigi me turpi-
 , fuisse ob delectationem veneræ v. 5.
 actus sed hæc non subsecuta. Non accepto
 n pos stipendio pro annuo famulatu, nec
 obili habita spe solutionis, clam accepi à
 ptus Domino rem, parem stipendio, an
 ut no teneor restituere? C. restitudo sup-
 gra. ponit culpam. Hic tua non fuit cul-
 t va. pa: si tibi Dominus volet satisfacere,
 dicitur dices: sit hoc interea apud te, modo
 m, si non indigeo, quando tequiram red-
 ondi. des, & postea non require. P. dum
 nino raperet quidam refertam aureis ci-
 n, tui stam cuiusdam Domini, occidi iniu-
 ; an stum aggressorem. C. an cum mo-
 cavi deramine inculpatæ tutelæ, seu an
 igil. poteras ex charitate alienam rem de-
 C. fendere aliter, quam occidendo. P.
 t hic non poteram, at hæc occisio unicé
 isdi ordinabatur ad conservandum bonū
 I so. hoc temporale. C. hoc in pucto tua
 . di. intercessit culpa. Debebas malum hoc
 rata proximi ordinare ad bonum longé
 dico præstantius, scilicet ad quietem in
 Repu-

Repubblica. Vide Doct: Viva in prop
 15. ab Innocentio confixis: P. an
 mitus mihi optavi mortem, ad eva
 39. dendas leves calamitates. C. proxi
 mo optare mortem ex levi causa est
 peccatum mor: ergo & sibi, cur no
 dixis numerum quoties tibi optasti
 mortem. P. 20 plus m. C. an no
 stultus est, qui volens evadere lictum
 virgæ, resolvit se ad ignem æternum
 Talis es tu: an post mortem putas te
 recipiendum in sedes Beatorum, præ
 misso tali crimine. Pænæ æternæ me
 ritus, malè refugis temporales. Sin
 gulare DEI beneficium, hic pro pec
 catis affligi: & tu tam ingratus fuisti
 huic gratiæ singulari, immemor illi
 us, quod Sacra Littera de DEO ait,
 quem diligit, castigat. P. de his &
 aliis doleo &c.

Ratio agendi cum sponsa de
 præsentī.

Pænit: C.D.O. Conscia peccati
 mor: contraxi insciis Parentibus
 matri.

matrimonium : C. cuius peccati? P.
 fornicationis factæ cum sponso. C. de- 40.
 buisti prius confiteri, aut saltem con-
 reri, sed quoties hæc fornicatio facta.
 P. 4ter. C. & quoties te coniecisti in
 proximum periculum fornicationis
 cohabitando sponso. P. bis : Marito
 debitum petenti primò bimestri non
 reddidi, erroneè putans me ad id o-
 bligari graviter. C. quoties cum tali
 errore conscientiaè instanter petenti
 non reddidisti? P. 10. p. m. cum affe-
 ctu ad alium reddidi v. 10. C. an ad
 liberum? P. nobilis est. C. non hoc
 quero, sed an liberum matrimonio
 vel voto? P. ita est. Inobediens fui
 marito in re gravi v. 6. In faciem
 maledixi marito graviter hinc offen-
 so 3. Maledixi ex impetu iræ dome-
 sticis crebro, ut impotens mei essem.
 C. sic irata respice speculum, & illud
 te feræ non homini consimilem exhibe-
 bit. Recogita etiam Christi agni
 patientiam, & leoninam depones fe-
 rociam. P. de his & aliis doleo &c.

Ratio

Ratio agendi cum coniugato
sciolo.

PÆnit: In excommunicatione minoris incurfa per auditionem Miffæ cum excommunicato vitando contraxi matrimonium in facie Ecclefie. C. an per auditionem totius Miffæ & fine gravi caufa. P. ita eft, propter folam voluptatem, non propter prolem nupfi, idq; fponfæ coactæ metu gravi. C. matrimonium tuum eft invalidum. Quoties durante tali metu ufus es matrimonio, P. 10. C. & 42. quoties voluifti uti, non fecuto effectus? P. v. 7. C. omnino tibi defiftendum eft à tali connubio. P. at poftquam ceffavit caufa metûs habuimus copulam fincero affectu maritali, & animô nos ad mortem habendi coniuges, & pacificè viximus per annum & medium, nunc discordes. C. fi ita eft, omnino perfifte in matrimonio, nec illud iteratô contrahere teneris in facie Ecclefie (V. Gobat n. 261.) &c.

P.

agati P. sed istius nunc meæ uxoris patri-
 nus fui in Baptismo. C. an in Bapti-
 smo solenni cum ceremoniis consuetis
 Ecclesiæ. P. in Baptismo privato,
 dum illa infans esset in periculo mor-
 tis. C. persista in matrimonio, quia
 probabilius non incurrit patrinus im-
 pedimentum cognationis Spiritualis
 ex baptismo privato. Si vero in re in-
 currit, Ecclesia in dubio iuris dispen-
 sat, cum dispensare possit. P. sed du-
 bium prudens habeo num mea uxor
 præterita vivat. C. adhuc in hoc
 matrimonio persiste, sed debitum nul-
 latenus pate, si habes spem obtinendi
 maiorem certitudinem de vita prio-
 ris consortis. Non enim fas est stan-
 te dubio prudenti, operari contra le-
 gem. Debitum autem redde bona
 fide petenti, quia est in possessione iu-
 ris, ut petat debitum; & tu in obli-
 gatione, ut reddas. V. Carden: in 2
 cris: d. 19. Sanch: l. 2. d. 44. LaCro-
 ix &c. Interea quaero, an istud du-
 bium prudens tibi ortum est, iam

43.

P. E coa-

contracto hoc matrimonio. P. ita est.
C. si ita est, resolvo cum LaCroix de
usu matrim: dicente sic: *Si uterque
coniux bona f. processerit, erit possessio.
Juris pro utroq; ad petendum, & red-
dendum debitum.* Nec ab hoc iure
poteris dimoveri, donec tibi probe-
tur supervivere priorem coniugem.
P. at habitâ probabilitate magnâ de
morte prioris coniugis feci votum,
perpetuum religionis, & castitatis
44. possum ne reddere debitum? C. potes,
sed non pete. Si autem supervixeris
uxori præsentî, redde DEo vota tua.
Quod si casu quo, rescieris uxorem
tuam præteritam superstitem, nec red-
dere præsentî coniugi potes debitum:
sed priori coniugi reddere poteris, non
petere. P. sed votum castitatis an non
impediat. C. in præiudicium uxoris
prioris hoc votum factum non obli-
gat. P. infirmanti periculosè famulo
non curavi vocari confessarium. C.
hæc est pæna dominorum, ut etiam ipsi
in extremis careant confessario, quem
per-

periclitantibus de vita subditis, non
 providerunt. P. causavi in me contra
 charitatem 'propriam nimio potu,
 gravem capitis dolorem, nauseam sto-
 machi ad 7. dies bis, invitavi amicos
 ad haustus, quibus probabiliter præ-
 vidi inebriandos. C. quot, & quoties?
 P. 7. erant bis sic tractati seorsim.
 Sine rationabili causa ad prandium
 invitavi ter eum, quem scivi solere re-
 dire ebrium plene. Pauperibus peten-
 tibus stipem in necessitate communi,
 ordinariè negabam. C. ò infelicitas
 generis humani certa bibendi lege cõ-
 tenditur, qui poterit vincere laudem
 meretur ex crimine. - - Quam multi
 inveniuntur, qui ebriosos & luxurio-
 sos, amplius, quàm oportet, cogunt
 bibere, & ante ostium pauperibus
 petentibus, vel unum calicem dissimu-
 lant dare. Quando animalia ducun-
 tur ad aquam, ubi saturaverint sitim
 suam, etiamsi super aquam ipsam
 diutius detineantur, repleta siti, bibere
 nolunt omnino, nec possunt, conside-

45.

E

rent

rent ebriosi, si non peiores animalibus iudicandi sunt. Hæc tibi intonat D. August: serm: 231. de temp: Tu quid ampliùs, P. non impedivi alienam ebrietatem, dum sine incommodo possem ex charitate v. 5. Reum inebriavi, ut ad crimen fatendum inducerem, & ex hac scientia processi ad sententiam. C. ebris non plus debet credi quàm somniantibus. V. Gobat c. 19. n. 61. P. exterius vocavi DEUM in testem falsi, & interius

46. non habui animum iurandi. C. cur non dicis quoties? P. quia hoc pro peccato mortali non habui. C. omnino est mortale, quia grave vilipendium DEI est, & directè contra finem iuramenti, qui est assecurare de veritate, qui finis evertitur, si homines intelligant, posse absq; gravi peccato fictè & falso iurari. P. utiq; sic iurans propriè loquendo non iurat, ut & qui vovet sine animo vovendi, re ipsa non vovet. C. sit hoc verum, quod adfers, sed falsa est hæc propositio.

fitio. Cum causa licitum est iurare,
 sine animo iurandi, est enim ab Inno-
 centio XI. confixa. P. iuravi sine
 animo implendi bis, [Item iuravi] DEO 47.
 rem indifferentem semel, & bis bonam
 rem, sed ob finem indifferentem, nec
 iuramentum implevi, an teneor im-
 plexer? C. non teneris. Deus tantum
 honesta curat, & non indifferentia. P.
 utiq; tenerer iuramento factô homi-
 ni de re minùs bona & indifferenti.
 C. ita est, quia homo vult sibi utilia
 vel commoda, non semper meliora. P
 sed si res, quam iuravi, postea mutatis
 circumstantiis, ex vana & indifferenti
 fieret honesta, an tenerer iuramento?
 C. non firmatur tractu temporis, quod
 initio non subsistit: Reg. 18. iuris in
 sto. P. ergo non teneor pro illicita
 copula iam facta dare iuratum pre-
 tium. C. teneris, quia hæc solutio in
 se mala non est, nondum tamen pera-
 cto crimine, teneris rescindere con-
 tractum. C. memor pec: mort; in præ-
 terita confessione obliti communicavi.

E3

C. utiq;

C. utiq; sine nota potuisti redire ad
 confessionem, & confiteri saltem alteri
 P. ita est. C. est præceptum confi-
 tendi omnia mortalia ante Communem
 ex sensu & praxi fidelium. V. Lu-
 go &c. P. votum peregrinationis ad
 limina Apostolorum non implevi, sed
 an teneor? quia putavi Romam di-
 stare 100 miliaribus, cum distet 300.
 C. non teneris, quia promissio hæc
 facta est non absolute, sed sub virtua-
 li conditione 100 miliarium. Utique
 non vovisses, si tam longe distare sci-
 visses. Quid amplius? P. satis est
 Domine: ad pœnas inferni vel semel
 peccasse, & ego tam multam operam
 posui pro inferno, ut ponam pro Deo
 allaborabo: De his & aliis doleo &c.
 Sed antequam discedam hinc, peto
 resolutionem: aliquoties provocatus
 ad duellum, non acceptavi. Timidi-
 tas mihi exprobratur, An possum
 acceptare? ne timiditatis notam in-
 curram. C. non potes. Non enim
 iure naturæ licet exponere propriam
 & alie-

& alienam vitam periculo, ob finem
valde levem. Nec incurres apud vi-
ros cordatos notam timiditatis, sed
potius repuraberis insipiens, & vitæ
prodigus, si duellum acceptes, & so-
lum notaberis timiditatis ab idiotis,
qui vani nominis umbram sequuntur.
Sic vir liberalis si invitaretur ad proli-
cienda, vel vocanda in periculum
omnia bona sua, stulté ageret, si an-
nueret propter notam avaritiæ, quia
nemo cordatus diceret, eum ideo esse
avarum, sed potius laudarent omnes,
quod repulerit talem incitatore. C.
pro pæniti: dabis eleemosynam iuxta
tuum posse &c.

Ratio agendi cum habituato.

PÆnit: Soleo ex consuetudine pe-
ierare, sed sine advertentia plena
mali. C. huic consuetudini tol-
lendæ an insistebas advertens obli-
gationem tollendi. P. id prorsus ne-
glexi. C. hæc tua periuria sunt pec-
cata in causa seu in in voluntate non

48.

removendi consuetudinem. Sic homicidium in ebrietate plena perpetratum non est formaliter peccatum cum non sit liberè commissum, est tamen peccatum in causa voluntariæ ebrietatis, posita cum prævisione homicidii. Dic quoties, & à quo tempore sic peierasti. P. à 4. mensibus quotidie ter plus m. C. ut hanc consuetudinem evellas, v. 30. abstinebis à mendacio in honorem B. V. M. & quotidie petes gratiam à DEO non peierandi. P. faciam id. Concubina in superiori confessione iussu elicere, hucusq; retineo, & illi commiscor. C. vade elice prius hanc pestem. Constat te non habere propositum firmum vitandi pecc: cum eius occasionem non amoveris: Vult comburi, qui è medio incensæ domûs non exiit: vult mergi, qui naufragus non arripit tabulam. P. hodie certo scelus hoc eliminabo: C. verbis non credo, factis credam &c.

Ratio

Ratio agendi iterum cum
habituato.

PÆnit: Post confessionem ab octo 49.
diebus factam in eadem recidi
scelera. Quotidie 7. p. m. volun-
tarias pollutiones habui. C. quamdiu
huic infexus hærebis limor? Quid
prodest curari & resurgere à morbo,
si iterum volens in morbum recidas?
Quis modus vincendæ tentationis tibi
datus in superioribus confessionib9
C. in aliis nullus est. datus, in præte-
rita confessione iussisti Pater mi pro
pænit: continere manus à turpi tactu
in honorem Christi manuum trans-
fixarum, & in hac tentatione repetere
actus contritionis 10. aut aliquid re-
trogradè recitare, sed nihil horum feci,
quia mihi id non occurrebat. C. quis
tuus sensus esset de illo milite bene
armato, qui rogatus, cur se tamen
normiter permiserit imbelli hosti sauci-
ciare, responderet, oblitus sum hosti
arma opponere. Idem tibi applica.
Venies ad me pro confessione, post
biduum

biduum. Interea media tibi suggesta
tentatus adhibe. Adhibita victorem
reor, facient, & dignum beneficio ab
solutionis, nunc vade in pace, si ha
tibi permittent noxæ. Impi enim
quasi mare fervens &c.

Ratio agendi cum iniquo pos
sessore, & damnificatore.

50. **P**ænitet Meo iussu ablatum est di
scantista cuiusdam templi. C. hoc
grave damnum an restituere? P.
hic puer est meâ contentus aulâ. C.
Sed nec DEI gloria, nec ius edocendi
alium erit contentum, si non restituere.
P. restituam. Iussi semel auferre
canem venaticum magni valoris. C.
an effectu secuto? P. non secuto.
Iussi quendam solùm graviter vul
nerari, sed mandatarius excessit fines
mandati, & occidit, an teneor ad re
stitutionem uxori liberis &c. C. qui
non est causa damni non tenetur ad
restitutionem. P. furi serlo minitanti
mortem

mortem, nisi illi ostendam meam pecuniam, ostendi alienam. C. fuisti causa damni proximi, teneris ad restitutionem. P. utiq; non tenerer, si iuberet; quamcunq; pecuniam ostendi, & ego ostenderem alienam. C. hoc verum est. sed hic noli disputare, si non vis errare. P. dum inferretur proximo damnum non defendi, nec prohibui, & post illatum non admonui damnificatum, cum possem sine incommodo, an teneor ad restitutionem. C. tenebarisne ad impediendum & admonendum ex officio, vel contractu, an ex sola charitate. P. tenebar ter ex charitate, bis ex contractu. C. damnum illatum, quod deberes impedire ex sola charitate non teneris restituere, sed teneris, quod ex contractu vel officio debebas præpedire. P. ad inferendum damnum grave quendam induxi semel, sed forté non teneor restituere, cum hinc non sum factus ditior. C. teneris, si ille à te inductus non restituit. P.

sal-

saltem in hoc casu non teneor restituere. quod quendam impedivi, nesciret curidam pauperi & digno largantur stipem. C. teneris, quia hic pauper habuit ius conditionatum ad stipem, si quispiam dare vellet, & habuit ius absolutum, ne sic inique impediretur. P. sed ego ideo impedivi, quia res danda pauperi erat furtiva. C. si ita, non teneris restituere, si Dominus rei supererat. P. manifestando verum, sed occultum crimen alterius, impedivi eum à consecutione honoris. C. obligaris ad famam & damna reparanda. P. iussi furari modium tritici, tunc solitum vendi fl. 8. C. an Dominus servasset triticum usq; ad illud tempus, quò vendebatur fl. 8. P. non servasset. C. debes adhuc restituere fl. 12. ut Dominum serves indemnum. P. si restituero solùm 10. revertentis duobus, an retentione hac peccabo mortaliter. C. an illi Domino, sufficiunt duo floreni pro sustentatione unius diei sibi congrua, conside-

restituta sola eius personâ, secundum ne-
 cessitatem victûs, vestitus, & habita-
 tionis. P. omnino non sufficiunt. C.
 sicut furari tali Domino 2. fl. non est
 mortale, sic & retinere. Vide Sbogar
 Theolog: radic: LaCroix &c. qui
 docent quantitatem furti mortalis, de-
 sumendam esse ex gravi incommodo
 personæ damnificatæ. P. 10. iugera
 alieni agri biennio tenui, sed iam heri
 restitui. C. restituisse fructus per-
 ceptos, detractis expensis &c. P. nul-
 lum fructum percepi, quia agrum non
 colui. C. sed Dominus coluisset. P.
 omnino. C. damnum emergens re-
 para. P. sed ille Dominus famæ meæ
 gravem inulsit notam, sed vult abo-
 lere. C. potes non compensato da-
 mno, expectare famæ tuæ restitutio-
 nem. P. lumine accenso intrare vo-
 lens domum Cati ad furandum, for-
 tuito casu accendi horreum, an teneor
 ad restitutionem. C. non teneris,
 quia hoc damnum non est secutum ex
 formali iniuriâ contra Caium, cum
 illud

§ 1.

illud non intenderis. P. ergo etiam
non teneor reparare damna, ab aliis
furibus illata Titio, cuius domum in-
gressus, accepi aureum monile, & ta-
nuam apertam reliqui, prævidens pe-
riculum, ne alii intrent, & furentur.
C. teneris: fuisti enim causa talis da-
mini. P. an etiam teneor restituere
elemosynam, quam accepi fingen-
te pauperem. C. teneris restituere
danti, vel pauperibus, si præsumis
Dominum velle restitutionem, quia
Dominus noluit in te transferre do-
minium rei, sed in pauperem. P. da-
mnum commodati equi sine ulla mea
culpa amisi, non reparavi. C. obli-
gasti ne te ad id, quo casu equus pe-
risset. P. non obligavi. C. ergo casu
fortuito Dominus imputet damnum,
quod tamen tu post sententiam iudicis
reparare debebis, ut te obedientem
præstes. P. rem alienam à me bona
fide emptam, longé maiori pretiò etiam
bona fide vendidi. C. teneris do-
mino restituere incrementum pretii.

P:

P. vestem alienam sericam bonâ fide
 dono acceptam per usum detrivi, nunc
 Dominus à me exigit valorem eius,
 an teneor restituere? C. si tuam ve-
 stem sericam interea detrivisses, tene-
 ris; si autem viliozem, debes restituere
 cum veste attrita tantum, quantum
 factus es ditior ex re aliena. P. fu-
 ratuſ sum 30. aureos, at fors non te-
 neor restituere, quia in restitutione
 deberem impendere alios 30. è meis.
 C. teneris adhuc restituere, potius ti-
 bi reo damnum patiendum. quam in-
 nocenti damnificato. P. tunc etiam § 2.
 teneor restituere cum damno meo du-
 plo vel triplo. C. charitas videtur di-
 ctare, quod creditor rationabiliter non
 postulet, cum damno duplo restitutio-
 nem, sed præsumitur velle rem dari
 pauperibus. Lugo D. 20. n. 190. §. 8.
 Illuſ. Sporer Croix &c. P. sed hoc fur-
 tum nequeo restituere sine damno sa-
 mæ, quæ est altioris ordinis, quam pec-
 cunia. C. potuisti sine damno aufer-
 re, poteris & restituere vg. pecuniam
 mutu-

mutuam ex condicito nunquam' rene-
tendo, vel per confessarium restitu-
endo &c. P. mi Pater exciderem,
proprio statu, privarem me equis, fa-
mulis, armis, si hæc omnia deberem
restituere. C. si iustè hunc statum
acquisivisti, potes aliquamdiu differre
restitutionem. P. hæc fortuna & sta-
tus est iniquè acquisitus. C. teneris
quamprimùm etiam cum iactura sta-
tûs restituere; sic enim non excides
à proprio statu, sed ad priorem redi-
bis: potes tamen tibi retinere necessa-
ria ad tenuem victum & vestitum
P. quod est valde difficile, est mora-
liter impossibile. Ad impossibilia au-
tem nemo obligatur. C. si lectres cer-
tò te, restitutione facta, Regem Polonia
futurum, an restitueres cum iactura
præsentis statûs. P. utiq;. C. fac idem
pro Regno æterno in Cælo. Fran-
ge pro DEO difficultates, qui fregisti
pro mundo. Si enim ex sensu D. Au-
gust: *Tanta suffert anima, ut possi-
deat, unde pereat, quânta debet sufferre,*
nec

ne pereat. P. utiq; si mihi valde difficile sit, vg. Sacrum die Festo audire, non teneor audire: ergo nec rem aliquam restituere. C. lex naturæ obligat etiam ad impossibilia moraliter, tu autem lege naturæ teneris ad restitutionem. Si DEUM timueris, providebit tibi vitæ necessaria, qui providet volucris. P. solvar à vinculo restitutionis, ingressu Religionis. C. ius naturæ prævalet Evangelico consilio. Fac primo, quod lege naturæ præcipitur, tunc facies, quod est consilium. P. itaq; ablata domini, erogabo pauperibus. C. an fores contentus, si tibi aliquid magni momenti auferretur, & mendicabulis daretur, P. non. C. quod recte iudicasti, fac, alias tanquam indispositum non absolvam. Quid tibi prodest, momento vitæ, temporalibus frui, si in æternum pereas. Mihi pareas, ne pereas. P. parebo, & de omnibus doleo &c. C. pro panis: dices &c, facies &c.

F Ratio

Ratio agendi cum Parocho.

54. **P**œnit: C.D.O. Ex ebrietate gravi contracta infirmitate, non recitavi Officium Divinum unius diei: dubito an teneor restituere fructus tali recitationi respondentes. C. Ecclesia illos solos obligat, qui non habito legitimo impedimento non recitant, infirmitas autem v.g. est legitimum impedimentum. P. sed infirmitatem causavi ex intentione non orandi. C. nemini sua fraus debet patrocinari, teneris ad restitutionem. Vide Gobat. n. 31. &c. P. an etiam teneor, quod omiserim ex singulis horis unum Psalmum. C. non teneris. Ita Gobat Bonac. &c. contra Suarez, quia Canones pœnam restitutionis illis solum imponunt, qui horam integram non recitant. P. semel legitime impeditus non recitavi Officium trium nocturnorum, cum possem legere unum nocturnum. Interdum Officium Divinum non recitavi cum attentione

ho. tentione interna. Requiriturne hæc 55.
 sub mortalit? C. alii dicunt requiri,
 alii non requiri. P. absq; causa &
 licentia Episcopi ultra bimestre ab-
 fui à Parochia, an teneor restituere
 totos fructus, an etiam illos, qui re-
 spondent residentia? neglecta. C. te-
 nerè restituere totos fructus commu-
 nior fert sententia, sed probabile, te-
 nerè solùm illos, qui respondent soli
 residentia? neglecta, non verò aliis
 Officiis. P. sed tencorne ad restitu-
 tionem ante sententiam iudicis. C. te-
 neris, si ob absentiam damnum illa-
 tum sit Ecclesiae, secus non teneris,
 cum Tridentini verba quo ad hoc
 punctum non sint in eo rigore rece-
 pta: ut putat Layman l. 4. tr. 216.
 P. alia etiam anni parte ex iusta cau-
 sa solùm uno bimestri abfui à paro-
 chia sine damno ovium, an teneor.
 C. Trident absentiam duorum men-
 sum impune videtur permittere, si
 adsit iusta causa. V. LaCroix de
 oblig: par: &c. P. non sum ingressus

domos peste infectorum, quibus aliter
non potui ministrare Sacramenta. C.
malus est miles, qui prælum immi
nens declinat, petor pastor, qui pe
56. riculo vitam non exponit, periculi
tantibus ovibus. P. omisi integre
mense dicere parochianis, Verbum
DEI. C. Bonae; in decal: d. 5. p. 2. n.
ait pecare mort: parochum omitten
tem uno mense eonciones. P. per me
am negligentiam aliqui decesserunt
sine Sacramentis é vivis. C. quot
mortui sunt? P. 7. Rudes etiam non
valentes Ecclesiam adire, in gravi
necessitate Spirituali existentes, non
adii, non instruxi. C. Si non fueri
locutus, ut se custodiat impius à via
sua, ipse impius in iniquitate sua mor
rietur, sanguinem autem eius de manu
tua requiram. hæc ubi Ezech. c. 33. v.
8. P. extra meam Diæcesim audiui
confessiones 30. penitentium alterius
Diæcesis. C. an bona fide processisti?
P. in dubio an liceret, processi. C.
probabilis est sententia, posse Paro
chum

alite
ta. C
immi
i pe
erici
tegr
rbun
. 2. n
itten.
r me.
Serun
quod
n non
graz
, non
fuere
d vi
a mo
mam
33. v.
udiv.
erius
sistit
C.
aro.
m

chum extra suam diæcesim licité au-
dire confessiones alienorum sine ap-
probatione. Sed probabilior est con-
traria, quia mens Episcopi appro-
bantis videtur esse, approbare pro
sua diæcesi quoad suos subditos, non
pro tota Ecclesia. V. LaCroix n.
2516, &c. contra viva. P. sine iusta
causa non excepi confessiones volen-
tium ovium reconciliari, C. Suarez
Arr: &c. docent, non fore mortale,
si semel aut iterum sine extraordi-
naria ratione, extra necessitatem pe-
tentis, denegat Parochus Sacramen-
tum, quia tunc communiter non cen-
setur subditus graviter iniustus, cum
damnum aliàs facile suppletur. P. at
ego saltem 50. subditis pluries peten-
tibus confessionem, negavi aures.
C. qui est ex officio Pastor, tenetur
ex iustitia suis subditis, etiam extra
necessitatem gravem rationabiliter
petentibus, conferre Sacramenta. Ita
Suarez, Lugo & CC. P. in excom-
municatione ex metu gravis infamiz

celebravi Missam, dubito an non in-
 curri irregularitatem. C. per metum
 gravem excusaris à peccato, & à Sa-
 pna ei annexa. Ita Lohmer, Suarez pu-
 57. &c. P. habitâ copiâ confessoris in pu-
 circumstantia gravis metûs, licebatne co-
 mihi excommunicato confiteri, (con-
 sciis pec: mor: eram) an etiam præ-
 mittere Missæ, actum contritionis, sa-
 C. Ecclesia præsumitur pro hoc casu
 præcipere præviam Missæ, confes-
 sionem. P. bis adstisti matrimonio meo-
 rum ovium, extra fines meæ paro-
 chie sine licentia parochi loci. Ex-
 spiravit approbatio ad excipiendas
 confessiones, excepi tamen confes-
 siones duorum bene valentium, num
 mea fuit valida absolutio. C. valida,
 si illi ex communi errore putabant te
 habere omnia requisita ad excipien-
 das confessiones. P. contra inhibi-
 tionem Episcopi adstisti matrimonio
 meorum ovium, an validè? C. validè.
 P. commisi Diacono potestatem as-
 stenti matrimonio. C. matrimonium
 tale

on in- tale est invalidum, si hic Diaconus
 netum non putabatur communi errore esse
 & a Sacerdos. Ita Bonac: de matr: q. 2.
 uarez pun: 8. n. 33. Sporer & CC. P. non
 ril in putabatur. C. ocys cura, ut iterum
 batne contractus fiat in facie Ecclesiæ. P. non
 (con- habita coplâ confessarii, solo actu con-
 præ- tritionis præmissio, ter celebravi Mis-
 tionis sam conscius p. m. C. esne confessus
 e casu quamprimùm, hoc est intra triduum.
 fessio- P. ultra triduum ter distuli. Du-
 mea- bit m mibi est, an confessio mea fue-
 ro. rit valida, facta coram præbytero
 Ex- Soc: JESU peregrino, alibi, sed non
 ndas in hac diæcesi approbato. C. certò
 fessio- fuit valida, quia licet una sententia
 num asserit, alia negat, præbyteros So-
 lida, cietatis iter agentes ex una Diæcesi,
 nt te in qua sunt approbati, ad aliam, in
 pien. qua non sunt approbati, posse audire
 ubi- confessiones, tamen Sacramentum 58.
 onio non exponitur periculo nullitatis, quia
 lidé. in dubio tali Ecclesia supplet appro-
 assi- bationem, cum supplere possit, & li-
 ium- cet Sacramentum conferre cum sola

probabilitate iuris seu circa ius Canonicum. P. tunc etiam licet conferri cum sola probabilitate circa ius Divinum. C. nullo modò licet, nisi in extrema necessitate. Sic non licet baptizare, priùs proferendo totam formam, & mox ponendo ablutionem, quia quamvis sententia est probabilior talem Baptismum valere, tamen, quia contraria etiam est probabilis, quæ requirit ad valorem, ut saltem aliqua pars formæ coniungatur physice cum ablutione, Sacramentum exponitur periculo frustrationis. Non enim potest Ecclesia sup. lere id, quod Christus pro materia, vel forma Sacramenti instituit, nec probabilis Doctorum opinio potest facere, ut ea
 59. materia, vel forma Sacramenti sit valida, quæ in re non est valida, quia à Christo non instituta. P. ego unum prius abluì, & post statim formam subiunxi. C. cum P. Gobat multi dicunt talem Baptismum esse sub conditione iterandum. P. cuiusdam penitenti-

s. Ca. nstentis Poloni matrimonium clande-
 inferriſſimum eſſe validum reſolvi, cò quod
 s. Di. in Polonia non eſſe promulgatum
 niſi in Concil: Trident: inauditi. C. dicie
 et ba. quidem num: 767. de matr: Cl: La-
 for. Croix, de Polonia paſſim teneri,
 nem, quod ibi nunquam fuerit publicatum
 bilior Trident: niſi in quibusdam locis, ſed
 quia ſi id verum eſt, dicendum eſt, in Re-
 quæ gno Poloniæ Decretum Tridentinum
 ali. de aſſiſtentia Parochi per conſuetu-
 phy. dinem ſolam obſervari. Poſteſt enim
 ntum per conſuetudinem induci novum im-
 Non pedimentum matrimonii, ut habet cit:
 quod adeoq; in Polonia, non valent matri-
 Sa. monia abſq; Parochi aſſiſtentia. P.
 Do. quid ſi Parochus ſolùm minoribus ſit
 et ea initiatus, an validè aſſiſtat? C. vali-
 va. de. P. propter aliquod aſſes non
 quia redditæ decimæ pauperuſq; ovi bien-
 num nio negavi Sacramenta, aliam au-
 nam tem ob negatam decimam propria
 di. authoritate excommunicavi. C. non
 di. paſtor. ſed lupus eſt, qui tam crude-
 pr. lis in ſuam ovem eſt. Decimandi ſunt,
 qui

qui solvendo sunt, Inopibus eleemo. mo.
 synæ titulo debitum indulgendum, te
 nec ultima vitæ subsidia auferenda. C.
 Cùm verò Parochus in foro interno di
 solum, habeat jurisdictionem, non inf
 potest sine consensu Episcopi vu
 quenquam excommunicare. P. cele. & t
 bravi septies in vino notabiliter ad P.
 acetum inclinato, idq; sine causa, tal
 C. non auderes tale vinum tuo E- sen
 piscopo propinare, & DEO illud gr
 obtulisti, Cain est, deteriora DEO pe
 offerre, meliora sibi retinere. P. ad. C.
 stiti bis matrimonio alienarum ovium fr
 sine scitu proprii Parochi. C. tale ra
 matrimonium non valet. Monendi ef
 ocyus pseudoconiuges, ut iterum co- o
 ram proprio Parocho contrahant. P. ti
 sed altera pars fuit mea ovīs. C. ti
 go matrimonium valet, & licité adsti- p
 tisti, cur ergo dixisti alienarum ovi- f
 um, cùm altera pars fuerit tua ovīs a
 P. duobus vulneratis in duello non t
 dedi extremam unctionem. C. quare? e
 Pquia supposui eos esse in peccato
 mort:

mo. mort: C. an post duellum superfuit
um, tempus pro contritione. P. superfuit.
nda, C. in extrema necessitate præsumen-
erno dum est in favorem hominis, pro quo
non instituta sunt Sacramenta, adeoq; his
copi vulneratis debuit dari extrema un-
ele. ctio, ut docet Layman, Tambur: &c.
ad P. tunc etiam debebat dari Sacramen-
usa, talis absolutio. C. debebat, si doloris
E. sensibile signum exhibuerunt. P. si-
llud gnum doloris de vulnere, sed non de
EO peccatis dederunt, ast ante duellum
ad. Christiane vixerunt, & Sacramenta
um frequentarunt. C. proba quidem vi-
tale ra & voluntas Catholice moriendi,
endi est quædam confessio peccatorum in
co. ordine ad absolutionem, saltim condi-
P. tionate obtinendam, in articulo mor-
er- tis, ut docent plurimi recentiores a-
sti. pud Arfdekin, adeoq; posse illum ab-
vi. solvi, qui nulla signa dedit doloris in
ovis agone, sed tamen constat eum v.g. per
non testes probè vixisse, crebrò confessū
re: esse, per quod sufficienter ostendit,
ato se etiam in agone postulare absolu-
tionem

61.

tionem. Attamen interruptit hanc voluntatem Catholicę moriendi qui se resolvit ad per: mort: v.g. ad duel. lum, adeoq; nullo habito signo doloris, nequit talibus vulneratis dari Sacramentalis absolutio etiam sub conditione. P. de his & aliis doleo &c.

Ratio agendi cum simplici Sacerdote.

Pænit: Pænitentes non permittebam edicere omnia peccata, sed auditis aliquibus absolutos dimisi. C. quot dimisistis P. 100, ob magnum concursum pænitentium. G. 62. talis concursus non est causa iusta dimidlandi confessionem, ut patet ex prop: 59. ab Innocent: XI, damnata. Aliàs multæ tempore Pascali, & Jubilei darentur confessiones dimidia-
tæ, nec possent opportuna remedia dari, ad præcavenda nova peccata V. Viva. P. sed esset infamia pænitentium per hoc quod diu protrahe-

rent

hanc rent confessiones. C. potest quidem
 i quod dimidiari confessio, dum est scanda-
 duel. lum aut infamia, si pœnitens sine ab-
 dolo. solutione non communicet, sed in con-
 i Sa. cursu pœnitentium, nullum suppose-
 con. tur adesse scandalum, aut infamia ex
 &c. protractione confessionis, sed solum est
 ci querela pœnitentium, quod nequeant
 confiteri. P. vesp̄as dixi non ser-
 vato tempore sine causa. C. quo
 tempore dixisti. P. mox post hor. 12.
 C. est tempus hoc dicendarum pri-
 vatim vesp̄arum, etiam cum com-
 pletorio. Tempus enim diei post ho-
 ram 12. Inclinat in vesp̄um. P. Sa-
 cram Communionem distribui circa
 quartam à meridie horam. C. quo
 tempore licet celebrare, eo fas est e-
 tiam Communionem dare, non licet 63.
 autem circa quartam post meridiem
 celebrare. Vide LaCroix, sed spe-
 ctanda est consuetudo ratione Com-
 munionis dandæ. P. accepi pro plu-
 ribus Sacrificiis plura stipendia par-
 va, & postea unam duntaxat cele-
 bravi

bravi Missam. C. utiq; contentu
fuiſti illo ſtipendio parvo, & promi
ſiſti pro illo totum valorem Miſſe
offerre, P. Ita eſt. C. adhuc promiſi
ſiſt ſtare teneriſ. P. omiſi 10. p. n
Sacra, pro quibus ſtipendium accep
C. ſi iuxta Layman &c. peccat gra
viter, qui ad tempus abſoluté longum
differt celebrare Miſſas, pro quibus
accepit ſtipendium, multò magis te
es reus peccati mortis. Si non viſ pe
te. ſatiſfac per alium obligationi, vel
danti reſtitue ſtipendium. P. accep
duos florenos pro una Miſſa, quan
curavi per alium celebrari dato illi
uno flor: C. teneriſ vel illi, cui dedi
ſti 1. flor. reſtituere alterum, vel ut
ſatiſ facias menti dantiſ, Miſſam pro
eo celebra. P. ſciens me aliquid potuſ
ſumpſiſſe, ſed neſciens, an ante 12. ho
ram noctiſ, an poſt ſumpſerim, Miſ
ſam celebraſ, an in hoc peccaviſ? C.
Gobat Cardenas &c. probabiliùs di
cunt, te non peccâſſe. Quia adhuc
videtur tunc poſſidere ius communi
candi

candi, donec probetur intercessisse
 impedimentum, nec possessio est pro
 præcepto. Lex enim dubia non obli-
 gat. P. sine cingulo benedicto Sacris
 operatus sum, an est hoc pec: mortale?
 C. pleriq; docent non esse mortale.
 Imo in gravi necessitate v.g. ut die
 festo populus audiat Sacrum licet
 celebrare sine stola, aut albam, si non
 possit haberi benedicta, adhibere non
 benedictam. V. Dianam &c. P. mala
 fide celebravi in Ecclesia consecrata,
 polluta per Sangvinis humani morta-
 liter malam effusionem, factam in tem- 65.
 plo, licet non in templum. An hæc
 Ecclesia post talem celebrationem de-
 bet reconciliari ab Episcopo, vel ab
 alio privilegiato? C. Sa docet esse
 sufficienter reconciliatam per Missæ
 celebrationem etiam m. fide, quia hæc
 Sacratio omni alia reconciliatione.
 P. sine facultate Episcopi Ecclesiam
 tantum benedictam, sed pollutam per
 sepulturam excommunicati non tole-
 rati, reconciliavi asperzione aquæ
 be-

benedictæ. C. iuxta Dianam licet
 fecisti. P. sed in hoc an peccavi mome
 quod multas ceremonias in Missa
 gligam. C. peccasti mortaliter, si in De
 negligis, ut morali hominum iudici
 alium ritum censearis observare, Ra
 non cum qui est præscriptus in M
 sali; sed tu consule conscientiam, at
 hæc tibi Sacris operanti dictavit esse
 mortale, & quoties? P. dictavit esse
 mortale 10. plus m. In ordinatione
 non tetigi physicè, & immediate ca
 licem cum patena & hostia, C. non
 tangendo physicè instrumenta, Sa
 cramentum exposuisti periculo nuli
 litatis, debes iterum sub conditione
 ordinari, cum aliqui doceant esse in
 validum, sic susceptum ordinem. P.
 interdictus specialiter extra necessi
 tatem confessiones excepi. C. quot
 hominum? F. 10. sed validane fuit
 mea absolutio? C. valida, cum inter
 dictum non privet ordine vel iuris
 dictione, si tamen tuus ordo valet.
 Indubio valoris abstine ab exercitio
 ordi.

ordinis, donec sub conditione ordi-
 moreris in presbyterum. Curabis ne id
 P. curabo. Nolo me & alios perdere.
 De his & aliis doleo, &c.

Ratio agendi cum Simoniaco,

Poenit. C.D.O. &c. Sacrum bis ce-
 lebravi, & concionem bis dixi,
 propter stipendium tanquam pro-
 pter finem principalem. C. utiq; si-
 moniacus non est, qui dat Sacerdoti
 temporale stipendium, & per illud
 principaliter intendit Missam; item
 non est culpandus, qui bona opera
 facit, ut temporale affluatur bonum.
 P. sed hi supponuntur non pluris æ-
 stimare temporale, quam Spirituale,
 nec etiam æquiparare temporale Spi-
 rituali, nec in finibus præfatis sistere,
 sed per eas ulterius ad finem hone-
 stum tendere. At ego in emolumen-
 to temporali, tanquam sine principa-
 li, & ultimato perstiti; nec illud di-
 rexi ad DEI honorem, vel bonum
 Spirituale proximi, æquiparando tem-

66.

G

pora-

porale Spirituali, ceu Barabban Christo. Præsentavi duos ad beneficium simoniacé, primum ex hoc principaliter sine, sed sine pacto ullo etiam implicito, ut ab eo pecuniam acciperem. 2dum ut illi obsequia temporalia non persoluta compensarem. Sine licentia Papæ procuravi alteri beneficium cum certa confidentia, ut ille ex eo pensiones & fructus præstet alteri. Impetravi mihi certum beneficium, & meum resignavi Titio cum pacto, ut Titius tam diu illo frueretur, donec meus patruelis ætatem habuerit, quâ habita teneatur eidem patrueli illud resignare; aliud quoque beneficium resignavi Caio, cum onere, ut Caius, meo patrueli solvat fructuum eiusdem beneficii partem, donec in possessionem alterius beneficii veniat. Obligavi me daturum 100. s. non velut pretium, sed in vim gratitudinis, si mihi collator daret beneficium, sed forté per hoc simoniam conventionalem non commisi? C.

com.

commissisti, nam qui vult solvere de-
 bitum puræ gratitudinis, non debet
 se obligare ullo modo ad aliquid de-
 terminatum, sed potest se obligare ad
 solvendum debitum gratitudinis per
 rem aliquam indeterminatam prout
 ipse voluerit, vg. per preces, eleemo-
 synas pro Collatore &c. Quanquam
 Cardenas dicit, per verba: confer mi-
 hi beneficium, & ero tibi gratus, in-
 curri simoniam non solum mentalem,
 sed & conventionalem. subiectam pæ-
 nis iuris, præsertim si hæc verba ac-
 ceptentur, tanquam obligatoria ad aliquid
 certum. P. ergo si non fiat ob-
 ligatio ad aliquid certum, licet ex-
 pectando naturalem gratitudinem aliquid
 dare, quando non agitur de
 beneficio conferendo. C. licet; sic li-
 cet demereri donis, usurarium, quando
 quis non est in necessitate mutui
 contrahendi, ut is postea gratus sit, &
 mutuum det sine usura. Item licet post
 acceptum mutuum sine pacto usuræ,
 dare pro libitu aliquid in vim grati-

tudinis, pariter post acceptum beneficium Spirituale licebit aliquid sine previo pacto collatori offerre. Sed frustra disputamus, á simonia confidentiali, & reali te non possum absolvere. P. quis ergo potest? C. per simoniam realem & confidentialem, incurristi excommunicationem Papalem, ab hac te potest absolvere solus Papa, & illi, qui privilegium habent absolvendi á reservatis Papæ, in occultis autem, necdum deductis ad forum contentiosum, possunt secundum Trident: Ses: 24. c. 6. de refor: Episcopi. Ab inhabilitate verò ad idem beneficium, si occulta sit simonia, posse dispensare Episcopum assertit Less; Sanchez &c. apud Dianam p. v. 15. Res: 18. sed negat CC. cum LaCroix n. 229. P. si dispensationem non obtinero ab inhabilitate, teneor ne beneficium restituere? C. illud nullo titulo potes retinere: imò fructus beneficii teneris restituere. P. an ante sententiam iudicis teneor restituere? C. ita est.

beneficentia est. P. per hanc simoniam ad alia
 sine beneficia an incurri inhabilitatem?
 Sed C. est sententia CC quod incurristi
 etiam ante sententiam iudicis, sed alii
 probabiliter docent quod non incur-
 risti ante sententiam. Vade in pace.

Ratio 2da cum eodem.

PÆnit: Impediebar iniustè à be-
 neficio obtinendo, hinc redemi
 vexam iniustam pecuniâ. C. à
 quibus redemisti vexam hanc, an ab
 illis, qui solum possunt impedire, &
 non iuvare, si ita est rectè fecisti an
 autem ab illis, qui ad beneficium iu-
 vare possunt, præsentando, eligendo
 &c. P. ab illis qui possunt iuvare.
 C. simoniam commisisti, quia dando
 illis, qui iuvare poterant, per pecu-
 niam directè parasti viam ad benefi-
 cium. Dando autem illi, qui solum
 obesse posset, directè intenderes tolle-
 re iniuriam, & solum indirectè ac re-
 mote parares viam ad beneficium,

68.

G 3 quod

quod non est contra leges. P. pos-
sumne retinere tale beneficium? C.
invalidé illud obtinuisti, non potes,
sed debes dimittere, & restituere cum
fructibus. P. consuetudo est ut pe-
cuniis acquirantur beneficiâ. C. con-
suetudo hæc est irrationabilis, cui
utpote contrariæ legi naturali, & po-
sitivæ, constanter reclamât Ecclesia,
quia damnât propositiones, quæ tali
consuetudini serviunt, & rarissimé
dispensat, imò iubet dimitti beneficia,
& restitui omnes fructus. V. LaCroix
de sim. n. 193. P. & quare licet ex
consuetudine clericis accipere dona
quædam, seu oblationes pro exequiis,
benedictionibus nuptiarum, ceremo-
niis Baptismi &c. C. huic consuetu-
dini non reclamât Ecclesia, eo quod
originem habeat à gratuita recogni-
tione. Hinc exigi non debent, ante-
quam functiones illæ fiant, ne sit spe-
cies emptioris, sed dantur pro iam
factis. Multæ etiam decimæ vg. lu-
cri in negotiatione pecorum lini, fru-
ctuum

pos- tuum, lanæ . &c. quondam Ecclesiæ
C. dari solitæ, nunc in desuetudinem ve-
nerunt, adeoq; præsumi potest, has
esse conuersas in particulares exacti-
ones, tunc faciendas, cùm exhibentur
Ministeria quædam Spiritualia, ut
habet Engel l. 5. T. 3. 16. dicens
n. 14. non licere Parochis ob negatam
pecuniam, negare Sacramenta, sed
debere aliâ viâ vg. apud Episcopum
ius suum prof. qui, alias grave esset
scandalum, & species simoniæ, non
leueq; parochianis damnum, si me-
diis salutis cazerent. P. plura non
memini. C. at ego memini me non
habere potestatem absolvendi à Pa-
palibus. Confer te ad habentem ius
in reservata.

Ratio tertia cum eodem.

Pænit: Dedi Episcopi famulo pe-
cuniam, ut is mihi significaret
prima beneficia vacantia. putan-
do id esse simoniam. C. non est simo-
nia,

nia, quia pretium pro sola manifesta-
tione beneficiorum vacantium remotum
se habet ad beneficium. P. sed in hoc
fuit simonia, quod cuidam dedi f. 20,
ut is intercederet apud domesticum
Collatoris intercessurum pro benefi-
cio mihi dando, sed non est datum.
Carius quàm materia valebat Sacrum
christina vendidi, ex sola ratione bene-
dictionis, vel consecrationis: Item
carius vendidi imagines, quia Reli-
quias attigerunt. Incurrine ego per
hæc peccata penas Eccl. simonæ? C.
simoniæ pænæ tantum incurruntur per
simoniam in ordinibus beneficiis, &
ingressu Religionis. Ita P. LaCroix.
de pænæ simoniæ. P. de his & aliis
doleo &c. C. pro pænitentia leges
librum Spiritualem cum brevi refle-
ctione ad mortem &c.

Ratio quarta cum eodem.

Pænit: Temporale munus sine pa-
ceto gravi dedi, veluti aliquid
compen-

ifesta compensans, & adæquans æstimabili-
 remon: litatem rei Spiritualis. C. grave vi-
 in hoc lipendium est rei Spiritualis, si illi
 ff. 20, æquiparetur temporalis, tanquam iu-
 sticum stum prætium eius. P. intervivi E-
 benefi- piscopo hac intentione, ut pro mer-
 datum, cede mihi conferat beneficium, sine
 acrum ulla tamen conventionem externa, ver-
 bene- bis aut signis facta. An incurri per
 Item hanc simoniam pœnas iuris. C. non
 Reli- incurristi nec teneris beneficium di-
 o per mittere datum in compensationem si-
 e? C. ne pacto. P. ob pretium acceptum
 r per promisi quendam non eligere ad be-
 lis, & neficium, an simoniam commisisti? C.
 Croix commisisti, quia non solum eligere
 aliis ad beneficium, sed etiam rescire ab
 leges eo, est exercitium Spiritualis iurisdic-
 resse- tionis Eccle. Ergo est invendibile.
 P. utiq, non est simonia, si parochus
 pecuniam accipiat, ut non audiat
 confessionem Cati. C. non est, quia
 omittens audire confessionem, non
 exercet iurisdictionem. sed solum vo-
 luntariè illâ non utitur. P. de his

aliis doleo &c. C. dices Coronas
& dabis elemosinam fl. i. en.

Ratio quinta cum eodem.

PEnit: habens ius ad rem, quia su-
praesentatus ad beneficium, sed ec-
70. dum habens institutionem, dedi-
pretium ei, qui me debebat, sed in-
iuste nolebat instituere. An possum
ei hoc beneficium restituere? C. de-
les dimittere, cum realem simoniam
commiseris, nam necdum habens ius
certum in re, per pecuniam stravisti
tibi viam ad beneficium pacifice ac-
quirendum. P. unque vexam licet
redimere in re Spirituali. C. R. i. si
iuste vexeris circa aliquod ius Spi-
rituale, iam in re obtentum, simonia
est pretio vexationem redimere. Ita
Pirrhi: Diana & CC. contra Pasqu:
quia nunc ius tuum non est firmum,
sed potest auferri, & tunc vexationem
dum redimis, re ipsa tibi emis ius
firmum & ut habendum pro futuro.

R. 3.

nas 3°. 2. Si habes ius Spirituale in re
 acquiritum, potes pretio redimere o-
 mnem vexam iniustam, duam quis vult
 tibi illud ius auferre. Ita S. Tho-
 mas & CC. quia tunc non das pre-
 tium pro re Spirituali, quam iam ha-
 bes, sed pro liberatione ab iniuria, quæ
 est; quid temporale & pretio aestima-
 bile. R. 3. Si institutionem ad be-
 neficium habes, & impediaris iniuste
 à capienda possessione; licebit tibi
 pretio vexam redimere. Ita S. Tho-
 mas Diana &c. contra Garciam &c.
 Quia acquisito titulo & iure, pretium
 non datur pro aliquo Spirituali, sed
 licet tantum ut tollatur iniustum imped-
 imentum possessionis, quæ institutioni
 v^o. debita est. R. 4. Si nondum pa-
 cifice & indubitate obtinueris ius, sed
 alius quoque habens ius probabile,
 v^o. si tu & alius acceperit institutio-
 nem, simoniam committes dando pre-
 tium pro iure tibi sine controversia
 acquirendo. Less. Suarez &c. contra
 Pasqu. quia tunc datur pretium pro
 iure

iure necdum plenè acquisito, nec eSpi
redemptio vexæ iniustæ. Vide Laco
Croix. P. de omnibus doleo, penpla
absolutionem. C. non habeo in sim
moniam realem iurisdictionem. Pner
Mi Pater absolve me cum onere comber
parendi coram Superiore. C. simseq
gravi causa nequeo. P. est gravi V,
causa scilicet ut in DEI gratia Sacri con
operer, quæ decantanda suscepi, & um
hic & nunc non possum resistere sine hal
gravi mea infamia scandalo & mur sta
mure populi meam solius Missam am
expectantis. C. pro pænitentia tam mi
diu feriis quartis ieiunabis, donec di
beneficium vel dimittas, vel ab in co
habilitate ad aliud dispenseris &c. tu
fa
C

Ratio Sexta cum eodem.

Pænit: Contuli cuidam benefici
um Eccl: sub pacto, ne me in po
sterum vexet, & non noceat. C.
Spirituale dedisti pro temporali com
modo, & amotionem vexæ emisti re
Spiri-

nec spiritali. P. quod si absque pacto
de La conferrem beneficium, intendens eum
peti placare, ne ulterius noceat, esset ne
in simonia? C. non esset, quia amotio-
nem vexæ non intenderes ut pretium
beneficii dati, sed ut effectum con-
sequentem ex collatione beneficii.
V, LaCroix n. 83. P. dedi pecuniam
competitoribus ut desisterent ius su-
um prosequi in hoc beneficio, quod
habeo. C. redemisti vexationem iur-
stam, & pretio parasti tibi directè vi-
am ad beneficium. Teneris illud di-
mittere, vel ab inhabilitate debebis
dispensari. P. post examen ratione
concursum ad hoc beneficium cura-
tum, dedi examinatori pecuniam pro
favore præstando. C. Trident: ait:
Caveant, ne quidquam prorsus oc-
casionis huius examinis, nec ante, nec
post accipiant, alioqui vitium simo-
niæ tam ipsi, quàm aliis dantes incur-
rant, à qua absolvi nequeant, nisi di-
missis beneficiis, quæ quomodocunq;
etiam antea obtinebant, & ad alia im-
poste-

posterum inhabiles reddantur: ha
Conc: cui prius satisfac. & tunc v
nies pro absolutione.

Ratio agendi cum infirmo.

Confess: Indigesne nostro iuva
mine Spirituali? P. Indigeo. C
bene quod in corporis infirmita
71. te habeas curam animæ. Si hanc sa
nitati restitueris per penitentiam, for
te etiam optimus medicorum DEU
corpus persanabit. Sæpe enim immi
tit morbos corpori, ut sanitatem done
animæ. Nam teste Lipsio Ep: 10
Erigit attollitq; se animus corpore ia
cente. Et S. Laur: Justin: ait: Opti
mum medicamentum ad salvandas a
nimas ægritudo corporis esse com
probatur. Aperi iam morbos mentis
P. Volo confiteri ex tota vita. C
Hoc est consilii, illud autem præce
pti, ut confitearis peccata mort: post
confessionem ultimam commissã. Fac
prius, quod est præcepti. P. in infir
mita

inmitate hac diebus ieiunii comedi cum
 lacticiis. C. Ecclesia non obligat
 ad ieiunium graviter infirmos. P. ego
 me putabam obligari, cum non habe-
 rem dispensationem. C. dispensatio
 in lege ieiunii non requiritur, cum
 subest certa, & gravis causa excusans
 à ieiunio. Quoties ergo, & quot die-
 bus esurialibus fuisti lactantius. P.
 ter singulis 6. diebus. C. recurren-
 dum erat ad Parochum pro dispen-
 satione, possunt enim Parochi dispen-
 sare in ieiunio, si ita ferat consuetu-
 do. P. maledixi valde interservientibus
 mihi. C. an cum desiderio ut eveniret
 malum. P. sine. C. ut levius tu-
 os feras dolores revolve animo Chri-
 sti passionem, & pœnas maiores, pec-
 cati debitas. P. tentationes contra
 fidem mihi sæpe recurrebant. C. an
 illis consensuisti & quoties, & an du- 72.
 bitasti de fide? P. assensum præbui
 7. & dubitavi de fide v. 4. C. sic
 tentatus hunc oppone clypeum. Co-
 gita DEUM non posse falli, & fal-
 lere

lere, quidquid revelavit, esse infallibile. S. C.
 biliter verum: dæmonem hunc laqueum man-
 um tibi iniicere, ut te ad infernum dica-
 pertrahat stultissimum te fore, si cum sente-
 sapientissimo satana volueris disputare. conf
 P. hæc sunt peccata ab ultima con- lega
 fessione, sed ab usu, an abusu ratio perit
 nis sunt hæc. Pluribus venialibus de num
 tractionibus sæpe repetitis graviter læ conf
 si famam unius apud unum. De viro miss
 gravi & Religioso mendax dixi sæ mise
 pe eum mentiri. C. quoties id dixi præ
 sti, & an famam huic, & illi resti- ad
 tuisti: P. dixi semel sed famam non fure
 restitui, quia hæc alia ratione est re aur
 stituta, & infamia prudenter nunc reti
 censetur abiisse in oblivionem. In præ- tuer
 teritis confessionibus totius vitæ tacui gi e
 peccatum sodomiae ob pudorem. C. face
 an sodomiae perfectæ, id est masculi, fur
 cum masculo: P. ita est. C. dic nu- pot
 merum tot peccatorum. P. pudor & no
 confusio operuit faciem meam. C. vel
 non novi te, si mihi dicas, idem est, do,
 ac si coram pariete diceres. Sed audi nec

S. Chri-

falli. S. Chryſoſt: in pf. 105. tibi incla-
 aque. mantem. Cur vereris Domino in-
 rnum. dicare, quod veritus non es ipſo præ-
 i cum ſente committere? P. ſodomia fuit 7
 utare confessiones & Communiones ſacri-
 con. legæ 20. p. m. Fornicationem 10. re-
 ratio. petiſ, quia putavi DEUM tam bo-
 ſ de. num, ut mihi hæc peccata per unicam
 er hæ. confessionem eadem facilitate ſit re-
 e viro. miſſurus. C. hæc eſt præſumptio de
 i ſa. miſericordia DEI. V. LaCroix. P.
 dixi. præmiſſis furtis parvis adverti me
 reſti. ad materiam gravem perſtingere meo
 non furto bis, ſed reſtitui. Decem tamen
 eſt re. aureos uni actu uno ſublatoſ, adhuc
 nunc retineo, ſed volo per te Pater reſti-
 præ. tuere: tu mihi ſingrapham ſoluti debi-
 tacui. ti exhibebis? C. poſſum quidem id
 C. facere, ſed timeo ne ipſe in ſuſpicionem
 ſculi. furti veniam: tu cum convalueris,
 e nur. potes ſine infamia reſtituere, Domi-
 or & no tantundem, quaſi gratis dando;
 C. vel aureos titulo depoſiti conceden-
 eſt, do. do. eorum uſum permittendo, do-
 audi. nec repetas, repetes autem nunquam,

H

vel

vel etiam rem æqualis valoris rebus
 Domini, vg. equum equis adiungen-
 do. P. defatigationem & alia im-
 pedimenta ieiunio apposui, ex solo
 desiderio non ieiunandi. C. quoties
 P. 8. p.m. sine gravi causa die Feste
 contuli me ad eum locum, In quo se-
 vi me non auditurum Missam. C.
 quoties? P. 5. p.m. Notabili tempo-
 re de re seria tempore Missæ con-
 fabulatus sum. C. attendistine tamen
 ad ea, quæ fiunt in altari? P. pro-
 pus non attendi. C. quoties? P. 7.
 p.m. C. ut satisfiat præcepto audi-
 endi Missam, debet haberi attentio
 saltem externa. P. pro aliis vero Mis-
 sis die Festo interdum veni sub E-
 vangelium. interdum pro Offertorio,
 an pecc: mort: C. Suarez, Sotus &c.
 dicunt, tunc peccari mortaliter, si
 quis non intersit Missæ ab initio usq;
 ad Evangelium inclusivè. Layman
 & Illung tr: 5. n. 160. non damnant
 mortalis eum qui venit ante Offerto-
 rium immediatè. Tu conscientiam
 consule

consule, an hæc tibi dictabat esse mor-
tale. P. dictabat, id esse malum in
genera: diebus vetitis comedit cum
lacticiis in Prussia. C. id eò loci
fas est, sed tu an id tibi duxisti crimi-
ni. P. duxi 6. In Polonia quoq; co-
medi die ieiunii lacticia, carens pi-
scibus. C. habuistine aliquid, quo
te confortares? P. habui panem & vi-
num generosum. Fertis 6tis comedi
bis ad totalem extinctionem famis.
C. id licet ex consuetudine recepta.
Citatur à P. Młodźianowski in con-
tra lex, sed contra eam est præscri-
ptum. P. parvam quantitatem ter
abstuli, volens singulis actibus per-
venire ad magnam Clepsi equum
Titio, putans invincibiliter illum esse
Cneii, intera hic equus casu mero
periit an ego teneor restituere Titio,
cùm non sim factus ditior, nec da-
mnum aut formalem iniuriam inten-
di. Tambur: l. 5. c. 4. §. 3. n. 31. La-
Croix & contra Sanchez &c. dicunt
te non teneri ad restitutionem. P.

H₂

cùm

73. cū teneat restituere furtum aureo-
rum & sim ulterioris incertus vita
habe mi Pater apud te hos 10. aureos
& casu quo decedam, restitue Caio
C. annuo. P. de his & aliis &c. C.
sodomita est hic casus reservatus, sed
te absolvam, cum onere, ut sanus fa-
ctus, hoc scelus confitearis habenti in
reservata iurisdictionem. Nunc ve-
rò pro pœnit: morbum hunc crebrius
DĒO pro peccatis offeres &c. P. ad.
huc mihi occurrit hoc peccatum, quod
74. votum grave ter violavi. C. an vo-
tum de re aliunde iam præcepta, P.
de re arbitraria. C. & mihi occur-
rit, de quo non interrogavi. Extra
tempus actūs fornicarii, habuisti
delectationes venereas, vel desiderias
P. habui cum desiderio ad liberas
vicibus 20. p. m. sine desiderio 30. C.
dolesne de oībus peccatis? P. utiq;
iam dolui. C. & ego te iam absolvi.
ut iterum nunc absolvam debes præ-
mittere dolorem. Vide LaCroix n.
717. P. doleo &c. C. & ego te ab-
solvo &c.

Ra-

Ratio agendi cum agonizante.

75.

Confess: Heus bone homo! DEI
memento hoc residuo vitæ mo-
mento, peccata dolore elue, ut
purus in conspectu Judicis appareas.
Da signum doloris de pecc: stringe
meam manum, osculum præbe Cru-
cifixo, percutite pectus, suspice cælum,
dic mente, quod ore nequis. Doleo
mi DEUS, quod te summum bonum
offenderim. Parce mihi, propitiare
reo, de cætero nolo peccare: misere-
re mihi, amo te super omnia, fiat volun-
tas tua. Ignosco inimicis meis, tu mihi
Credo, spero in te. Nullum signum
doloris exhibet. Vos dicite mihi, vi-
xistne hic homo Catholicé. R. vixit
scandalosé. C. ipse inclamavit con-
fessarium. R. ipsemet. C. si ipsemet,
præsumitur habere dolorem, adeoq;
danda illi absolutio. Dolesne quod
DEum offenderis? dic, doleo mi Deo
&c. Misereatur tui &c. Absolvo te
à peccatis tuis. In Nomine Patris, &
Filii, & Spiritûs S. H3

Ratio agendi cum aspirante
ad nuptias.

76. **P**Enit: ex mutua mecum conspi-
ratione Domina mea dedit suo
marito venenum, ut post suam
mortem me haberet maritum. Do-
mino perfunato, & in quello interfe-
cto, possumne Dominae nubere? C.
potes. P. sed intercessit cum Domina
bis adulterium cum pacto nubendi
mihi post mortem Domini. C. per
datam fidem de matrimonio contra-
hendo cum adultera, contraxisti im-
pedimentum dirimens. P. sed hanc
promissionem revocavimus post ad-
ulterium. C. revocatio hæc non su-
fuit impedimentum iam contractum.
P. unq; hoc impedimentum non ori-
tur, si promissio ante adulterium re-
vocetur. C. hoc verum est, quia tunc
nondum fuit impedimentum positum.
P. sed tunc Domina mihi fidei, &
non serio, promisit matrimonium. C.

si cer-

si certus esses fictionis talis, probabilius est, te posse nubere Domina. Ita Dian, Layman, Krimer &c. contra Sanchez &c. Sed cum non sis certus, alia tibi sponsa querenda. P. ergo nubam Bertæ, quæ est meæ priori uxori consanguinea in 4to gradu. C. nec huic validè nubes, quia affinitas ex copula licita dirimit matrimonium ad 4tum gradum inclusivè. P. at mea prior coniux factis celsit, ante copulam. C. ne consanguineæ in 4to gradu uxoris tuæ, validè nubas, adhuc obstat impedimentum publicæ honestatis, dirimens matrimonium usq; ad 4tum gradum inclusivè. P. sed meum illud matrimonium fuit invalidum. C. fuitne invalidum ex defectu consensûs, hoc est: contraxistine illud cum errore personæ, aut ex metu gravi iniuste incusso, aut in ebrietate plena, vel amentia. P. nihil horum, sed contraxi sine Parocho & testibus clandestinè, C. tale matrimonium non est invalidum ex defectu

consensûs, sed ex defectu Solennita-
tis à Concil: Triden: requisitæ, a-
deoque Bertæ nubere validè non
potes: Ita Sporer n. 62. Perez &
contra Sanchez &c. dicentes, quòd
tunc sit defectus consensûs, nec spon-
salium vim habens. P. ego Sanchez
& aliorum sententiam sequar. & Ber-
tæ nubam. C. in dubio iuris supplet
& dispensat Ecclesia. P. tetigit libe-
ram. C. an manu, vel osculo? P. ut-
roq; C. copula non fuit? P. fuit bis.
C. cur id prius non expressisti? P.
pudor dissuasit. C. utinam hic orator
77. & peccatum dissuasisset. P. non pe-
roravit tunc pro domo mea. C. pu-
dor tuus reus gravis sacrilegii, *Lut-*
um, est iniquitas, ut ait S. Ambro-
sius. Vis mundare ab hoc luto fa-
ciem conscientia? & pelus inquinat.
Non pudeat dicere, quod non pu-
duit facere, an accusas te de hoc sa-
crilego pudore, & doles? P. accuso
& doleo. Habui pollutionem, sed
eam detestatus sum. C. nonne fuit
delecta.

delectatio spontanea in hac turpi-
tudine. P. fuit 10. p. m., sed sine affe-
ctu ad ullam personam. C. id erat di-
cendum prius, cur dixisti detestatus
sum? P. quia dolorem de peccatis
post horam elicui. C. dic, an mala
fide addidisti? Iy detestatus sum. P.
mala fide. C. stultus qui se volens
luto mundare, excrementis hominum
se inquinat. P. negligens fui in reit-
ciendis cogitationibus venereis, C.
an intercessit in eis plena delectatio,
& quomodo? P. fuit hæc 20. p.m. De
his & aliis pecc: doleo etc.

Ratio agendi cum Iudice
Sæculari.

PEnit: Ex horto Religiosorum 78.
mendicantium unum, alterum ex
campanilli non distante 30. passi-
bus ab Ecclesia, reos capitis iussu ex-
trahere, & carceri sæculari include-
re. C. incurristi sacrilegium, excom-
municationem, infamiam, reatum pæ-

næ ca

nae capitis, & multam pecuniariam.
 V. Delbene d. 31. Teneris ante o-
 mnia reos restituere asylo. P. sed u-
 nus horum é carcere profugus, é
 fuga retractus est. C. si ita est, hic
 reus videtur perdere privilegium im-
 munitatis non aliter, ac si é loco fu-
 giens asylli, captus esset. V. Farin:
 Delbene d. 31. n. 17. Alterum autem
 debes asylo restituere. P. at est ca-
 pitis sententia in eum lata? C. inva-
 lidé lata. Ita Greg: 14. P. reus re-
 nuntiavit iuri suo ad asylum. C. re-
 nuntiare nequit, cum sit principal-
 liter ius, & causa Ecclesiae. Ita Bar-
 bosa, Suarez &c. P. mi Pater hic
 2dus reus non gaudet privilegio a-
 syli, C. quare? P. quia ex insidiis
 erumpens spoliabat homines reb9 suis,
 intentata morte, si id non permitte-
 rent. C. neceos, qui privilegio asylli
 non gaudent, licet extrahere, sine E-
 piscopo, vel eius Vicarii auctoritate,
 & licentia expressa. V. Delbene d 40
 S. 1. P. sed Episcopus culpabiliter no-
 luit.

ariam, luit eum extradere. C. si ita est, po-
 nte o. tuiſti reum extrahere, ſed in ſolo Ec-
 ſed u. cleſiaſtico carcere detinere, donec E-
 guſ, e. piſcopus etiam per alium, vel eius
 eſt, hic ſuperior de crimine, quamvis exce-
 am im. pto, & licet prius notorio, cognove-
 co fu- rit. V. LaCroix de aſylo. P. Mi
 Farin: Pater: videor etiam mihi in hoc ca-
 autem ſu non laſiſſe immunitatem. Primò,
 eſt ca. quia hortus ille non eſt ad DEI cul-
 nova- tum ordinatus, nec adiacet Monaste-
 us re. rio, ſed aulae, quam Religioſi Socie-
 re. tatis JESU recreationis cauſa ade-
 pali. unt. 2do. quia unus ex reis iuravit
 Bar. ſe rediturum ad carcerem, nec rediit,
 hic ſed ad hortum fugit. C. iuramen-
 o a- tum de reditu ad carcerem, privile-
 idis gio aſyli reum non privat. V. Lay-
 ſuis, man, Delbene ſect: 10. Et per pri-
 utte- vilegium Eugen: 4. apud Lugo in
 aſyli reſp: mor: l. 3. d. 15. villa ſeu Gran-
 E. giae, quas recreationis cauſa habent
 ate, Religioſi Cistercienses, & cum illis
 40 in privilegiis communicantes, gau-
 no- dent privilegio aſyli. P. ſine cauſa
 diſtu-

79. distuli valde notabiliter causarum expeditionem v. 3. C. teneris restituere damna hinc secuta. P. semel tortum, eò, quòd non sit falsus criminis, iussi iterum in tortura cruciari, non habitis novis urgentissimis indicis, nisi hoc, quòd in prima tortura tacuerit, quasi nihil sentiret. C. potuitne hæc naturaliter sustinere tormenta? P. non potuit. C. ergo imposuisti tormenta humana infirmitate graviora, ergo iniquè fecisti, nec habes ultra ius procedendi contra reum. P. quem privatâ scientiâ novi esse innocentem, quia fuit probatus iuridicè nocens, condemnavi ad mortem. C. adhibuistine omnes modos ad liberandum reum, vg. impediendo accusationem, aperiendo carcerem, remittendo causam ad superiorem. P. nihil horum. C. directè occidere innocentem, est intrinsecè malum. V. Less: l. 2. c. 29. Lugo etc. adeoq; tenearis adhibere modos liberandi. P. procuravi reo advocatum negligenter, nec

tem, nec satis intelligentem, minùsq;
solicitem pro fonte. C. hoc est, præ-
cludere arma iustæ defensionis, &
indirectè reos occidere. P. cum par-
tium iura essent obscura, actori poti-
ùs favi quam reo, contra Reg: 11. in 6
Advertens unum é litigantibus o-
mittere aliquid, quo posito evinceret,
hoc illi suggessit. C. an hoc habuisti
pro pecc: mort: P. dubius sul pecca-
ti. C. censent quidem Diana &c. cum
Dicastillo de iust: l. 2. t. 1. d. 5 n. 285.
quòd id possit fieri ex charitate, sed
Vasquez, Sanchez & CC. cum La-
Croix docent in hoc esse peccat: mort:
quia Judex debet se gerere tanquam
persona publica in omnibus, &
iudicare iuxta allegata & probata, ac
indifferens esse ad utramq; partem,
nec agere advocatum unius. P. Ju-
diciariam sententiam iuxta opinio-
nem minùs probabilem tulit. C. Ju-
dex debet iudicare iuxta merita causæ
& sententiam ad decidendam cau-
sam eligere, quæ maximè videtur
ratio-

rationi conformis: alias esset! accetulum
 ptor personarum. P. sed pravi di- lere.
 periorum iudicem ex appellatione a. cert.
 liter iudicaturum. C. non ideo li. possi.
 cebat tibi procedere contra tuam con- Car.
 scientiam. P. utiq; licet sequi sen- rum
 tentiam probabilem relicta probabili- cavi
 ore. C. Iudici non licet, nam Inno- divi.
 centius XI damnavit hanc 2. prop. actio
 Probabiliter iudico, Iudicem possi. Dia.
 Judicare iuxta opinionem etiam mi- se a.
 nus probabilem. P. ergo mihi non dete.
 liceret iuxta sententiam minus pro. in b.
 bilem iudicare, quam superior iu- cept.
 dicaret probabilior, & iuxta eam perfo.
 me iuberet iudicare. C. non liceret, mna
 si tibi certum esset, quod tua senten- tigar.
 tia sit probabilior, quia mandatum prob.
 superioris esset de re peccaminosa. cipe.
 P. ergo si Titius v.g. certam probet rem
 possessionem, & probabilior sit ratio circ.
 proprietatis pro Caio, deberem adiu- qua
 dicare Caio rem sub lite. C. ob ius nesi
 probabilius non potest possidens spo- talis
 liari possessione. Quia certum est ti- ciun
 tulum

accedere. Attamen contra proprietatem
certam alteri servientem, nulla valet
possessio, nisi accedat præscriptio. V.
Card: LaCroix n. 1485. P. iure duo-
rum ad rem æque probabilem adiudi-
cavi rem totam uni. C. debebat res
dividi, vel per partes ipsas fieri trās-
actio: ita Layman, Suarez &c. contra
Dianam p. 24. t. 13. &c. dicentes pos-
se adiudicare, cui volet, cum lex non
determinet, cui sit adiudicandum: sed
in hac sententia Iudex facile erit ac-
ceptor personarum nec uget tanquam
persona publica. Hinc Alex: 7. da-
mnavit hanc prop: 26, Quando li-
tigantes habent pro se rationes æque
probabiles, potest iudex pecuniam ac-
cipere, pro ferenda sententia in favo-
rem unius præ alio. P. utiq; in lite
circa beneficia Eccles: quando est æ-
qualitas rationum, Iudex potest be-
neficium applicare, cui volet. C. est
talis Ecclesiæ consuetudo, & benefi-
cium dividi non debet, & id fit cum
par-

partes, nec in compositionem, nec in tent
 sortes consentire volunt. V. LaCroix casu
 de sta: n. 1493. P. accepi pretium offic
 pro sententia iusta ferenda. C. tene peti
 ris ad restitutionem, cum hæc sen- cum
 tentia fuerit aliunde debita litiganti. 10.
 P. & pretium pro sententia ferenda dan
 iniusta, an teneor restituere? C. non ad
 teneris. Ita Meva d. 1. Lugo dis: 38. litis
 n. 127. quia non tenebaris ad illam offic
 sententiam iniustam, & litigans cen- ricu
 setur velle transferre dominium pro offic
 pter utilitatem sibi obvenientem. At meo
 tamen fortè ad plus teneris. P. ad quid tuo
 tale? C. ad restitutionem damni Per
 sententia iniuste lata. P. sed ego dan
 lem sententiam non tuli, sed solum &
 paritatem posui. De his & aliis an
 dol. o. &c. dic
 cul
 ego
 sum

Ratio agendi item cum alio Iudice.

PEnit: non ex intentione iustitiæ,
 sed ex odio gravi personæ sen-
 tenti-

nec habentiam tuli, non habens sufficientem
 Croix casuum ordinariorum notitiam, in 81.
 etium officio Judicis occurrentium, munus
 tene petii, admisi, & retineo. C. quoties
 e fen cum tali ignorantia operabaris? P.
 iganti 10. p. m. C. fuitne id cum gravi
 erenda damno aliorum. P. fuit. C. teneris
 C. non ad interesse parti læsæ, ad expensas
 dis; 39 litis restituendas. Imò non potes hoc
 illam officium retinere cum damno & pe-
 s cen riculo proximi. Visne renunciare tali
 n pro officio. P. non possum sine damno
 n. Ac meo. C. imò cum gravissimo damno
 dquid tuo non potes hoc munus retinere.
 ni ex Pereat mundi lucrum, ne fiat animæ
 go tai damnum. Damnum proprium times,
 solum & proximi non times. Dic candidè,
 aliis an vis nuntium remittere officio Ju-
 alio dicis? P. non possum. C. noile in
 culpa est, non posse prætenditur,
 ego etiam te absolvere non pos-
 sum &c. &c.

Ratio agendi cum Advocato, aut

PEnit: Suscepi tuendam causam
iniustam v. 5. p.m. C. fuitne 15
P. fuit, C. & quare dixisti 5. p.m. In

82. utiq; per particulas plus minus, vel
circiter, adiectas certo numero, de-
mitur aliquid parvum vel additur.
Sic parvi excessus videntur esse unum
respectu 4. tria respectu 20, quatuor
respectu 40, sex etiam vel novem
respectu centum, & sic ultra cum pro-
portione. Vide Sporer n. 446. &c.
Addit Dicast: n. 119. Si dixeris cir-
citer millies, esse satis, quamvis fece-
ris millies quinquagesies, vel minus
vicibus 50. P. mi Pater, ego dixi,
quòd totâ vitâ vicibus 15. suscepi cau-
sas iniustas, at post ultimam confessi-
onem vicibus 5. C. damna inde secuta an
restaurasti? P. non fui monitus de
hoc. C. utiq; te pædagôgus saepe mo-
nebat. P. non novi pædagogum. C.
an nôsti, quod dixit Epictetus? Pa-
rentes nos pueros pædagogo, DEUS
autem

cato, autem iam viros, conscientiae custo-
diendos tradit. P. hic quidem pæda-
gogus me sæpe monuit. C. moneo
& ego, an restitues? P. restituam.
In causa criminali dubia bis defendi
partes actoris secuto damno. Clie-
tis unius causam minùs probabilem,
dixi esse omnino iustam, & sic eum
aliàs non litigaturum, induxi ad ex-
pensas litis. Defendi bis partes A-
ctoris, contra possessores agentes, sci-
endo rem semper mansuram du- ram.
C. non ferenda foro illa tabes; & ad-
vocatorum pestis, quæ fortunas ci-
vium arrodit, & hoc agit, ut malù
plus à medicina, quam à morbo sit.
Hæc Daniel Eremita de aul: vita l. 1.
c. 13. Ego addo te teneri ad resti-
tutionem damnorum omnium. P.
quomodo salvâ famâ? C. in ludo
vg: chartarum spontè tantùm perde,
quantùm damnificato Collusori tuo
debes. In contractibus etiam, emptio-
nis, venditionis, locationis &c. tan-
tùm deme, vel auge, quantùm tene-

83.

12

ris re-

ris restituere vg: venditurus equum
valentem ad minimum 200. timph
à damnificato tantum accipe 150 fl
si ei debes, flor: 50 &c. P. in pro
gressu causæ iniquitatem videns, non
suali statim clienti, ut desistat, sed
suali compositionem cum damno par
tis. Noli gratis patrocinari paupe
ribus in gravi necessitate, cum facile
possem: tria fundamenta unius clien
tis, quem iuste defendi, aperui adver
sario cum damno clientis. De his &
aliis doleo &c.

Ratio agendi cum reo capitis.

PÆnit: C.D.O. C. ante confessio
nem scito, quod siue sis nocens, si
ue innocens, id tibi nec obesse, nec
prodesse possit, cum ea. quæ necum
84. in foro conscientiae ages, nequeant Ju
dicibus communicari. Alias multi
rei falso se probarent in confessione
innocentes, si scirent confessarium pro
insontibus intercedere. Alii autem
se fal-

se falsò reos confiterentur ex metu
removendæ torturæ. Jam ne es in
foro externo probatus nocens? P. iam
C. nunc confitere. P. cùm non pos-
sem mihi ab hoste instantem evade-
re mortem, furatus sum ex campo
equum, qui protunc me salvavit, at
nunc ad malam crucem damnavit. C.
in hoc casu non commisisti furtum;
furtum enim in nullo casu licet, sed
in extrema necessitate alienam rem
accipere licet, in hac enim necessita-
te omnia sunt communia. Hac in par-
te es innocens. P. iusta DE Iudici-
cia, aliàs enim furatus sum equum,
nec pœnas lui. C. damnum an com-
pensâsti? P. ablatum quidem quon-
dam equum vendidi, sed alium e-
iusdem pretii, equis domini illius, de
nocte adiunxi, rogo mi Pater age pro
nunc insonis causam. C. iam dixi
me non posse, si pro te agerem, si-
lendo de alijs mihi nunc confessuris
reis, sigillum frangerem. Videbor
enim illorum scelera confirmare. Utique
13 potes

85.

potes à sententia iniusta appellare. **Potes** etiam custodes ad materiale
ebrietatem inducere, vel carcerem
effringere. (vide LaCroix n. 342.)
Interea confitear-s tanquam non vi-
cturus. **P.** aliquoties non advertens
octies advertens periculum ebrietatis
inebriavi me. Negligens fui in rell-
ciendis cogitationibus venereis. **C.**
habuistine in illis delectationem de-
liberatam, & quoties? **P.** habui 10.
plus minus **C.** sic ergo prius ex-
plicandum fuit hoc peccatum. **Habui**
delectationem veneream cum ple-
na advertentia 10 plus minus. **P.** o-
scula præbui liberæ personæ cum vo-
luptate turpi 7. plus minus **C.** quid
nomine personæ liberæ intelligis? **P.**
puerum speciosum. **C.** nonne fuit
consensus & desiderium ad illum. **P.**
fuit 7. plus minus. **Defixi** oculos in
faciem virginis cum delectatione mo-
rosa sine affectu ad illam vict 8. pol-
lutionem habui, sed detestatus sum.
C. an ante & in ipso actu mollicitudinis
fuit

bellare fuit displicentia. P. in ipso actu fuit
 plena delectatio, post actum detesta-
 tio. C. Idem miles faceret, si gra-
 viter vulnegratus arma arriperet, &
 hostem ex oculis elapsum insequare-
 tur: dic quoties fuit delectato plena?
 P. vic: 15. plus minus. Puer dormi-
 vi cum sorore bis, cum fratre bis. C.
 fuitne aliquis actus turpis? P. cum
 fratre dormitio fuit innocens, sed cum
 sorore nocens, quia habita copula. C.
 esne id iam confessus ante? P. sum.
 De his & aliis doleo &c. C. pro
 pœnitentia &c. &c.

Ratio agendi cum Sacerdote Confessario.

IN nigris paramentis distribui Com-
 munionem interdum, an est hoc
 pecc: mort: C. lex de re levi non
 obligat sub mor: Hic autem lex S. 86.
 Congregationis lata 22. Jan: 171. &
 de circumstantia levi. P. quendam
 Religiosum, ex ordine, cuius Superior
 14 ordina-

ordinarié est non Sacerdos absolvi
casu iure communi in Religionibus
reservato. C. ante exceptas Confes-
siones talium Religiosorum, petenda
est à Superiore iurisdictione in refer-
vata. P. turpem carnis accensionem
soleo habere sed nullo abortu sensu
voluptatis, quia me mortifico, iam ci-
licium deferendo, iam extremis dis-
gitis fortiter alias partes corporis
comprimendo, iam per ter Pater &
Ave, pedem suspensum vel à terra
de die, vel à lecto de nocte tenendo.
Curis temporalibus intentus, solam
externam attentionem in horis adhi-
beo, oro mi Pater porrige modum
conciliandæ internæ attentionis. C.
dic choro alterno etiam solus, stro-
phas Psalmorum, periodos lectio-
num &c. unam vg: stropham voce
parum clara, alteram submissiore pro-
ferendo. Vel cogita te mox mori-
tuum, audiri à DEO, vel obiter ex
occasione lectorum, Christi Passio-
nem recale. ut si fiat mentio in horis,
manu.

solvia manuum, pedum, capitis, faciei &c.
 onibus Memento manuum, pedum clavis
 Confes confixorum, capitis spinis coronati,
 petenda faciei consputæ &c. vel orando assu-
 refer me iam personam mendici in extrema
 sionem necessitate positi, iam maximi pecca-
 o sensu toris, iam subditi Regem, cæci illu-
 iam el minatorem, infirmi medicum allo-
 nis di quentis &c. P. hoc difficile. C.
 orpor cui de rebus impertinentibus in o-
 ter & ratione cogitare non est difficile sine
 a term merito, non sit arduum mente vol-
 nendo vere salutaria cum merito. P. cui-
 solam dam extremè infirmo nolente paro-
 adhi cho, dedi in vino particulam Hostiæ,
 modum putans ab eo non posse deglutiri sic-
 s. C. cam Hostiam. C. hoc faciendum
 , stro svadetur. P. verba otiosa, menda-
 lectio cia, detractoria cum parvo damno
 a voci famæ locutus sum. De his & aliis do-
 e pro leo &c. C. pro pæniti: dices ter Pater
 imori & Ave. P. adhuc mihi occurrit:
 iter ex bis imprecatus sum grave malum
 Passio uni in fortuna, alteri in honore, tertio
 horis in famâ, C. an discernebas tunc inter
 nu: ista

ista mala, illa, quia talia sunt, imprecando cum desiderio eventus. P. non optavi tunc lædi ius particulare ad fortunam, honorem, vel famam, sed tantum optavi malum in genere cum desiderio effectus. C. ergo sic erat hoc pecc: explicandum, sexties imprecatus grave malum cum desiderio, ut eveniat. P. utiq; distinguitur specie lædere in fortuna, & lædere in honore, vel corpore. C. ita est. si sit læsio in effectū, vel efficaci affectu. V. LaCroix n. 1018. P. de his & aliis &c. C. pro pœnitentia dices 6. Coronas B. V. &c.

Ratio agendi cum male conjugato.

Pœnit: Meo Parente Nobili, ob debita contracta rusticorum obligationes amplexo, ego gravi metu coactus contraxi matrimonium cum 87. ignobili, & illud eodem metu durante consumavi ter. Postea profugus alteri, sciens me iam nupsisse, nupsit.

Jussu

t, im- Jussu confessorii, redi ad priorem
 is. P. uxorem, cum illa nunc vivo pacifice,
 iculare prole procreata. Posterior autem
 amam, uxor ad alias nuptias transit: Con-
 genere scientia me inquietat, audio enim pri-
 go sic mum hoc meum matrimonium esse
 sexies invalidum. C. omnino est invalidum.
 deside- An bona fide usus es illo? P. con-
 ingvi- fessorio credulus bona fide usus sum.
 & la- Nunc mihi quid facto opus? C. de-
 C. ita ferenda prima pseudo uxor, ad poste-
 fficaci- riorem rediendum, quæ invalide nu-
 P. de- pfit alteri, te vivente vero marito. P.
 tentia- Mi Pater quid si iterum ab illo con-
 fessorio iubebor, ad primam redire. C.
 nec Papa id potest iubere. P. redi-
 tum ad secundam impediet pseudo-
 maritus. C. autoritas Loci Ordina-
 rii hic intercedere debet. Vade & ei
 hunc casum confitere, vel eius Vica-
 rio. An facies quod dixi faciendum?
 P. factam: fui duobus causa peccati
 mort: C. qualis peccatus? P. turpis
 desiderii. C. in quibus personis &
 quoties? P. semel in uno coniugato,
 ter in

ter in Subdiacono. C. contraxisti ma-
litiā adulteri in coniugato, sacrile-
gii in Subdiacono. P. in somno cæ-
ptam pollutionem promovi, protru-
dendo ultimas eius reliquias seu po-
sitive continuando. C. quoties? P.
ter. De his & aliis doleo &c.

Ratio agendi cum Principe Persona.

PÆnit: Contra iusticiam distribu-
tivam contuli officium digno, re-
lictodigniore; sed contra iusticiam
§8. commutativam dedi officium indi-
gnis 4. qui illud male administrant.
C. Theologia parere faciles expectat
aures. P. obsequiosam do aurem. C.
Princeps tenetur ex officio idoneos
constituere, sin secus, tenetur ad re-
stitutionem damnorum inde fluenti-
um. P. etiam scienti lex innuenda
Liberavi à pæna dignum morte iuxta
allegata & probatā, an id licet? C.
respondet Fill. n. 31. probabilius esse,
quod non liceat, quia contra publicas
proba-

probationes iudiciorum agere, vide-
tur esse contra ius gentium, & moris
tyrannici. P. sed mihi certum fuit,
illum reum esse innocentem. C. ergo
bonum opus operatus es? P. & in
hoc an deliqui? quod morti addixi
eum, quem certo novi deliquisse, sed
privatâ secretâ, & occulta scientiâ ut
probari scelus non posset. C. Fill:
n. 28. docet id licere; quia Princeps
potest dispensare in iure humano,
quo cavetur, ut non nisi ex actis, &
probatis in quenquam sententia mor-
tis seratur. Sed alii verius & pro-
babilius docent, non licere. Quia
si soli Principi delictum notum est,
censetur occultum, & humano iudicio
impunibile, cum negari possit in sen-
su aliquo vero, adeoque iniuria fieret
ei, si de tali crimine inauditus contra
ius gentium puniretur. Ita S. Tho-
mas q. 67. Caiet: Nav: &c. P. in-
dixi bellum externis, & tributa sub-
ditis imposui, relictâ sententiâ pro-
babiliore. An recte feci? C. Prin-
ceps

ceps in hac parte sit veluti iudex, qui nem
 probabiliora tenetur sequi, & cum simo
 subditi sint in certa possessione suarum acce
 rerum, his privandi non sunt ob ra- tem
 tionem probabilem Principis, si pro nit,
 possessione subditorum sit probabilior. di a
 P. ad recreandos spectatores imperavi c. 3
 duellum duobus reis mortis, dubitans con
 an liceat. C. Azor, Layman &c. quo
 docent non licere, cum modus hic don
 plectendi sit scandalosus & abusus P. c
 potestatis. P. simoniacé quendam nite
 præsentavi ad Episcopatum. C. si Ra
 realis intercessit simonia, est casus P
 Papæ reservatus, in quem careo iur
 risdictione. r. mi Pater innui au-
 læ, & Proceribus me hodie Divinæ con
 mensæ accubiturum, & nequeo sine non
 nota delinquere. Si negabitis absolutio- non
 nem. præmissa contritione accedam non
 ad Communionem. C. gravis hæc tis
 ratio me compellit ad dandam abso- ve
 lutionem, ex tacito consensu Papæ. qu
 Sed onus erit iterum confitendi hoc C.
 reservatum coram habente iurisdictione P.

, qui nem. P. teneor ne restituere pretium
cum simoniace acceptum. C. si pretium
rum acceptum non excedat commodum
ra. temporale, quod ex beneficio prove-
pro nit, non est obligatio illud restituen-
dior. di ante sententiam iudicis. Ita Less:
ravi c. 35. n. 160. Layman, c. ult. n. 82.
tans contra Pirrh l. 513. & alios dicentes,
&c. quod ius inhabilitet ad acquirendum
e hie dominium pretii simoniace accepti.
bus P. de his & aliis doleo C. pro pæ-
dam nitentia &c.

Ratio agendi cum plebeio rudi.

PÆnit: Quid est S. Trinitas, DE
US Pater, DEUS Filius, DEUS
Spiritus Sanctus. C. omitte hoc,
89.
confitere peccata. Quid taces? an te
non præparasti pro confessione? P.
non preparavi. C. nec pro peccas-
tis doluisti? P. dolui. C. exprime
verbis dolorem, quid siles? loquere,
quid fecisti? P. dixi Pater & Ave.
C. scisne quo opus ad Confessionem?
P. tu Domine scis, quid me inter-
rogas?

rogas? C. & te scire necesse. An
tequam venias confessum revoca, quia
cogitatione, verbo, & opere deliqui-
sti? post dolorem de peccatis elice, di-
cendo vg: doleo mi DEUS, quod ego
servus te Dominum, Creatorem me-
um offenderim; amplius nolo peccare
Detestor peccata mea, & sic accede ad
confessionem. P. utiq; iam accessi.
C. confitere an maledixisti? P. non
C. utiq; non semel daemone[m] impre-
cabaris. P. ita. C. ergo maledixisti.
P. non maledixi, sed verum dixi. C.
an tu es stultus? P. utiq; C. nonne
es mentitus? P. non sum. C. utique
domi dixisti id esse, quod non est.
P. ita, domi sum mentitus, sed hoc
vera loquor. C. an obtemperabas
Parentibus? P. non semper, nisi quan-
do ad cibum vocabant. C. scisne tu
Mysteria fidei? P. non revelasti
ea parvulis. C. quis te creavit? P.
Parentes. C. hi genuerunt, DEUS
solus creavit. Cur te creavit DEUS
P. ut pecora pascam. C. dic ut Do-
minum

Animum Deum laudem, illi serviam,
 & salvus fiam. P. dic, ut Dominum
 Deum laudem. C. nugaris tu. Ani-
 ma tua vivetne post mortem? P.
 nescio. C. an tu es brutum. P. ita.
 C. non ita: anima tua erit post mor-
 tem, sed ubi erit? P. quo DEUS
 illam vertet. C. si in peccato mortali
 discedat à corpore, quo concedet?
 P. ad Cælum. C. dic, ad infernum.
 Iterum quæro, anima corpore soluta
 in peccato mortali quo ibit? P. ad
 cælum Domine. C. utiq; tibi dixi
 inferno tradendam. Quis hoc re-
 velavit? P. tu Domine. C. DEUS
 revelavit. Quamdiu anima hærebit
 in inferno? P. annum & 6. hebdo- 90.
 madas. C. non sic, corrige errorem.
 P. tamdiu, donec satis patiatur, vel
 ad diem Judicii. C. DEUS reve-
 lavit in æternum arsuras animas in
 inferno, credisne DEO revelanti?
 P. à patre audiivi omnes animas ex
 inferno excessuras ad vallem Josa-
 phat, C. ita est: sed pœnas inferni

K

secum

secum ferent. eodem redituræ. Rido
 surgentne aliquando homines? Psolve
 forte non. C. DEUS revelavit oc. i
 omnes resurrecturos, credisne hoc? Psolve
 credo. C. non credis id? P. non cre non
 do. C. an maledixisti aliquando, ne f
 vel mentitus es? P. non. C. cur tibi euf
 non constas, negas quod affirmâsti, vit
 quot habes annos? P. 11. C. & ad qu
 huc ratione non vales: non te absol. pos
 vam, ad Communionem non accede, ma
 post duos menses venies confessum, Cu
 Interea dolesne quod DEUM offen. con
 deris? P. doleo. C. amasne DEUM dif
 super omnia? P. amo. C. vade in vi
 pace &c.

Ratio agendi cum paupere Nobili.

PÆnit: Ab annis duobus non sum
 confessus, quia Parochus nimio
 pecuniæ zelo noluit audire, de
 cinâ assium 10 à me ob impotentiam
 moralem non persolutâ, quam nec mo
 do

Redo sine magna difficultate possum
 Psolvere. C. Trident: Sess: 25. de ref:
 vit oc. 12. præcipit, ut qui decimas non
 psolvit, aut impedivit ne solverentur, 91.
 non creon absolvatur, nisi plena restitutio-
 ando, ne secuta. Sed quia te videtur ex-
 ar tibi cufare impossibilitas, & materiæ par-
 maffi, vitas, absolvam te cum onere, ut
 & ad quamprimum poteris, solvas, & ut
 absol- possis, dabo tibi viginti asses, ductus
 ccede, maiori zelo tuæ animæ quàm pecuniæ.
 effum, Cur tamen alium tanto tempore pro
 offen. confessione non adiffi. P. acedia
 Eum diffva sit, ob quam his duobus annis
 ade in vix ter Missæ interfui, servilibus diu
 intentus. C. hæc est causa tuæ pau-
 pertatis, quod Nilo rerum tempo-
 eralium intentus cum Ægyptiis, Cæ-
 lum non respicias. Quære primò
 Regnum DEI, & iustitiam eius, &
 hæc omnia adificentur tibi, modicæ
 fidel. P. contra sponfionem Bertæ
 factam. contraxi sponsalia cum Caia.
 Utraq; ius suum prosequitur. C. Ber-
 tæ nubere debes, quia posteriora spō-
 salia

falia contra fidem priorum erant
 valida. P. sed Caiæ nuptias iurav.
 C. iuramentum de re illicita non
 obligat. P. sed Berta post sponsalia
 facta est infamis. C. habes iustam
 causam dissolvendi priora sponsalia
 sed scivistine delictum infamans Ber-
 tam, antequam contraheres cum Cai.
 P. nescivi. C. si scivisses, licité con-
 raxisses cum Caia. Per infamiam
 enim gravem solvuntur sponsalia ex
 parte innocentis. P. Parochus exi-
 get à me pro assistentia pecuniam
 cui exsolvendæ non sum, an possum
 illo præsentem, sed invito contrahere
 92. matrimonium, habitis duobus testi-
 bus. C. potes, sed habebis turbu-
 tionem P. Mulierem excantantem
 adhibui ulcere laborans, sed illa est
 Christiana, & nihil aliud loquitur,
 quàm nomen DEI. C. propterea tu
 magis averfare ipsam, quod se dicens
 esse Christianam, gentiliū opera facit,
 etenim & demones Nomen DEI fate-
 bantur, sed tamen erant demones.

hæc

hac Chrsost: b. 21. ad pop: Hoc est
 relicto Domino DEO confugere ad
 eius hostem. P. dæmoni nomen dedi,
 ut mihi daret 100 fl: ad exsolvendū
 debitum, sed solum dedit 5. fl: quia
 nolui eiurare MARIAM. C. non
 traderes te in mancipium tyranno,
 qui te die & nocte excruciaret: at
 savior est dæmon quovis tortore, &
 hic, & in æternum te torquebit, nisi
 resipueris. Eiurasti satanam in Ba-
 ptismo, & nunc in partes eius con-
 cessisti &c. P. de his &c. doleo &c.
 Sed adhuc occurrit. Votum non bi-
 bendi cerevisiam violavi, efficaciter
 eam desiderando bibere. C. an in
 parva quantitate desiderasti bibere?
 P. in magna. C. quoties? P. 8. rogo
 mi Pater dispensa me in hoc voto,
 labores mei egent cerevisiâ, quam in
 nuptiis cogar bibere. C. in votis ca-
 reo potestate dissolvendi, imò & ab-
 solvend à reservatis. Est hic in vici-
 na Ecclesia N. Sacerdos N. cui hæc
 est potestas concessa, confer te ad eum

K3

P.

P. ad quem recurram pro dispensatione in prædicto voto. C. ad Episcopum, vel ad Confessarios Ordinis mendicantium &c. P. utiq; mihi Pater dixisti mihi impertinendam absolutionem. C. dixi antequam tu diceres casum reservatum &c.

Ratio agendi cum malè nupta.

93. **P**Ænit: à Parentibus Nobilibus coacta nupsisti rustico. C. scivistine de tua coactione Parochus? P. scivit. C. quandiu perstas in matrimonio tali. P. anno 1. C. debitum conjugale reddidistine marito? P. post aliquot hebdomadas reddidi. C. habuistine vel semel ad eum affectum, tanquam ad tuum verum maritum? P. nunquam habui. C. putabasne licitum matrimonio usum. P. putabam non licere. C. quoties cum tali dictamine usa es matrimonio? P. singulis hebdomadis bis. C. tuum matrimonium vis & metus nucusq; du-

rans

rans invalidat. Si vis amoto metu;
hunc pseudomaritum recognosce pro
vero marito. Si id renuis, omnino
tibi deferendus talis coniux, quid
modo facies? P. quò me oculi ferent,
eò ibo. De his & aliis doleo &c. C.
maritum tuum, antequam discedas,
potes certificare, imò & Parochum
de nullitate tui matrimonii &c.

CORONA CAPITIS

Et iam libri tricipitis unico ca-
piti, Coronam 12. Stellarum, ille qui
coronat opus, imponat finis Corona-
tor. Stellæ hæ, sunt 12. sequentes
casus luce Theologicarum resolutio-
num radiantes.

CASUS I.

*Titius non præmisso Confessione, sed soli
absolutioni dolore, & proposito implicito,
enormia scelera confitetur, pro peniten-
tia iussus ter Pater & Ave recitare di-
scedit.*

Queritur primò. An peccat, qui soli absolutioni dolorem cum proposito virtuali præmittit, scienter reflexè omisso dolore ante confessionem?

Quær: 2dò An peccat Confessarius levem pro gravibus delictis pœnitentiam iniungendo?

94. Ante resolutionem suppono damnatam esse ab Innoc: XI hanc prop: Non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti relicta tutiore. Hoc supposito ad 1. Q. R. affirmativè: ita LaCroix l. de pœn. & probatur 1. Peccat mortaliter, qui exponit Sacramentum periculo nullitatis, sed qui soli absolutioni præmittit dolorem cum proposito non expresso, exponit Sacramentum periculo nullitatis, ponit enim Sacramenti pœnitentiæ materiam dubiam. Nam etsi dolorem soli absolutioni præmissum, dicat probabilius Gohat, Moya, Lugo & CC. sufficere ad Sacram: pœnitentiæ

ul tentiæ, attamen Layman, bonæ spel
m &c. negant sufficere. Virtuale quoq;
t, propositum communior sententiâ do-
te cet sufficere ad Sacram: sed negant
a- sufficere Henriquez, Granado &c.
e- apud LaCroix E. tutiora sunt se-
quenda, & dolor cum proposito ex-
a- prelo confessioni præmittendus, præ-
p: sectum cum is, qui differt dolorem,
a- usq; dum peccata edicat, exponat se
m periculo, nullum eliciendi dolorem.
e- Facilité enim potest turbari, vel ho-
m minum tumultu, vel proprio pudore,
e- vel confessariis dictis, vel naturali ca-
pi oblivione, & sic omittere superna-
turali dolorem, ac detestationem
e- cordialem peccati, quamvis verbote-
it nus dicat, doleo &c.

o, Probatur 2do. Dolor debet elici
a- à pœnitente ex intentione confessio-
- nis, ut docet Stoz, LaCroix &c. con-
tra Lugo, Ilfing, E. debet præmit-
ti confessioni.

- Probatur 3tio. Peccat mort: qui
baptizat lixivio, cum possit aqua na-
turali

turali. E. etiam peccat, qui soli ab-
 solutioni præmittit dolorem, cum pos-
 sit præmittere confessioni. Utrobiq;
 eum ponitur materia Sacramenti du-
 bia. Probatur 4to. Dolor sensibi-
 lis est materia proxima Sacramenti
 pæniti. Sed confessio dolorosa est do-
 lor sensibilis. E. confessio dolorosa
 est materia proxima. E. Dices 1.
 Praxis confessoriorum est, ut audita
 confessione, pænitentes adducant ad
 dolorem. E. & D. A. praxis est, ut
 adducant ad dolorem, iterum repe-
 tendum, ut sibi de iam facto constet.
 C. A. ad dolorem hinc & nunc primo
 ponendum T. A. Nam si ad talem
 adducerent, deberent cognito pæni-
 tentis dolore, dicere vg: accusasne te
 de peccatis omnibus? & audita in ge-
 nere sui accusatione, absolvere: Hinc
 si quis etiam statim post absolutionem
 recordans peccati, illud addat, de-
 beatq; ab illo absolvi, tenebitur prius
 renovare dolorem, alioqui hæc 2da
 absolutio exponetur periculo nulli-
 tatis,

tatis, adeoq; peccabitur mortaliter;
ut ait P. LaCroix n. 712.

Dices 2dò. Dubium iuris est,
an contrahit cognationem, qui à Pa-
rentibus, vel in eorum defectu à Pa-
rocho non est designatus patrinus, &
tamen non peccat huiusmodi patri-
nus, si nubat matri eius, quem in Ba-
ptismo tenuit: ut habet CC. E. etiam
non peccat in nostro casu &c. R.
CANC. quia in casu antecedentis
impedimentum cognationis Spiritua-
lis, si quod est, Ecclesia tollit per di-
spensationem, cum possit tollere.
Nequit autem Ecclesia facere, ut
dolor, qui fortè non est sufficiens
materia Sacram: pæn: sit sufficiens.
Nec enim nostra etiam probabilior
opinio potest materiam Sacramenti
efficere validam, quæ forte non est
valida, quia à Christo non instituta.
Si tamen quis bona fide soli absolu-
tioni dolorem supernaturalem præ-
miserit, non est opus confessionem pec-
catorum iterare. Est enim proba-
bilis.

bilissimum, quod confessio fuerit valida, nec ideo Sacramentum exponetur periculo frustrationis, si confessiones non repetantur, quia certum est, ad valorem consequentium confessionum sufficere integritatem formalem. Vide LaCroix *ibid.*: 885.

Ad 2dum Quæsitum R. peccare Confessarium pro magnis peccatis valde levem penitentiam imponendo. Ita Viva Lugo & CC. contra Bessa, Diana &c. qui putant, excusari posse confessarium, si addat illud, quidquid boni feceris &c. Ratio nostra est, quia iudicis est proportionatam culpæ penam imponere, sed confessarius est iudex: peccat, si proportionatam penam peccatis non imponat. Ex causa tamen gravi, potest levior, quàm peccata merentur, iniungi penitentia, ut si penitens maiorem implere nequeat, vel sit valde contritus, vel currat tempus indulgentiæ. Imò potest menti impotenti, aut morti proximo nulla assignari penitentia. Et hæc de præsentis casu.

CASUS II.

Titius in ebrietate, Cajum Sacerdotem interfecit, eò quòd contra ejus fratrem in causa criminali egerit coram judice, accusando, & debitis pœnis coerceri instando.

Quæritur primò. An incurratur irregularitas per homicidium in ebrietate patratum?

Quæ: An saltem in Regno Poloniae liceat Clericis absq; ulla irregularitate, contra latrones, homicidas &c. tam civiliter, quam criminaliter, & mixtim agere ac experiri &c.

Prænoto irregularitatem esse impedimentum Canonicum, quod impedit susceptionem Ordinum Sacrorum, & susceptorum usum. .96

Prænoto 2do. Ebrietatem aliam esse plenè inculpabilem, aliam culpabilem mortaliter, vel venialiter: his prænotatis ad Quæst. I. R. I. Si ebrietas fuit prorsus inculpabilis non incurritur irregularitas per homicidi-

um in illa patratum. Ita omnes teste Gobat in quinario 4.v.c.20, sec: I.D.I. & ratio est, quia nullus ex homicidio privata auctoritate factus, contrahit irregularitatem, nisi homicidium fiat culpabiliter coram DEO. Irregularitas enim non incurritur, nisi in casibus in iure Canonico expressis, capit: qui de senten: excom: in 6to, & quidem ita clarè expressis, ut meritò dubitari non possit, quin verba iuris ad illos casus se extendant. Suarez de cens: d 40. s. 4. Filiu: &c. cum Diana p. 9. t. 7. r. 28. contra Layman, qui l. x. t. v. p. v. c. i. n. 6. ait. nonnullas irregularitates sine iure expresso, per Doctorum ita opinantium auctoritatem introductas esse. Atqui nullum ius exprimit incurri irregularitatem ob homicidium privata auctoritate factum non culpabiliter v.g: in ebrietate præter omnem opinionem, scilicet, quia vinum est longè generosius, quàm existimatur aut quia vino immixtum est aliquid promovens

ste
.I.
lio
nit
at
a-
a-
a-
&
tò
ris
ez
a-
n,
n-
f-
u-
ul
u-
u-
g:
o-
é
at
o-
movens ebrietatem vg: sal. Proba-
tur 2dò. Irregularitas non contrahi-
tur ob homicidium, nisi illud sit fa-
ctum à ministro publico, quamvis iu-
sté vel à privata persona iniusté, ut
docent, Turrianus, Diana &c. atqui
hoc in nostro casu non supponitur E.
Hinc refertur cum Gobat n. 3. Eos
qui promoverant mortem alicuius
iusté supremo supplicio affecti, non
contraxisse irregularitatem, nisi pro-
moverint publica authoritate instru-
cti. Confessarios etiam tutissimos esse
quando mortem hominis afficiendi
supplicio accelerant, monendo, ut ipse
surgat, aut monendo esurificem, ut
bonum pulverem ori hominis cre-
mandi applicet, vel ut latronis româ
frangendi pectus valido, primoq; i-
ctu quatiat, ut citius liberetur cru-
ciatu. Sed in hoc cavendum scanda-
lum pusillorum, si metuatur; imò in
praxi abstinendum ab hoc. R. 2dò.
Probabile est, ebrium non fieri ir-
regularem per homicidium in ebrie-

tate commissum, etsi illius periculum præviderit, si in advertendo illo periculo solum venialem culpam admisit. Tum quia id satis insinuat P. Coniacg requirendo ad irregularitatem ex homicidio pecc; mort; contra ius naturæ. Tum quia Sotus l. 3. de iust: q. 1. à. 9. profitetur, se vix audere credere Caietano asserenti, ob homicidium, in quo solum intervenit culpa venialis, contrahi notam irregularitatis, hæc enim est pæna gravis. E. si sit culpa levis non incurretur. Hinc sequitur nec irregularitatem, nec excommunicationem incurrisse eum, qui in ebrietate occidit Sacerdotem, non præviso in ebrietate tali periculo. Nam etiam ad excommunicationem maiorem requiritur peccat; mort; cum contumacia.

R. 3tio. Homicidium in ebrietate mortaliter mala factum, si sit prævisum eius periculum, nec ei suffienter occursum, habet sibi annexam pænam irregularitatis, ut homicida neque-

nequeat ordines suscipere. Ita omnes. Si tamen homicidium in ebrietate mortaliter mala factum non fuit prorsus prævisum sed contigit præter prudentem æstimationem, ac suspicionem non incurritur irregularitas, ita contra multos censent Facundez, Layman, l. 3. c. 3 p. 3. c. 5. n. 2. cum multis Theologis & Canonistis, & ratio est, quia tunc homicidium contigit sine culpa.

Ad 2. quæst: R. affirmativè. quia id Greg: XIII. ad instantiam Jacobi Brzeznicli Canonici Posnaniensis concessit. Do verba Bullæ decerpta ex Epistola Pastoralis impressa Vilnæ Anno 1710. *Et nostra omnium Ecclesiarum sollicitudo, & vester erga Sedem Apostolicam affectus requirunt &c. & cum vos adversus hæreticos, latrones, & homicidas, nec non alios delinquentes prædictos criminaliter agere, & experiri, ac inquirere debitisq; penis coerceri, & puniri facere intendatis, si vobis ad id Apostolica suffragetur au-*

L

thori-

thoritas. Et ideo nobis idem (Jacobus Brzezuicius pro parte vestra humiliter supplicaverit - - Vobis ut per Procuratores, à vobis deputari solitos quoscunq; hæreticos, sectarios, latrones, homicidas, & alios delinquentes præfatos, coram competentibus Iudicibus accusare, & deferre, & experiri, nec non desuper quoscunq; processus, & inquisitiones formari, ac sententias ferri & promulgari, easq; solide executioni demandari petere, instare, & procurare absq; excommunicationis, aut irregularitatis pena, liberé, & licité possitis, concedimus, & indulgemus, ac vobiscum quatenus opus sit, desuper dispensamus &c.

CASUS III.

Titius violentas manus iniecit in Clericum volentem, & consentientem, mandante Caio.

QUÆR: I. An percutiens Clericum volentem & consentientem incurrat excommunicationem.

Quær: 2dò. An vitandus sit ille,
de quo non constat, quod Clericum
notoriè percussit?

Q. 3tio. An mandans percuti Cle-
ricum incurrit excommunicationem '97
cùm mandatus mandatum execu-
tioni dedit, mandante reconciliato?
Prænoto nomine violentæ iniectionis
manuum, Theologos intelligere, ac-
tionem externam, iniuriosam, consi-
stentem in facto, & contingentem
personam Ecclesiasticam sive imme-
diatè, sive mediatè.

Prænoto 2do. Namine Clerici in-
telligi Initiatum primâ tonsurâ, aut
aliquo ordine, etsi conjugatus sit, mo-
dò deferat habitum Clericalem, &
non sit bigamus; adeoq; affici ex-
cōmunicatione etiam eum, qui percu-
tit Clericum degradatum verbaliter
tantum, vel Clericum irregularem,
aut per excommunicationem etiam
vitandum, quia hi non amiserunt pri-
vilgium Canonis, Jam ad 1. quæst. R.
affirmativè. Ita expresse habetur in
L. 2 cap:

cap: contingit de senten: excom: & ita DD. CC. cum Suarez d 22. f. 1. n. 59. & ratio est, quia tunc fit iniuria, & Clerico & statui Clericali, cum Clericus etiam volens percutitur, v.g. in pœnam, quod hunc statum sit amplexus.

Dices volenti & scienti non fit iniuria, E. R. D. Ant: non fit iniuria, cum volens & consentiens consentit in iis, in quibus potest consentire C. A. in quibus non potest consentire NA. Privilegium enim de non percutiendo Clerico sub pœna excommunicationis concessum est toti Ordini Clericali, & statui, cui unus Clericus non potest præiudicare & cedere. Nam persona privata, non potest cedere privilegio concessio communitati, aut toti alicui Ordini. Cum ergo Clericus non possit consentire in sui percussione, eo quod ipsius percussio vergat in damnum aliorum, sequitur illum, qui percutit Clericum volentem, facere illi iniuriam, imò toti statui Ecclesiastico.

Sic dum homicidium committitur non solum fit iniuria occiso, sed etiam Reip: etsi occisus forte consentiat in occisionem sui.

Ad 2dum quæsitum R. 1. illum qui percussit Clericum non esse notoriè excommunicatum, nec vitari debere ab illo, qui vidit eum percutientem, si id necdum sit aliis hominibus notum. Ita LaCroix n. 179. Castrop: Bonac: d. 2. p. 2. q. 3. &c. contra Suarez, Dicast: d. 2. n. 425. & alios putantes, ad hoc ut vitetur percussor Clerici, sufficere, si id notoriè alicui constiterit. Ratio nostra est, quia conc: Constantiense ait: *Salvo, si quem pro sacrilega manuum injectione in Clericum, sententiam latam à Canone, a deo notoriè constiterit incurrisse, quòd factum non possit aliquo tergiversatione celari, nec aliquo suffragio excusari.* E. videtur requirere, ut sit simpliciter notorium, quòd in excommunicationem quispiam inciderit. Ergo debet multis esse notum, ita ut in

iudicio negari non possit. Et cum
hæc interpretatio sit favorabilis ani-
mabus, præferenda est alteri, præser-
tim, quod conc: Constan: voluerit
auferre dubia ad pacandas innocen-
tium conscientias, ne pro quolibet du-
bio cogherentur vitare excommunica-
tos, subirentq; periculum peccandi;
ut habet CC. Ut ergo percussorem
Clerici teneat vitare, non est satis,
quod tres vel 4 viderint, quia ideo
non est simpliciter publicum. Nec
sufficit, quod sit notorium notorietate
iuris, hoc est, quod sit notum, vel
per sententiam iudicis, vel per con-
fessionem rei in iudicio, vel per testi-
um depositionem iuridicam. Sed re-
quiritur notorietas facti, hæc est, ut
notum sit personis multis, vel maio-
ri parti communis, quæ factum e-
videnter sciat. Hinc delictum com-
missum coram decem non est notori-
um respectu magnæ civitatis, quam-
vis sit notorium respectu Collegii,
aut vicinæ, ut ait Bonac: Hinc patet

me non teneri vitare eum, qui coram me percussit Clericum eo tempore, quo non aderant tot testes, qui sufficiunt ad faciendum delictum notorium; ut ait Avila &c. quia factum illud, quamvis mihi certum sit, & notum, non appellatur absolutè notorium.

Ex. 2do. Quamvis factum percussionis Clerici sit notorium, si tamen accedat dubium iuris, non teneris vitare percussorem, vg: si aliquis in publico foro coram multis percussit, sed allegat, se ideo non incurrisse excommunicationem, quia dicit se percussisse, vim vi repellendo, vel nescivisse illum esse Clericum, vel se ioco percussisse, talis non est vitandus. Ita Suarez, Fill: Avila &c. cum Pignateli t. 4, conf: 133. qui inferit, regulariter requiri, ut talis percussor per Iudicem denuntiatur, quia aliàs poterit aliqua tergiversatione, vel excusatione celari. Debet tamen huius excusatio iuxta Bonac: esse pro-

babilis' aut probabile 'dubium inge-
rere. Nam si contingeret eam fa-
ctam esse, adhuc esset excommuni-
catus vitandus, cum ficta excusatio
non certitudinem facti & ex alia par-
te omnes delinquentes soleant sua
delicta excusare, unde sequeretur
nullum excommunicatum esse vitan-
dum.

R. 3tio. Si fama publica esset, cap;
cum defereres de sent: excom: dici-
tur, percussorem Clerici esse vitan-
dum. Intellige si fama orta sit à fi-
de dignis & faciat moralem certitu-
dinem, tunc etiam sufficit ad notorie-
tatem facti, ut notat Castropalao n.
8. Putat tamen Avila, & Dicastillo
n. 404. non sufficere famam, quod
publicè percusserit. Imò Suarez, Mo-
lina, Dicastillo n. 404, censent, non
sufficere publicam infamiam, quando
hæc non procedit ex evidentia facti
per testes oculatos, quia alias non di-
citur notorium. sed famosum. Ad-
dit Dicast: n. 427. si quid fiat in
domo

domo privata| coram 7. non esse no-
torium, si autem fiat in foro censeri
notorium, & si fiat in conventu Reli-
giosorum, non ideo esse simpliciter
notorium.

Ad 3um quæsitum &. affirmativè.
Ita Leisius, Silvester de excom: q. 5.
Reginaldus n. 216. &c. Ratio est, quia
ad incurrendas censuras prærequiri-
tur quidem, & supponitur pecc: mort:
non tamen necesse est, ut pecc: mort:
tunc committatur, quando censura in-
curritur, sed sufficit peccat: mortal:
prohibitum sub censura, commissum
antea fuisse. Idem in simili docet Su-
arez tom: 5. d. 44. § 1. 5. de eo, qui
causam dedit homicidii, sed ante se-
cutum effectum mortis, egit pæni-
tentiam de suo delicto, hic enim non
excusatur ab irregularitate; quia sicut
pænitentia non tollit irregularitatem
iam contractam, ita neq; facit, ut in
prædicto casu non contrahatur.

Dices, qui tempore suæ amentię
approbat percussione[m] Clerici non
incur-

incurrit excommunicationem. Ergo etiam mandans Clerici percussione, non incurrit excommunicationem, si fuit tunc in gratia DEI cum mandataris mandatum exequeretur. R. cum Molina CANC. quia praedictus approbator, eo tempore, quo erat amens, non potuit humano modo approbare percussione Clerici, & mandare, quam postea mandavit is, qui nunc existit in gratia.

CASUS IV.

Titius & Berta vescuntur carnibus in quadragesima, non abstinendo etiam à cena Titius quidem, quia est dispensatus ad carnes. Berta verò, quia licet non sit dispensata ad illas, est tamen praegnans.

QUÆRITUR 1. An dispensati ad carnes edendas, possint pluries comedere illas, si unica refectio sit eis satis

QUÆRITUR 2do. An praegnas obligetur

getur ad ieiunium quoad quantitatem
 Prænoto plerosq; DD. consentire,
 quod dispensatus ad carnes ob iustam 98.
 causam vg: ob infirmitatem, vel ob
 debilitatem virium, impediētem ob
 eunda rite munia, nec restaurabilem
 unica refectione, possit aliquoties in
 diem comedere carnes. Cū enim
 superior cum tali dispensat ad carnes,
 intelligitur dispensare pro causæ exi-
 gentia, quæ crebriorem (ut suppo-
 nitur) svalet refectionem. In hoc du-
 bitatur, utrum dispensati ad carnes
 edendas, possint pluries carnibus ve-
 sci, si unica refectione sit eis satis? Bi-
 fariam divisi sunt Authores, alii affir-
 mant cum Tambur: Fill: Led: Caiet:
 & aliis multis: Fundamentum eo-
 rum n est, quòd si quis semel comederit
 carnes, tam eo die liber est à ieiu-
 nio, cū id illi sit tunc impossibile.
 Nam de essentia ieiunii iuxta CC.,
 DD. cum D. Thoma est abstinētia à
 carnibus. Sed hoc fundamento mul-
 tū probatur, scilicet posse cum plu-

ries comedere licite carnes, qui eas
semel in quadrag: gulæ svasu come-
dit. Nam etiam ei illa die est im-
possibile ieiunium. Negativam am-
plexurus suppono illum, qui dispen-
satus est ad carnes, ideo dispensatum,
quia illi cibi esuriales, pisces vg: &
oleum valde nocent, quodd detrimen-
tum ex aliis cibis secururum, possit
carnium esu amoliri, ita ut causa, ob
quam data est dispensatio, pro unica
duntaxat militet refectione. Hoc sup-
posito R. dispensatos ad carnes eden-
das non posse pluries comedere illas,
si unica resectio, eis satis, quia non
sunt dispensati ad multiplicem car-
nium eodem die comestionem, sed
solùm ad unam, cùm causa solùm pro
una militet refectione. E. cont: certa,
nam quando cum subdito non dispen-
satur in lege, non potest ponere quid-
quam contrarium legi. Jam verò lex
Eccl: non solùm prohibet unam, sed
etiam plures carnis comestiones.
Hinc iuxta receptissimam Theologo-
rum

eas rum sententiam, toties quis peccat,
 me- quoties die ieiunii carnes comedit?
 im- Confirmantur dicta: Dispensatio in-
 am- ferioris in lege superioris sine iusta
 pen- causa, ex CC. Doctorem, est inva-
 um, lida, ac proinde non excusat à trans-
 & gressione præcepti. Nam qui nomi-
 pen- ne alterius sine causa dispensat, dis-
 osit sipat: atqui in nostro casu dispen-
 , ob satus supponitur, solum habere cau-
 nica sam, ut semel edat carnes, ergo ad
 sup- exigentiam causæ supponendum est ei
 den- datam dispensationem ab inferiore.
 llas, Tenet tamen dispensatio sine causa
 non data à legislatore, vel parem pote-
 car- statem habente; etsi peccet tam dans
 sed quàm petens dispensationem contra
 pro ius naturale, dictans partem debere
 erta, conformari suo toti, nisi iusta causa
 pen- excuset. Illustrantur dicta ex regula
 uid- communiter approbata, ut habet Me-
 lex dina in cod: de ieiunio q. 5. quod
 sed quando alicui fideli ob causam ali-
 nes, quam permittitur in die ieiunii ab
 go- Ecclesiastica disciplina in aliquo re-
 n cedere

cedere, in tantum id illi permittitur, quantum se extendit talis causæ indigentia: Atqui dispensatus hic supponitur habere causam tantum pro unica carniū in die comestione. Ergo hæc unica solum illi est concessa. Licet enim exemptus sit à lege, qua simpliciter prohibentur carnes in quadr: non tamen eximitur ab eadem lege, quā 2da & tertia carniū comestio prohibetur. Cum enim hæc lex ad plures comestiones extendatur, idem ab illa soluto contingit, ac ei, qui à una lege est exemptus beneficio Principis, non enim eo ipso eximitur à cæteris.

Probatur 2do. Qui per privilegium potest horam ieiunij debiti prævenire, non eo ipso à ieiunio est liber, iuxta omnes. Ergo etiam in nostra suppositione dispensatus ad carnes, non est eo ipso totaliter ieiunij lege solutus. Probatur consequ: ex cap: cum dilecti de dolo & contra mac; necessitas & iusta causa. quæ
excu;

excusat ab integro ieiunio, non excusat ab omni parte eius. Præscriptum enim Eccl licet in totum servari potest, servandum est, præsertim cum finis ieiunii sit mortificatio carnis & potest haberi unica carnis comestione in nostro casu.

Probatur 3to. Argumento ad hominem: iuxta adversarios ut Tamb: & Joan: Sanchez in select: d. 5. n. 13. Dispensatus ad comedendas tantum semel in diem carnes, non potest ea pluries licite edere, quia præceptum abstinendi à carnibus toto perdurat die, sed in nostro casu dispensatio supponitur data pro una tantum refectione iuxta exigentiam causæ. Ergo nec sola dispensatio potest esse iuxta causam faciendi aliquid oppositum legi, sed debet fundari in causa. Neq; in dubio præsumi debet (ut benè notat Reginaldus) dari dispensatio à Papa, ne ipse in destructionem, non in ædificationem potestate sua uti videatur, in re tanti momenti, quanti est ieiun-

ieiunium Eccl: Si dicas. Qui liber
 est à ieiunio potest licité carnare, sed
 in nostro casu dispensatus, est liber à
 ieiunio. E. R. DM. qui liber est à ie-
 iunio tam quò ad quantitatem, quàm
 quò ad qualitatem potest licité carna-
 re CM. qui liber est quò ad quali-
 tatem, & non quò ad quantitatem,
 N. Mai. Dispensatus in nostra sup-
 positione non est liber à ieiunio quo
 ad quantitatem, sed solùm quo ad
 qualitatem ciborum. Sic iuxta Azor
 licet unica refectio sit de natura ie-
 iunii Eccl: tamen liber à ieiunio quo
 ad quantitatem, non est liber quo ad
 qualitatem vg: feriis 6tis. Nam licet
 in uno, essentia ieiunii non servetur,
 debet servari in alio, nisi quid oblit?
 Ieiunium tamen quo ad quantitatem
 solam, vel quo ad qualitatem solam
 non est rigorosè ieiunium, sed potius
 abstinencia simplex. Nec dic cum
 Azor, Caiet: Consuetudo est, ut di-
 spensatus ad carnes prandeat, & cœnet
 sine scrupulo. Nam hæc consuetudo
 valet

valet tantum, cum quis iustam causam habet pluries in die comedendi carnes.

Dices 1. Cessante causa dispensationis simpliciter, dispensatus potest adhuc licite semel die ieiunii comedere carnes, nam cessante causa dispensationis, dispensatio non amittit vim, R. N. A. prop: A. D. cessante simpliciter causa dispensationis dispensatio non cessat, si sit redacta ad actum irrevocabilem CA, nam cui dispensatum fuit in impedimento consanguinitatis, propter paupertatem feminae licet hac matrimonio contracto divitias obtineat, tamen matrimonium non est irritum. Cessante causa dispensationis, dispensatio non cessat. Si non sit redacta ad actum irrevocabilem. NA sic in nostro casu dispensatio non redigitur ad actum irrevocabilem, adeoque obligatio legis conditionate tantum extincta, vel ad certum tempus sublata, potest reviviscere, causa dispensationis cessante.

MI

Dices

Dices 2do. Accessorium sequitur principale. Ergo cui conceditur principale, conceditur accessorium; atqui principale est prandium, accessorium cæna. Ergo cui conceditur prandere cum carnibus, conceditur cænare. *R.* Dist: ultimum conseq; cui conceditur prandere, conceditur & cænare, si iustam habet causam cænæ C. secus N. C. potest etiam negari suppositum subsumpti: nam in nostro casu non conceditur principale scilicet prandium, sed tantum cæna, seu unica per diem refectio.

99. Ad secundum quæsitum *R.* negativè. Ita Navarrus, Silv: Caiet: &c. quia non est mens Ecclesiæ, cum gravi dolore vel læsione naturæ ad ieiunium obstringere, atqui si prægnantes ad ieiunium etiam quo ad quantitatem obligarentur, gravem? dolorem & læsionem prolis paterentur cum uberiore & frequentiore alimento pro se & fætu indigeant, quo non sumpto, & earum, & prolis sanitas periclitaretur

CA.

CASUS V.

Titius pollens quidem usu rationis, sed adhuc sexennis vescitur carnibus in quadragesima.

QUæritur 1. An sexennis usu rationis pollens, licité vescatur carnibus in Quadragesima?

Quær: 2do. An si illicitè vescitur, toties peccat, quoties carnes comedit?

Ante resolutionem noto, convenire DD. in hoc, quod pueris ante septennium completum, imo & postea, iuxta Joan: Sanchez l.3.n.31. si usum rationis nondum acquisierint possent dari carnes, quia cum hi non teneantur legibus Ecclesiæ, cooperatio non est ad actionem contra leges. In hoc dubitatur, an puero ante septennium doli capaci licité dantur carnes, & an is licité eas comedit? Silvius Lopez p.2. infr: c.2. 12 negat licitum esse in locis, ubi adesset consuetudo in contrarium. Sed rectius licentiam dandi & comedendi carnes parvulis

100

M.2

etiam

etiā doli capacibus, dant cum aliis ne
 Tannerus d. 3. q. 3. dub. 5. n. 99. dist.
 Azor t. 1. l. 7. c. 17. Saa, Sanchez, & Dic
 si adesset consuetudo in contrarium, esur
 Ratio est, quia parvuli ante septenni- dit,
 um non ligantur legibus positivis, mel
 Ergo nec consuetudine, quæ est lex ann
 non scripta. Hæreo illis, & ad quæ. non
 situm i. R. affirmativè. Quia leges Lei
 positivæ in hac ætate in qua commu- niti
 n'iter lumen rationis oriri non solet, stio
 non intendunt obligare, & quod in cat
 uno, vel altero usus rationis accelerare pra
 tur, id fit per accidens. bis

Ad 2dum Q. R. affirmativè. Ita sum
 Diana tr: 9. de ieiunio f. 163. Toletus cep
 l. 6. c. 3. n. 5. Lessius &c. Ratio est. &c
 quia quoties quis præceptum negati- est
 vum, sive naturale, sive positivum fur
 transgreditur toties peccat, sed præce- die
 ptum de non comedendis carnibus in- cess
 quadrag: est negativum. Ergo quotie die
 illud quis transgreditur, toties peccat. tan
 Nor probatur. Præcepti de non su- me
 mmedis carnibus die ieiunii sensus est, ne

ne ab-

aliis ne absolute sumantur, qualis negatio
 99. distributionem tribuit prædicato. E.
 2. & Dices: Qui in magna quantitate cibos
 ium, esuriales in quadrag: sæpius come-
 nit. dit, non peccat graviter, nisi 2da co-
 trivis, mestione, supposito quod excesserit
 t lex annum 21. aliis autem comestionibus
 quæ. non peccat nisi venialiter, ut sentit
 leges Lessius &c. Ergo etiam qui die ielu-
 nnu. ni comedit carnes, etsi prima come-
 solet, stione graviter peccet, non tamen pec-
 od in cat 2dâ vel 3tiâ. Probo conseq. &
 elere. præceptum de non edendis sæpius ci-
 bis esurialibus & præceptum de non
 Ita sumendis carnibus sunt negativa præ-
 oletus cepra. E. ad Antec: Medina Sylvius
 o est. &c. respondent negativè, ratio eorum
 egati est, quia sicut peccat, quoties quis
 tivum furatur, quoties plus quam semel in
 præce die celebrat Missam extra casus ne-
 bus in cessitatis, peccat etiam toties, quoties in
 motie die ieiunii comedit cibos esuriales quia
 peccat tam peccato furti, quam pluribus co-
 n su mestionibus contravenitur præcepto
 us est negativo. Sed cum veriore sententia
 ab- M3 Regi-

Reginaldi, Lessii, Dianæ &c. R. C. A.N.C. ad prob. Tolerus & alii dicunt præceptum de non sumendis sæpe cibis esurialibus esse affirmativum, sed falsum est, nam per illud non præcipitur aliquid ponendum, sed prohibetur poni comestio. Itaque ad probat. R. cum Reginaldo, Caiet. &c. & præceptum de non comedendis cibis esurialibus sæpius per diem, & præceptum de non edendis carnibus est negativum non eodem, sed diverso modo. Nam comestio carniū absolutè prohibita est in Quadrag: Multiplex autem comestio ciborum esurialium non est prohibita absolutè, sed per respectum ad aliud, scilicet, ad conditionem ieiunii, quæ est, ut ieiunans contentus sit una comestione, adeoq; dum transgreditur terminum unius comestionis, per alteram tantum comestionem peccat graviter, non per tertiam sicut si Seime sapius transisset torrentem Cedron contra prohibitionem sibi à Salomone factam l. 3.

Reg;

C. Reg: c. 2. non sæpius, quàm semel
 esset reus mortis. Itaq; distingvendū
 est inter præcepta negativa, nam illis
 quædam prohibentur, quia mala sunt
 intrinsecè, ut periurium, quædam ve-
 ro mala sunt tantum, quia sunt pro-
 hibita vel absolutè, idq; vel sine deter-
 minatione certi temporis, ut celebra-
 tio Missarum plurium eodem die ab
 eodem Sacerdote, vel cum determinâ-
 tione certi temporis, ut esus carniū
 in quadrag: Quædam autem sunt
 prohibita per respectum ad aliud. Sic
 pluries in quadrag: comedere prohi-
 bemur per respectum ad conditionem
 ieiunii de una comestione.

Infertur. Qui semel carnes come-
 dit, non potest servare ieiunium, qua-
 tenus vetat primam carniū comestio-
 nem, potest tamen servare, quatenus
 vetat reliquas. Sic Sacerdos, qui sine
 necessitate celebravit bis, etsi non pos-
 sit servare præceptum Ecclesiæ, quo
 prohibetur plus, quàm semel celebra-
 re, potest tamen illud servare, ut vetat
tertiam celebrationem.

CASUS VI.

Tutius ductus desiderio plurima congregandi apud DEUM et merita tale nuncupavit votum: Voveo DEUS me facturum, quidquid capax voti totâ vitâ faciam.

Quæritur. An validum sit huiusmodi votum?

Ante re^{ol}: suppono, votum esse voluntariam, & deliberatam promissionem factam DEO de bono aliquo meliori, quam non ieiunare. Jam
 101 ad Q. in Acad: Vilnen: resolutum R. affirmative Probo 1. Votum de materia possibili, p^o meliori, & honesta est validum iuxta omnes, sed votum in nostro casu est tale. Ergo est validum Probo 2. Illud votum est validum: cuius transgressio est peccaminosa, sed voti prædicti transgressio est peccaminosa. Nam si quis hoc voto facto, dicat vgi coronam, sed nolit ex obligatione huius voti eam recitare, is defacto peccaret contra Religionem, tanquam trans-

transgressor voti. Probo 3tio. Juxta
 Claud. LaCroix, valet hoc votum:
 voveo me salva sobrietate bibiturum
 quandocunq; bibam, voveo me hone-
 sté lusurum, quandocunq; ludam. E.
 etiam votum in nostro casu valet.
 Prob. 4to Validum est votum facien-
 di omnia ex Latria, Hyperculia &
 Dulia, item votum faciendi, & patien-
 di omnia pro conversione infidelium.
 E. A. est Patris Kwiatkiewicz in fa-
 ce Ascetica. Conseq probt Similis
 est voti sensus in Antecedente, & in
 consequente. Nam etiam voti in an-
 tecedente est sensus talis. Voveo me
 facturum omnia ex amore DEI &c.
 quæcunq; faciam, voveo me passurum
 omnia pro conversione infidelium,
 quæcunq; patiar. Prob: 5to. Votum
 præfatum nihil habet contra fidem,
 vel bonos mores. E. est validum,
 nec est contra rationem, cum sit de re
 meliori & possibili. Prob: 6to. Vo-
 tum meritorium gratiæ est validum,
 sed votum in nostro casu est merito-
 rium

rium dum fit, & dum opera voto apta ponuntur. Accedit enim ex hoc voto specialis honestas Religienis. Nec refert, quòd tunc quis non cogitet de hoc iam factò voto, dum aliquid boni facit. Nam multa fiunt ex voto habitualiter tantum. Verè enim satisfacit voto, uti & iuramento, ac pœnit: Sacramentali, qui opus promissum, vel sibi iniunctum ponit, quamvis non habeat intentionem satisfaciendi voto &c. Vota enim sunt leges quasi particulares, quas homo sibi imponit, hinc solum obligant ad substantiam actûs. Et sicut legi communi vg: de audienda Missa die Festo potest satisfieri, & si quis nesciat esse diem Festum, ita potest quis legi particulari voti satisfacere, & si sit immemor voti: ut habet CC. cum La-Croix.

Dices 1. Hoc vetum, Voveo me facturum ea, quæ me facturum vovebo: est nugatorium E. etiam. R. N.A. nam sensus talis est: Voveo me implendum vota facienda.

Dices 2do. Non valet hoc votum: voveo me facturum, si quid aptum voto fecero. E. R. N. A. Votum enim hoc est de materia possibili, meliori & licita. E. est validum. Sicut enim peccaretur hoc actu. Volo hodie peccare, si quid peccabo; ita hic actus, Voveo me facturum siquid aptum voto fecero, est meritorius. Præterea votum in antecedente positum, æquivalet voto consequentis. Dicere enim: voveo me facturum, quidquid aptum voto faciam, perinde est, ac dicere: voveo me facturum, si quid aptum voto faciam, cum utrumq, habeat pro obiecto liberam voluntatis determinationem ad licitè ponendum aliquid aptum voto. Bene enim sic arguo. Voveo me facturum, si quid, vel quidquid aptum voto faciam, sed hoc & illud faciam vg, eleemosynam dabo, ieiunabo &c. E. voveo me facturum hoc & illud vg. eleemosynam daturum, ieiunaturum &c.

Dices 3. Nugaretur, qui sic voveret

veret. Voveo me ingressum Religionem, si ingrediar eam. E. etiam nugatur illic vovens. Voveo me facturum, si quid aptum voto faciam. R. 1. N.A. in casu, quo quis hoc votum, prorsus libere deliberando de vitæ statu emittit. Nam tunc habet talem sensum: si me libere determinavero ad efficacem ingressum Religionis, volo illum ponere, etiam ex obligatione voti. R. 2. C.A. in casu, quo quis hoc votum emittit, volens evadere periculum mortis per votum Religionis, sed N.C. Nam taliter vovens, & vellet præsens mortis periculum evadere, & noller; vellet, ut supponitur; noller, quia sibi relinqueret libertatem ad Religionem ingrediendam, vel non ingrediendam licité.

Si dicas: etiam in hoc voto; Voveo me facturum, si quid aptum voto faciam; relinquitur libertas ponendi actiones voto aptas, vel non ponendi licité. R. D, A. relinquitur libertas ponendi

ponendi actiones voto aptas excluso motivo facti voti. N. A. peccaret enim, qui facto hoc voto, determinaret se ad ponendam actionem aptam voto, & nollet eam ex obligatione voti facere Rel nquitur libertas &c. ex suppositione antecedente liberam voluntatis determinationem, C. A. Votum enim præfatum habet pro objecto actiones aptas voto, ex suppositione consequenti determinationis liberæ ponendas, nec obligat determinatè, & ex suppositione antecedenti, ad aliquid simpliciter ponendum, sed obligat ad aliquid indeterminatè, ad quod scilicet voluntas se libere, & efficaciter determinabit.

CASUS VII.

Regularis Superior tempore pestis, duobus Sacerdotibus, Zelantio scilicet obsequiosam pestiferorum curam in virtute Sanctæ obedientiæ committit: Domorno autem solam custodiam claustrī demandat

dat. Zelantius desiderio mortis, ne amplius DEUM offendat, neglectis cautelis, & industriis communibus, necessariis ad conservationem suæ vitæ, peste afflatus obit. Post ejus obitum Domornus enixè rogatus, ad juvandas periclitantes extremè animas, relicta domo, post aliquot dies in obsequio pestiferorum, reus peccati mortalis cum sola attritione decedit.

Quaritur 1. An possit Superior sub obedientia præcipere obsequia pestiferorum externorum?

Q 2do. An liceat in pestis pericula sine ullis præservativis cæterisq; industriis adversus infectionem se ingerere, eo solo fine, ut quis tantò citius moriatur, & consequenter constitutur in eo statu, in quo nequeat DEUM offendere?

Q. 3tio An rectè egerit Domornus relicta custodiâ domûs, inserviens pestiferis?

Q. 4to. An sufficit ad salutem hominis in peccato mortali constituti,

& in

& in obsequio caritatis morientis;
sola attritio;

Ad Q. 1. B. 1. negativé. Quia
obsequia pestiferorum externorum
præcipere, ad superioris iurisdictionem
non pertinet, cum hæc obsequia sint
res difficillima cum periculo vitæ præ-
standa. In rebus autem difficilibus
valdé, (ut ait Joan: Allaza, tit: obed:)
non tenetur subditus obedire, ut si iu-
beretur per plures dies in pane & a-
qua ieiunare, nisi ad hoc esset causa
rationalis: hæc illæ. Hinc S. Bern:
ait. Votum meum non adaugeat
Prælati. Bonacina etiam dicit. Pro-
babilius videtur non teneri religio-
sum cum magno cruciatu dare sibi
membrum amputari, ob salutem totius
corporis, ita iubente Superiore, quia
hic actus, ut ait ille, est nimis heroi-
cus, nec cadit sub imperium Prælati
ob difficultatem.

Dices: Potest Superior præcipere
curam domesticorum peste infecto-
rum regularibus subditis. E. etiam
exter-

externorum. R. CA.N.C. Nam ad pot
Superiorem tanquam ad bonum pa- vi
storem spectat, ut per se, vel per suos lis.
provideat bono subditorum, ovium tren
suarum: Et sicut Parochus, nisi ali- tun
quem loco sui æquè idoneum substi- nese
tuat, nequit absq; peccato gravi de- elice
ferre suos parochianos, peste affectos, & n
sic & Superior regularis vel per se, vel esse
per aliquem tenetur in gravi pestis ritu
casu suis fulcro, quæ ratio pro ex- diffi
ternis non militat. inh

R. 2do. Si est verè extrema ne- gan
cessitas, & desunt alii, nec haberi pos- lo.
sunt, potest & debet Prælati religio- rita
giosus suis subditis præcipere, ut mi- vita
nistrent externis in peste Sacramen- nec
ta. Ita Sanchez l. 6. mor: c. 2. n. 55. solu
& Gobat in exper: Theol: f. 20. f. a
tio est. Quia ad ministranda exter- loq
nis in peste Sacramenta, dum extre- mo
ma necessitas urget, & alii haberi ne- aliq
queunt, tenentur regulares lege na- tan
turali, à qua status religiosus non e- I
ximit: sed est obligatio tunc talento &
po-

n ad potestatis Sacerdotalis uti non tam
 pa. vi obedientia, quam vi legis natura-
 suos lis. Porro necessitas Spiritualis ex-
 jum trema, iuxta Gobat in Theol: exper:
 ali. tunc est, cum homo reus peccati morte
 bti. nescit elicere contritionem, vel si scit
 de. elicere, eam non elicit, nesciens hic,
 ctos, & nunc ad salutem sibi necessariam
 e, vel esse. Jam vero gravi necessitate Spi-
 cestis rituali laborat is, qui non potest, nisi
 ex. difficillimè contritionem elicere, &
 in hac, soli Parochi ex sensu TT. obli-
 ne. gantur vitam suam exponere pericu-
 pos. lo. Regulares verò possunt ex cha-
 re. ritate, sed non tenentur cum periculo
 mi. vitæ, succurrere proximo in gravi
 men. necessitate Spiritualis, sed in extrema
 a. 551 solùm.

fa. Ar 2dum Q. 12. negativè per se
 exter. loquendo, Ita Gobat cit: quia cum ne-
 extre. mo sit vitæ suæ dominus, non licet
 ri ne. aliquid facit ex directa intentione vi-
 e na. tam abrumpendi E.

one. Dices licet ob bonum finem petere,
 alento & optare sibi temporalia mala, ut
 po. N corpo

corporis morbum, mortem &c. E. et
 tiam licet in pericula pestis, sine ullis
 præservatis se dare, eo solo fine, ut
 quis tanto citius moriatur, & in statu
 illo constituatur, in quo nequeat De-
 um offendere. R. 1. hoc argumen-
 probat multū, adeoq; nihil, probat
 enim licere effringere carcerem ad e-
 liberandum reum, cū liceat id opta-
 re & svadere reo, imò instrumenta sed
 ad id suppeditare. R. 2. D. A. licet tpe
 ob bonum finem sibi optare mortem
 à D. DEO inferendam C. A. pro
 curandam ab illo, qui illam optat. N. Pra
 A. Q. hic, quæ sunt illæ præservati-
 væ contra pestem? R. Gobatt. 1. c. 2.
 se: 2. dat has: Ne ieiuno stomacho gar-
 accedas, nisi necessitas extrema ur-
 geat, peste infectum. Hæcūm eius, urin-
 quo ad potes, commode declina, tene pota-
 inter te, ac ipsum, faculam accensam fuit
 Utere vestibus, si habere queas mi-
 nimè villosis, ac muta frequenter, si quis
 potes, lustra; flammâ. Si quam alte-
 rationem sentias in corpore, provoca
 sudo.

fudorem copiosum. Bona est illa cautela, quam Theologi tradunt, scilicet ut neminem teneri integram materialiter confessionem penitentis peste affecti excipere, si sit periculum infectionis, sed potest aliquo à longé audito peccato dare absolutionem. Consultissimum quoq; est domum affectam, nisi sit magna necessitas, non ingredi, sed sub libero Jove confessionem explicet. At ego duos novi unum Pulaviam, alterum Varsaviae. Primus pro sepulturae pestiferorum, & civitati P.N. Praesidens dicebat, se à peste immunitatem evasisse, quod quotidie mane jeiunus biberit quartam vini Hungarici. Ado autem pestiferis Sacramenta toto anno ministranti propriae urinae seu lotii bonam quantitatem etene potasse jeiuno stomacho, praeservativa usam fuit medicina.

mi- R. 2. ad idem Quæsi cum Gobat, si
er, si quis obsequatur Spiritui Sancto, qui
alte est Magister Magistrorum, licet
voca negliget cautelas, & Industrias, con-

o. N2 tra in-

tra infectionem. Ratio est, quia Spiritus Sanctus multos Sanctos, & Sanctas, tanquam Dominus vitæ instituit, ut aliqua non modo omittèrent, sed etiam facerent, ex intentione directa peremptionis propriæ ad consequendum per illam aliquod bonum.

Ad 3^{ium} Q. R. 1. Non recte e-
gisse Domorum, si præsentibus aliis
Sacerdotibus operam navantibus
obsequio charitatis, claustrum totum
rapinis exposuit, quia fecit contra
disertam voluntatem Prælati cum pe-
riculo gravi direptionis rerum.

R. 2do. Si fuit extrema necessitas
Spiritualis, & nullus Sacerdotum erat
præsens, qui pestiferis inserviret, lau-
dabiliter reliquid custodiam claustrum,
& rerum Domorum, quia ut ait S.
Chrisost: Unius animæ perditio tan-
tam habet iacturam, ut nulla eam
ratio possit dignè æstimare.

Ad 4^{tum} Q. R. negativè. Ita Ge-
bat 1. 6. casu v. in Theol: exp: Ra-
tio est,

no est, quia mors in obsequio pestiferorum non facit, ex attrito contritum, cum huius nullum sit fundamentum ex Scriptura, vel SS. Patribus, vel TT. autoritate, quod autem non est Scripturæ, vel SS. Patrum decreto sancitum, superstitiosis non est adinventionibus præsumendum.

Dices: Baptismus fluminis, fluminis, & sanguinis, item Eucharistia, & extrema unctio facit ex attrito contritum. E & mors in obsequio pestiferorum facit ex attrito contritum. R. 1. Nego suppositum, quod Baptismus fluminis faciat ex attrito contritum, sed est formaliter ipsa contritio cum voto Baptismi fluminis.

R. 2do. Transeat prima pars A: & 2da de Eucharistia ac extrema unctione. Nam Vasquez & Lugo contra Suarez & Sotum negant Eucharistiam, aut extremam unctionem causare gratiam primam: & Nego Conseq: Disparitas est, nam quod baptismus vg: sanguinis faciat ex attrito

N 3

trito

erito contritum; constat ex Scriptura,
& Patribus. De Eucharistia etiam
S. Thomas q. 79. art: 3. in O. ait, for-
té enim primò non fuit sufficienter
contritus, sed devoté accedens, con-
sequitur per hoc Sacramentum gra-
tiam charitatis, quæ contritionem per-
ficit, & remissionem peccati: & S.
Augustinus teste S. Thoma in 4.
dist: 9. q. 1. à 3. ait, Eucharistia vivi-
ficat etiam mortuos.

De extrema etiam unctione Jāco-
bi quinto dicitur, si in peccatis sit, re-
mittuntur ei, puta, quando quis bo-
na fide ratus se non esse in mortali,
cum attritione hæc duo Sacramenta
suscipit. Quòd verò mors in obse-
quio pestiferorum faciat ex attrito
contritum, nullum est fundamentum.

Dices 2do. Martyrium facit ex
attrito contritum. E. & mors in ob-
sequio pestiferorum. Prob: Conf: li,
qui in obsequio tali moriuntur, sunt
verò Martyres, ut patet ex authori-
tate Martyrologii Romani, quod

pridie

pridie Cal: Martii facit mentionem
 Alexandriae in obsequio charitatis
 Defunctorum ut Martyrum. Item
 ex auctoritate quorundam Theol:
 quorum Princeps est Theophilus
 Raynaldus, R.C.A.NC. ad prob:
 Dico Auctoritates aliorum Theol:
 nobis consentientū opponendo. Mar-
 tyrologium etiam vocat in sensu la-
 tiore, & vulgari eos Martyres, qui
 sunt in obsequio charitatis defuncti:
 cuius ratio est, quia Martyrium stri-
 ctē sumptum est cruciatus letalis su-
 scepius pro defensione fidei, vel vir-
 tutis alterius, sed qui moriuntur in
 obsequio pestiferorum, nihil patiun-
 tur pro defensione fidei, vel alterius
 virtutis, sed solum in exercitio cha-
 ritatis occumbunt. E. non sunt stri-
 ctē Martyres, aliās & boni Religiosi
 essent strictē Martyres. Primò, ra-
 tione paupertatis. Nam vere Mar-
 tyrii genus est, paupertas volunta-
 ria, ait S. Bernardus ser: 1. de ver:
 D. 2dò ratione castitatis, nam eo-

N₄

dem

dem teste ser: 2.ª in cæna D.ⁱ Genus
Martyrii, facta carnis mortificare,
3tio ratione obedientiæ. Nam ex sen-
su S. Bonav: obedientia, palma tri-
umphalis & nobile genus Martyrii
decollat propriæ voluntatis caput,
Hinc S. August: ser: 60, ad Fra-
tres in eremo ait. Non putemus tan-
tum in effusione Sangvinis esse Mar-
tyrium. Semper Martyrium est
Christianis & Religiosis.

CASUS VIII.

*Titius contraxit absoluta sponsalia cum
Berta, quibus mutuo consensu dissolutis,
nupsit Caiæ filiæ prioris sponsæ.*

Quæritur. An sponsalibus mu-
tuo consensu dissolutis perma-
net, aut ex matrimonio invalido
etiam solum rato oriatur impedimen-
tum publicæ honestatis? Si ita, an ad-
huc Titius possit perstare in præfato
103 matrimonio?

Prænoto, impedimentum publicæ
honestatis

honestatis esse propinquitatem ortam
 ex sponsalibus, vel matrimonio rato,
 vi cuius neuter sponzorū validē
 contrahit cum consanguineis alterius
 in certo gradu. Hinc Titius spon-
 sus invalide nubit matri, sorori, filiae
 Bertae sponsae suae. Item Berta spon-
 sa invalidē contrahit, cum Patre,
 fratre, filio, Titii sponsi sui, quia hae
 personae attinguntur in primo gradu,
 ad quem duntaxat, iure novo exten-
 ditur impedimentum publicae hone-
 statis exortum ex sponsalibus validis.
 Item si Caius nubat Gaiae, sed matri-
 monium non consumit, non potest
 mortuā Gaia, nubere consanguineis
 Gaiae, usq; ad 4tum gradum; nec vi-
 cissim Gaia consanguineis Cai mariti
 sui; quia impedimentum publicae ho-
 nestatis ex matrimonio rato oritur
 usq; ad 4tum gradum, iuxta Cano-
 nes. Hoc praenotato. R. ad 1. Q.
 punctum affirmativē. Ita Sanchez,
 Layman, Sporer &c. quia impedi-
 mentum publicae honestatis est per-
 petu-

petuum; at non foret tale, si mutuo consensu sponsalibus dissolutis non permaneret. 2do sponsalibus validè contractis exurgit impedimentum publicæ honestatis, & contrahitur, non ex voluntate sponsalia contrahentium, sed ex voluntate Ecclesiæ. E. impedimentum publ: honest: in sponsalibus contractum non potest propria voluntate tolli. E. permanet, sponsalibus mutuo consensu dissolutis. Sicut permanet, si unus sponсорum religionem ingrediatur, vel moriatur: ut habetur c. Si quis apud Sponser n. 57.

Dices: Sententiam hanc, quod sponsalibus dissolutis mutuo consensu, cesset impedimentum publicæ honestatis, docuerunt graves DD. apud Tamb: & Gobat c. 15. & in praxi secuti sunt aliqui Episcopi, ac viri docti, & afferebatur pro ea declaratio Cardinalium Sacri officii. E. g. illa declaratio Cardinalium non est authentica, nec sufficiens ad legem sta-

tuen-

tuendam, ut dicit Sporer &c. & illam
sententiam prorsus evertit, & certam
alteram Sanchezii, Gobat &c. reddit
alia novissima, & authentica decla-
ratio eorundem Eminentissimorum
Cardinalium sub Alexandro VII, a-
pud Fagnanum in cap: ad audien-
tiam de sponsab: & matr: & Tam-
bur: c. 9. n. 7. quæ incipit: Jubente
SS. Domino propositum fuit &c.

Dices: Per mutuum consensum in
sponsalia contractum fuit impedimen-
tum publ: honest: E. per mutuum
dissensum solvitur. R. D. A. per mu-
tuum consensum in spons: contractum
fuit radicaliter impedimentum. C. A.
formaliter fuit contractum. N. A.
Nam impedim: publ: honestatis ori-
tur ex voluntate Ecclesiæ, mox ut
contrahuntur sponsalia. Hinc licet
liberum sit contrahere sponsalia, vel
non, tamen non est liberum contra-
here, vel non contrahere impedimen-
tum publ: honest: iam contractis spon-
salibus,

Ad

Ad 2. Q. punctum R. affirmativé.
Ita Sporer & CC. Doctorum, uno &
altero apud Heriquez reclamante. Ra-
tio, quia quo ad matrimonium ratum,
manet in vigore dispositio iuris an-
tiqui, qua nascebatur hoc impedi-
mentum, etiamsi matrimonium fuerit
invalidum, dum modo non ex defectu
consensûs. Si dicas; si ex matrimo-
nio rato invalido oritur impedimen-
tum publi honest: tunc qui matrimo-
nium ratum invalidé contraxit cum
Cata, sorore prioris sponsæ Bertæ,
non posset, nec deberet ducere prio-
rem sponsam Bertam. R. N. A. hæc
enim duo impedimenta non habent
vim reciprocam dirimendi, ut ait
Layman, & Gobat. Non enim ex
matrimonio rato invalido cum aliqua,
oritur hoc impedimentum in casu,
quo præcesserunt valida sponsalia,
cum eius sorore, vel filia ut habet
CC.

Ad 3tium Q. punctum antequam
respondeam, suppono Titium nu-
pisse

pliss
ta,
gno
bau
doc
legi
tum
mat
rore
bat
n. 5
den
prio
cum
salib
Rat
bari
quil
nial
dita
solu
tan
trax
pru
gis,

plisse Caiæ sorori prioris sponsæ Bertæ, quarum neutram carnaliter cognovit, quia fuit in sententia Busenbaum Pontil, Dianæ; Engel: &c. qui docent, sponsalibus mutuo consensu legitimè dissolutis tolli impedimentum. Bz. Titium posse perstare in matrimonio contracto cum Caiæ sorore prioris sponsæ Bertæ. Ita Gobat c. 157 & Sporer p. 4. c. 1. sec. 1. n. 57. ubi ait, non posse moveri prudentem scrupulum illis, qui secuti priorem sententiam contraxerunt cum sorore, vg: prioris sponsæ, sponsalibus prioribus dissolutis mutuo. Rationem dat, quia iuxta legem Barbarius ff. de officio Prætoris, valet quilibet contractus, etiam matrimonialis, ex allegata prudenterq; credita autoritate legis, sed qui ex resolutione illorum Episcoporum, & tantorum DD. sic matrimonium contraxerunt, id fecerunt ex allegata, prudenterq; credita autoritate legis, scilicet declarationis illius Car-

dinæ

dinaltum, quasi habentis authorita-
 tem legis clarissimè loquentis, et si
 revera talis non fuerit. E. valere
 debuerunt contractus illi, præsertim
 cum leges & Doctores toti sint in
 tuendo matrimonii bona fide contra-
 ctu valore, ne ex dissolutione gra-
 vissima oriantur incommoda. Confir-
 ex responso Alexandri VII, qui in
 materia matrimoniorum dixit, ubi
 utrinque essent opiniones probabiles,
 ut Missionarii sequerentur illas, quæ
 essent favorabiles aliis. Certum e-
 nim est causam matrimonii esse favo-
 rabilem. In dubio autem semper
 standum est pro valore actûs favo-
 rabilis, adeoque in dubio quocunque e-
 tiam positivo standum est pro valo-
 re matrimonii, siue contractis siue ampli-
 contrahendi. Conf: 2. Dicimus ideo quod
 Sacramentum penitentiae licitè cõ-
 ferri, cum iurisdictione probabili. In-
 nec propterea exponi periculo fru-
 strationis, quia moraliter certum est, nulum
 iurisdictionem in tali casu ab Ecclesia vno,
 supplez

ta: suppleri, si forte desit, ut communi-
 ter docetur cum Viva & Diana p. 82
 de re: r. r. 93. sed etiam ex benignitate
 Ecclesiæ impedimentum dirimens nul-
 lum est, & matrimonium habetur pro
 valido, quando est solum probabile,
 quod aliquid non sit impedimentum,
 aut quod dispensatio si valida. E. li.
 in té etiam cum hac probabilitate
 ubi matrimonium contrahitur, nec expo-
 nitur periculo nullitatis. Id quod
 patet ex praxi Ecclesiæ, quæ semper
 e. matrimonia contracta cum dubio iur-
 is de impedimento dirimente, decla-
 ravit valida, & quidem non ideo
 declavit, quia fuerunt contracta, sed
 e. quia causa matrimonii est favora-
 bilis, & favores ex reg: iuris 15. sūt
 sive ampliandi. Impedimentum etiam,
 quod probabiliter non est dirimens.
 habetur pro nullo.

Infer: 1. cum Viva. si tantum pro-
 babile sit, quod aliqua res matrimo-
 nium dirimat iure naturali aut Di-
 vine, potest Ecclesia sequendo opi-
 nionem

nionem probabilem oppositam, matrimonium iuxta has probabiles opinionones contractum habere pro valido.

Infer: 2. cum LaCroix n. 42. Qui cum dubio speculativo suscipit matrimonium, ex sententia probabili, relicta tutiore, non peccat, nec incurrit pœnas intentatas per damnationem huius propositionis: Non est illicitum in Sacramentis conferendis &c. Ratio est, quia ob dispensationem Ecclesiæ, accedit circumstantia, quæ sententiam illam ex directâ probabili facit reflexé certam, & practicé tutam.

Infer: 3. Non valere matrimonium, si fuerit error facti, vg: quia ex iure putabatur non esse consanguinea, quam cum tamen esset: quia ubi non est aliter error communis, sed privatus paucorum, Ecclesia quamvis posset, non tamen supplet, nec dispensat. Ita CC. cum foro Gormaz. Attamen Cardenas, Sancio pechez &c. dicunt, quod quando in defectu

quæsti-

quæ
que
biu
obsta
etiam
statu
posse
Titu
lium
rejur

Q

na- quæstione facti ex coniecturis utrinq-
o- que probabilibus, resultat purum du-
va- bium omnino invincibile, hoc non
obstat contrahendo matrimonio, quia
Qui etiam hic, dum impedimentum est in
na- statu puri dubii invincibilis, videtur,
re- possessio jesse pro libertate.

CASUS IX.

&c. Titius contra fidem primorum sponsa-
nem lium cum Berta factorum, promisit ju-
qua rejurando Caiæ matrimonium, subsecutâ
abili copulâ.

Etice Q Uæritur: Cui nubere debeat?
Suppono 1. Utrumq; sponsum
oni- peracto sponsalium contractu
quia ex iustitia obligari ad nuptias, ita ut
nea, quamdiu alter in promissione persistit,
a est alter sine iniuria resilire nequeat;
pau- quamvis sponsalia sine ulla solemn-
i- tate testium clam contracta fuerint, in
cum foro tamen externo requirirur proba-
San- tio per testes, aut iuramentum, in de-
o lectu plenæ probationis, est CC. DD.

ti- | O Sup-

104 Suppono 2. Titium animo contrahendi sponsalia promississe nuptias, tam Bertæ, quam Caiæ, & tam hanc, quam illam acceptasse promissum, & vicissim Titio repromississe matrimonium. Nam si tantum promissionem matrimonii acceptarent, & illud vicissim non repromitterent, Titius non faceret contractum sponsalium. Sponsalia enim sunt, promissio mutua futuri matrimonii. Actus etiam agentium non operantur ultra intentionem eorum.

Suppono 3. Bertam post contracta sponsalia nullam dedisse occasionem Titio, ut posset licite resilire, & sponsalia nova cum Caiâ inire. Iusta autem causæ resiliendi à sponsalibus sunt primò mutui consensus. 2. Religionis ingressus. 3. Ordo Sacerdotii. 4. votum simplex castitatis. 5. alterius vel utriusq; sponsi fornicatio. 6. Impedimentum superveniens ut affinitas. 7. superveniens notabilis mutatio in sponso, vel quo ad bona corporis, ut si quis

si quis ex sponsis incidit in morbum incurabilem: vel quo ad bona animi, ut si quis ex sponsis gravi infamia macularetur, vel quo ad bona fortunæ, ut si dorem promissam negat ille, qui promisit. Jam ad Q. R. Titium per se loquendo debere nubere Bertæ. Ita Layman t. 10. c. 1. de spons. n. 5. corol. 2. Sanchez l. 1. de matr. d. 49. &c. CC. quia qui prior est tempore, potior iure, sed Berta fuit prior tempore in sponsalibus. E. est potior iure. E.

Dices 1. Sponsalia Casæ sunt iuramento firmata: E. sunt potiora sponsalibus Bertæ R. C.A.N.C. Nam ius solum legitimum & non illegitimum iuramento firmatum, est potius iure iuramento non firmato. Jus autem Casæ est illegitimum, & in præiudicium Bertæ. Nec iuri Casæ favet lex Divina, ut non favet, si quis iuret scilicet gravem iniuriam facturum. Iuramentum enim non valet, quod cadit super rem illicitam, ut si quis iuret, se peieraturum. O2 Di-

Dices 2do. Si quis post votum simplex castitatis DEO promissum violavit puellam sub promissione matrimonii, debet illi nubere, omisso observatione voti. E. ex eo, quod sit prior tempore Berta, non sequitur, quod sit prior iure, quàm Caia, E. R. 1. Dianà negat Ant: quia deflorator virginis, emissio voto castitatis, debet servare votum, cum ad id urgeat promissio DEO facta. R. 2. melius Tamb: in Decal: l. 7. c. 5. de stupro C.A. quia debitum hoc ducendæ in matrimonium puellæ defloratæ, oritur ex delicto defloratoris, at votum castitatis est ex mera promissione. Debita autem ex delicto prius sunt solvenda, quàm debita ex promissione gratuita, ut docet CC. hinc si quis voveat centum aureos Ecclesiæ, & deinde furetur. prius debet reddere hoc, quod abstulit, illi, cui abstulit, postea votum adimplere. N.C. dissparitas: quia votum factum DEO non adeo urget, ut promissio facta homi-

hom
gidu
præi
concl
hom
facile
Si
sunt
missio
post
licto,
debi
Titii
&c.
tū
deber
floral
Titii
salia
enim
R. 2.
ne m
is nul
Di
apud

homini. DEUS enim non est tam rigidus exactor, ut homo, & benigné præsumitur ius suum remittere in concurrentia iuris iustitiæ, quod est homini servandum, homo autem non facile ius suum remittere censetur.

Si dicas: Debita ex delicto prius sunt solvenda, quam debita ex promissione, sed sponsalia Titii cum Caia posterius inita, sunt debitum ex delicto, sponsalia verò cum Berta sunt debitum ex promissione. E. sponsalia Titii cum Caia sunt prius solvenda &c. R. 1. Hoc argum: probat multum adeoq; nihil, probat enim Titium debere nubere Caia, etli eam non deflorasset, quod tamen nullus concedit. Titii enim posteriora cum Caia sponsalia essent debitum ex delicto. Non enim ei licebat contrahere cum Caia. R. 2. Si Berta debitum ex promissione matrimonii remittit Titio, poterit is nubere Caia.

Dices 3. Juxta regulam receptam apud Syl; ver: sponsalia n. 7. si duo
O₃ vincu-

vincula disparis potentiae incompatibilia contrahuntur, fortius repellit minus forte, sed sponsalia cum Berta item cum Caia sunt duo vincula disparis potentiae incompatibilia. E. fortius repellit minus forte, atqui spō. salia cum Caia sunt vinculum fortius, cum Berta minus forte. E. R. sponsalia cum Caia non esse per se loquendo, vinculum fortius nisi Berta cedat iure suo, uti cedere debet, si sponsalia clam, Caia vero inscia priorum sponsalium, coram Parocho, aliisq; testibus celebravit. Ita Layman, tr. 10. de spons. n. 5. c. 4. Tambur. 13. de spons. c. v. §. 5. Etsi enim per se loquendo, prioribus sponsalibus standum sit per accidens tamen, si sponsus intelligat sibi, & priori sponsae omni probatione carentibus, etiam oblato iuramento, fidem coram confistorio negandam, sed censuris compellendum ad posteriorem sponsam, cum sui maiore infamatione &c. tali casu prior sponsa rationabiliter con-

tenta

tenta
bit.
viola
guum
tem
spons
ra c
moni
conce
ustit
tere
erit
inter
dan
Cum
non
sed
casu
lmo
pro
scien
decla
Soru
D
liter

tenta esse, atq; iure suo cedere debe-
bit. Ita Sanchez d. 49. Item si ex
violatione priorum sponsalium exi-
guum incommodum foret, grave au-
tem famæ damnum metuatur 2dæ
sponsæ, quæ priorum sponsalium igna-
ra consensit in copulam spe matri-
monii, præsertim si etiam prolem
concepit, tunc tali casu, deceptor ex
iustitiâ debet damnum mulieris aver-
tere. Ita Layman cit: Hinc iudicis
erit cognito periculo gravis damni
interdum compellere deceptorem ad
2dam ducendam, ut docet Sanchez n.6
Cum autem iudex per sententiam,
non possit priorem iure suo privare,
sed solum declarare, ius eius in tali
casu per naturalem æquitatem cessare.
Imò si talis causa manifesta sit, dece-
ptorem id ipsum exequi posse in con-
scientiæ foro, ante iudicis sententiam
declaratoriam. Ita Layman contra
Sotum.

Dices 4. Si equum Cneio libera-
liter promissum, vendas Gaio, precio

Q4

acce-

accepto, & consumpto, teneris equum tradere Gaio, at per priora sponsalia Titius se in matrimonium Bertæ promisit, per 2da verò se quasi vendidit Caiæ recepto pretio copulæ, imò tradidit se, seu corpus suum quo ad usum. E. per se loquendo Caiæ tenetur nubere, R. C. i. p. An: ad 2dam R. Titium promississe matrimonium Bertæ non merè liberaliter, & non sine posita repromissione, sed promississe onerosè, posita repromissione, qualis promissio non est, cum alteri equum promittis. Imo in prioribus sponsalibus recepit aliquid pretii pro sua promissione Titius, recepit enim repromissionem quasi pretium suæ promissionis. Nec se potuit vendere Caiæ receptâ copulâ, quasi pretio, si ante se quasi vendiderat, an incepit vendere alteri. Si instes: Res vendita uni, & non tradita, si postea vendatur, & tradatur alteri, ei, cui iam est tradita debetur. E. etiam licet Titius promiserit tradere usum sui

sui c
tame
Caiæ
Caiæ
sui c
lurè
cont
cùm
quan
illius
posse
posse
to al
vend

Titius
tabil
suam

Q

Q

mun

um sui corporis Bertæ, & non tradiderit, salia, tamen cùm tradidit usum sui corpõris pro. Caiæ debet per se loquendo nubere didit Caiæ. &. cùm Titius tradidit usum tra- sui corporis sponsæ Caiæ, nihil abso- d u- lutè suum tradidit. cùm id fuerit ene- contra ius prioris sponsæ. At equus dam cùm pro pretio traditur, traditur tan- ium quam suus & proprius. E. traditio non illius usûs corporis nullam legitimā pro. possessionem fecit Caiæ. Sic non fit one, possessio legitima, dum quis rem fur- lteri to ablatam etiam accepto pretio alteri ibus vendit. & tradit.

CASUS X.

Titius & Caius litigaturi, munera no- tabilia iudici obtulerunt, ut quisq; in suam partem animum illius moveret.

QUæritur 1. An Iudici accepta- tio munerum sit aliquo iure illicita?

Q. 2. Si est illicita, an tenetur ad munerum restitutionem?

Q.

Q. An peccat, qui iudici munera offert?

105 Suppono licere Iudicibus aliquid loco stipendii accipere, pro labore personali, qui iudicis studium, industriam, & peritiam requirit, & ad quem gratis exercendum non obligatur, quia licet opus exercendi iustitiam sit Spirituale, & ex hac parte videatur esse simoniacum aliquid accipere, tamen non est simonia aliquid accipere loco stipendii pro obligatione, qua se obligat Iudex ad exercendum illud officium eo quod tunc Iudex locat, seu vendit obligationem, non opus iustitiæ, quod exercet. Obligatio autem, quæ quis se obligat ad aliquid faciendum temporale quiddam est, & pecuniâ æstimatur. At si Iudex habet à lege, vel conventionem stipendium certum sibi assignatum, vel quando habet beneficium cui annexa est iurisdictio in litigantes, tunc nihil potest aliud loco stipendii accipere à litigantibus,

quia

quia
merc
pendi
iustum
illud
pro l
salaris
foret,
scient
stitut
45
pere
quanc
extra
maior
offici
inson
cant
causa
Jam
mun
Jud
an h
hibet
nem

quia aliàs acciperet, aliquid ultra
mercedem sibi debitam. Si tamen sti-
pendium assignatum in pretium, in-
iustum esset, neq; publica potestas
illud augeret, potest iudex tantò plùs
pro labore accipere, quantò maiùs
salarium esse, oportebat, ut iustum
foret, quoniam lex iniusta in con-
scientia non obligat. Sylvester v. re-
stitutio q. 5. Dicastillo de iure & iust.
l. 453. Possunt etiam Iudices reci-
pere pretium maius, quàm sit taxatum,
quando propter litigantes aliquem
extraordinarium laborem manifestè
maiores assumunt, ad quem ratione
officii non tenebantur, vg: ut noctem
insomnem ducant, vel aliò profici-
scentur ut citiùs, quàm tenebantur,
causam expediant. Nav: Mol: &c.
Jam restat difficultas de acceptione
munerum, quæ dantur ad movendum
Iudicis animum in alteram partem,
an hæc acceptio sit aliquo iure pro-
hibita: itaq; R. 1. Iudici acceptio-
nem munerum, quæ dantur ad moven-
dum

dum eius animum in alteram partem, verba
esse iure positivo illicitam: ut constat quod
ex l. plebiscito ff. de officio præsidii viri, q
&c. Non; intelligitur tamen contra mnare
eas leges peccare, qui accipit quidem muner
munera, non tamen ut Iudex, nec perve
tali intuitu dantur, sed ob amicitiam nster
aliunde ortam, & contractam ob be Sic pe
neficia privata, danti collata, ob con maliti
sanguinitatem &c. leges enim solum educa
prohibent accipere aliquid occasione In ali
Magistratus. Ita Sanchez l. 3, consili munit
c. unico dub; i. n. 21. & alii.

R. 2. Esse etiam illicitam iure na- catur.
turali munerum acceptionem, que nicati
dantur ad movendum animum Ju tudine
dicis in alteram partem. Ita Lugo d³⁷ pericu
sec: 11. &c. Impossibile enim est mo donon
raliter loquendo, ut iudex; qui pen per co
dente lite accipit à litigantibus ma induc
gnum aliquod donum, prostea in verter
decursu causæ, & in prolatione sen then:
tentia non propendeat multum in fa cipient
vorem plus offerentis. Munera enim conce
excitant prudentes & subvertunt piunt
verba Judic

verba Justorum Exodi 23. Et dato
 quod possit aliquis adeo rectus repe-
 riri, qui etiam donis acceptis conde-
 mnaret nocentem, tamen acceptatio
 munerum est periculum proximum
 pervertendæ iustitiæ, quia à commu-
 niter contingentibus est iudicandum.
 Sic peccatum fornicationis accipit suam
 malitiam ex damno prolis, quæ malè
 educabitur, quod inconueniens licet
 in aliquo particulari cesset, à com-
 munitè tamen contingentib: iudi-
 catur. Ita Lugo s. 619. Et sicut for-
 nicatio non potest contraria consue-
 tudine præscribi, eò quod coniiciat in
 periculum malæ educationis prolis, sic
 donorum acceptatio non potest esse
 per consuetudinem licita ex eo, quod
 inducat efficaciter in periculum per-
 vertendæ iustitiæ. Nec dic ex Au-
 then: de Iudicibus t, ne autem, re-
 cipiendi munera. Nam lex Iudicibus
 concedit recipere munera, quæ acci-
 piunt alio titulo, non eo quia sunt
 Iudices, vel permittit accipere mu-
 nera

nera exigua, seu xenia, sed & de hi
Eccl; 20. dicitur: Xenia & dona ex
citant oculos iudicum.

Ad 2um Q. R. Iudicem, ante fi
nitam litem obligari iure naturali ad
restitutionem eorum munerum, quæ
data sunt ad movendum eius animum, cum
aliàs versabitur iudex in periculo pro
ximo pervertendæ iustitiæ, si retinea
munera.

Nec refert, quod iudex munerum
liberaliter datorum dominium iure
naturæ acquirat. Nam hoc dominio
tenetur se iure naturæ spoliare, ne
in periculo violandæ iustitiæ.

3^{ti} Quæsti duplex potest esse sen
sus. 1. An peccat, qui Iudici offert mu
nera? ad movendum eius animum
suam partem? 2do An peccat, qui of
fert ad redimendam iniustam vexa
tionem? Si primum R. peccat, qui
munera offert Iudici, quia illi dat oc
casionem gravis peccati. Si 2^{dum}
R. non peccat. Ita Molina &c.

Porro tunc est vexatio iniusta, & de
quan-

de hi quando est periculum, ne iustitia u-
na ex nius clara pervertatur, vel quando
Judex non est æqualis omnibus in
nte si expediendis eorum negotiis, sed ex-
ali ad pedis prius eos, à quibus munera ac-
qua cepit, alios autem differt in longum
mum cum gravissimis sumptibus & mole-
o pro stis. In dubio autem, iuxta Molinam
tinea an iniustitia illi fiet, et si ex affectu ad
proprium commodum, timeat se frau-
nerum dandum iure suo non licet munus of-
ferre.

minic Probatur iam 2da responsio. Non
ne si peccat, qui invitat alterum obstina-
tum, ad peccatum minus, ne faciat
Te sen maius, vg: ut vulneret potius, quam
rt mu occidat, sed qui offert Judici munera
um to ad redimendam iniustam vexationem,
uri ob invitat ad peccatum minus, vexatio
vexa enim iniusta & gravis, est malus pec-
t, qui catum Judicis, quam est acceptio mu-
lar oc nerum. E. vide Dicastillo f. 465. In
2 dum vitatio tamen ad minus peccatum est
malum simpliciter, si sit cum affectu
iust a, & desiderio peccati minoris.

CA-

CASUS XI.

*Titius suspensus ab Ordine Sacro, causa
censuræ sublatâ, benedicit aquam, fru-
ctus, nuptias, mulierem post partum
juxta solemnitatem Ecclesiæ.*

QUæritur I. An incurrat irregu-
laritatem?

Q. I. An requiritur absolutio
à censura, causâ censuræ sublatâ, &
contumacia cessante?

106

Ad 1. R. affirmativè, quia violat
suspensionem Ecclesiæ per exercitium
Ordinis Sacri: est CC. cum Bonac.
d. 3, p. 4. Benedictio tamen mens
non est exercitium Ordinis Sacri, cum
eam etiam laici præstare possunt.

Ad 2. Q. R. affirmativè, & certum
est ex c. cum desideres 15. & cap.
Sacris 38. de sent: excom; Hinc Ale-
xander VII. damnavit hanc
Quo ad forum conscientiae, reo cor-
recto, eiusq; contumacia cessante, ces-
sant censuræ.

Nec obstat, quòd censura sit me-
dicina

medicina, quæ desinit morbo sublato.
 Nam censura est medicina, & pæna:
 hinc licet cesset ut medicina morbo
 sublato, non tamen semper cessat ut
 pæna, ut habet Viva ad prop: 44.
 At tamen per se expirat suspensio me-
 re panalis, quæ fertur ad certum
 tempus in pænam delicti ob pecca-
 tum meré præteritum: nam tunc non
 est, & est proprié censura. In CC. Fieri
 etiam potest ex mente censurantis, vg
 dum dicitur: Sis suspensus, donec re-
 stituas, ut hoc ipso concedatur ab-
 solutio, si postea fiat restitutio ut aiunt
 Navarrus &c.
 Infer: 1. Quamvis contumacia sit
 causa, ut ponatur censura, non ta-
 men est causa, ut conservetur. Sic
 licet culpa sit causa pænx tamen su-
 blatâ culpâ sæpe manet reatus pænx.
 Hinc quia causa positæ censuræ fuit
 voluntas Superioris, ita hæc eadem
 debet esse causa sublationis censuræ.
 Nec est alienum à pietate Ecclesiæ,
 velle eum censuræ obnoxium, qui se
 corre-

correxit, & non petit absolvi à cen-
sura, & talis licet sit membrum Chri-
sti & Ecclesiae, non tamen vegetatur
influxu Spiritualis auxilii, quod ex
publicis Ecclesiae suffragiis provenit,
sed vegetatur influxu interno chari-
tatis, & fidei.

CASUS XII.

*Resolutione sequentium quaestorum
locupletior.*

QUAERITUR 1. An homines non in-
terdicti incurrant interdictum
si post latum interdictum fiant
convives populi interdicti?

Q. 2. An possit die nati-
vitatis Sacerdos celebrare tertiam vg: Missa,
qui in 2da vg: per errorem loco vincti
consecravit aquam & sumpsit? item
an possit consecrare hostias, sumptum
iam Communione, Sacerdos, propter
multitudinem communicandorum?

Q. 3. An validum est matrimonium
Titii peregrini, quod cum Berta etiam
pere-

cen- peregrina coram Parocho non suo;
hri- mentitus se fixisse quasi domicilium
atui in eius Paroehia, contraxit contra
d ex fidem priorum sponsalium contracto-
enit, rum cum Caia, spe matrimonii im-
uari, pragnata, cui ne nuberet, filium ex
ea susceptum, e Sacro fonte levavit.

Q. 4. Quænam sit ratio agendi cū
mercatore? quæ cum aliis?

Ad resolutionem primi quæsit, sup-
pono interdictum esse, censuram pri-
vantem participatione Sacramento-
rum; Divinorum officiorum, & Ec-
clesiasticâ sepulturâ. Itaq; ad 1. Q. 107
fiant, affirmativè. Ita Bonac: d, 5. p. 1
c. 16. &c. Tum quia homines non
interdicti, sunt pars communis
interdictæ, si fiant concives populi in-
terdicti: Tum quia Cives communi-
tatis interdictæ, dum absunt hinc.
imptum fertur interdictum, subiacent in-
terdicto. E. & homines non interdi-
cti: si incurrunt interdictum si fiant con-
cives populi interdicti. Antecedens
est etiam Sauri c. 4. n. 2. Alterii Avilæ &c.

P2

Pro-

Probo Conf: Tam hi, quàm illi sunt facti
pars communitatis interdictæ E. Cõ- inno
firm: Amentes aut infantes, qui tem- gvo
pore lati interdicti generalis non ute- præ
bantur rationis usu, acqnifito usu tes,
rationis, subiiciuntur interdicto, & Neg
capella addita Ecclesiæ iam interdi- C
ctæ, item locus additus priori loco cilia
interdicto, subiiciuntur interdicto, pop
Ita Alterius d. 10. c. 5. E. etiam. loco

Obiicies 1. Interdicto populo non lacet
intelligitur interdictus Clericus, & é Fill:
contra. E. & interdicto populo non dom
intelliguntur interdicti, qui post la- si ha
tum interdictum fiunt pars populi pulu
interdicti. R. cum Suarez &c. C. A. & M
N.C. quia populus absoluté prola- C
tus, solet distingvi à Clerico, & ac- qui
cipi pro laico. Homines vero non subi
interdicti, si fiant pars populi inter- &c
dicti non distingvuntur à populo, est,
nisi tanquam pars à toto. nale

Ob: 2. Interdictum est pæna Ec- unu
clesiastica. E. solos ligat nocentes, veni
atqui hi, qui post latum interdictum dicti
facti

facti sunt pars populi interdicti sunt
 Con- innocentes. E. & C.A. & C. distin-
 tem- gvo subsumptum, sunt innocentes
 a ute- praeisecundum se C. sunt innocen-
 usu tes, ut sunt pars populi interdicti.
 o, & Nego subsumptum.

Interdi- Ob: 3. Si unus habeat duo domi-
 loco cilia, unum in eo loco, in quo totus
 dicto, populus est interdictus, aliud in alio
 loco ubi non est interdictus, non sub-
 iacet interdicto. E. & cum Suarez,
 & Filii &c. Dist: Ant: Habens duo
 non domicilia &c. non subiacerit interdicto,
 si la- si habitet in domicilio loci, in quo po-
 populi pulus est interdictus N.A. secus C.A.
 C.A. & N.C.

prola- Ob: 4. Terra non interdicta, ae-
 & ac- quisita post interdictum locale, non
 o non subiacerit interdicto, ut docet Gobat
 inter- &c. E. & homines &c. & Disparitas
 populo, est, quia interdictum generale perso-
 nale fertur in personas, ut faciunt
 a Ec- unum populum, consequenter qui ad-
 centes venit, & fit pars illius populi inter-
 dictum dicti, incurrit interdictum: sicut qui

acti P3 rece-

recedit, cum desinat esse pars populi R
interdicti, non remanet interdictus, leiu
Interdicto vero locali non attendun. grav
tur loca, quatenus sunt sub uno Do. xina
mino, sed ipsamet loca singula affi. grav
ciuntur interdicto. Ad hæc si unus lo. enim
cus vendatur post interdictum, ad- nio
huc est interdictus, si verò alius post R
latum interdictum locus acquiratur, nequ
non remanet interdictus. Vide ab h
Gobat. tanta

Obi 5. Qui post latum interdictum tus e
fit de Familia interdicta, non incur. mitel
rit interdictum. E. &, qui lato iam 3
interdicto, fit pars populi interdicti, captu
non interdicitur. B. C. A. N. C. quia am p
interdictum familiæ est, particulare, ratio
ferturq; in certas personas talis fa. pæni
milix. Interdictum verò communita- nem
tis est generale. Ita Suarez n. 6. Fil. taqu
&c,

Ad 2. dum Q. quidam ipso facto Ra
& praxi respondit affirmativè, sed
errores non sunt allegandi. Itaq; o
mnino quo ad utrumq; punctum est P
respondendum negativè. fa

populi Ratio primi, quia Sacerdoti non
 ictus, ieiuno non licet celebrare, nisi sit
 dun. gravissima necessitas, ut metus ma-
 Do. ximæ infamæ, scandali, & aliorum
 affi. gravissimorum incommôdorum. Tûc
 us lo. enim lex Ecclesiæ de naturali ielu-
 , ad. nio non obligat.

spost Ratio 2di Quia consecratio Xsti
 atur, nequit licite poni, nisi iuxta ritum
 Vide ab Ecclesia præscriptum. Nec est
 tanta necessitas communis, ut hic ri-
 dictû tus etiam ad dandum Viaticum o-
 neur. mitti queat.

iam 3tii Q. & 4ti, ut clarior, & ad
 dicti, captum resolutio fiat, instituemus e-
 quia am per arcanum colloquium, seu per
 clare, rationem agendi Confessarii cum
 s fa. pænitente male nupto, & per ratio-
 nita. nem agendi cum mercatore Siti-
 r. Fil. inque.

facto Ratio agendi cum pænitente
 , sed. malè nupto.

q; o. PÆnit: C.D.O. Ex mea & spon-
 n est. sæ parochia, veni ad alienam pa-
 P4 rochi-

rochiam: finxi me in illa fixisse quasi
 domicilium habereq; animum per-
 manendi potlore anni parte. Ibi con-
 tracto in facie Ecclesiæ matrimonio,
 post aliquot hebdomadas, contuli me
 ad propriam Parochiam. Conscien-
 tiâ urgeor, quòd coram proprio Pa-
 rocho non contraxerim, & dubito,
 an meum matrimonium sit validum.
 C. valeret tuum matrimonium, si
 habuisses saltem tu verum animum
 ibi figendi quasi domicilium, ubi
 contraxisti, sed quia talem animum
 non habuisti, tuum matrimonium non
 valet: debes illud iterum in facie Ec-
 clesiæ propriæ contrahere. P. 'si non
 valet, cum meâ ista quasi consorte
 furibundâ, & alterâ Rixâ natâ, ma-
 lo alteri nubere. C. licebit, sed tali
 matrimonio uti non licuit, dic quoties
 illo mala fide usus es? P. copulam
 habui vicibus 15. solam copulæ vo-
 luntatem cum tactibus & osculis vic-
 10. p.m. matrimonium etiam hoc con-
 traxi contra fidem priorum sponsa-
 lium

quasi cum Caia, cui nolens nubere
 per- filium meum ex ea, à me imprægnas
 i con- ta, natum levavi é Sicro fonte, oro
 onio, Pater, an possum illi nubere? C. imo
 li me debes. P. sed impedimentum cognati-
 onis Spiritualis dirimit matrimoni-
 Pa- um. C. lex Ecclesiastica de tali im-
 bito, pedimento dirimente, non præiudicat
 dum, legi naturali obliganti ad servandam
 m, si promissis fidem, aliàs esset iniqua,
 mum præciperet enim id, quod non licet.
 ubi In concursu etiam legis naturalis, &
 mum legis humanæ prævalet lex naturæ.
 non Deniq; sua fraus nemini debet patro-
 Ec- cinari. Ita DD. P. sed ego Caia
 i non conditione inferiori fictè promisi nu-
 sorte ptias. C. si eam non imprægnâssis,
 ma- probabiliter ei non tenereris nubere,
 tali sed quia imprægnâsti, non ideo liber
 oties es quamvis fictè promiseris. Quia
 ilam sæpe fit, ut aliquis nobilior, seriò pro-
 vo- mittat, aut etiam ducat voborem. P.
 vic: quid si Caia renuntiabit iuri suo?
 con- C. si non timeantur prudenter gra-
 viora mala, non potest renuntiare,
 sed

sed tenetur urgere matrimonium, ut
ita consulat bono prolis legitimandæ.
P. ego Caiæ certam pecuniæ summā
pro illata sibi iniuria offeram, C.
cum damno prolis non legitimandæ,
nequit hanc summam acceptare. V.
Croix n. 72. P. inter malleum, & in-
eudem positus, quò malorum deveni-
C. nemo læditur nisi à se ipso &c.

Ratio agendi cum mereatore.

PÆnit: Vendidi mercem, aucto
pretio eius ex eo, quòd illā valde
egeret emptor, & erga eam affi-
ceretur. C. rem alienam hoc est af-
fectum, & indigentiam ementis aucto
pretio vendidisti. P. utiq; licet mer-
cis pretium augere, si venditor illā
agre careat propter commodum &
oblectationem. C. quid tum. Hoc
commodum & oblectatio sunt res ven-
ditoris pretio æstimabiles. P. sed ego
mercis pretium auxi etiam ideo, quia
circa eam, infortunium passus sum,
C.

ut C. si infortunium commune multis
 mercatoribus induxit penuriam mer-
 cium, potuisti tunc pretium augere.
 C. Pretium enim vulgare saepe muta-
 tur prout est copia vel inopia tum
 mercium, tum emptorum. P. at meū
 infortunium non induxit penu-
 riam mercium. C. id debet vendi,
 quod est merci intrinsicum, & tanti,
 quanti communiter aestimatur, infor-
 tunium autem tuum est merci extrin-
 secum. Quantum pæunia hæc ini-
 quitas tibi invexit? P. fl. 200. C.
 quot erant huius mercis emptores?
 P. 15. p.m. C. teneris ad restitutio-
 nem iniusti pretii. P. imperito ven-
 didi 3. centurias imaginum tymph: 39.
 vendendas tymph: 15. requisitus postea,
 iureiurando affirmavi me consveto
 pretio vendidisse. Gemmam etiam
 valentem 100. fl. emi à quodam flor:
 10. C. sic emptæ gemmæ non est tua:
 ut sit tua, fl. 90. debes venditori da-
 re. Non enim tibi præsumitur quid-
 quam voluisse donare. Non dicesces
 alieno.

III

alieno. Res alienæ sunt tanquam plumæ aquilarum, quæ alias plumas sibi mixtas consumunt, ut ferunt Historiæ. P. utiq; si agrum emerem, in quo thesaurum reconditum scirem, non tenerer quidquam venditori restituere. C. ita est, quia agrum tunc currenti pretio emeris. E. id non militat pro te. P. Mi Pater ego me non agnosco debitorem gemmæ venditori: nam illi inui hanc gemmā valere 100. fl: sed ea me non indigere, hinc pro ea tantum fl: 10. dedi non invito. C. si ita est, nihil debes tali venditori. P. sed mihi tunc constat hanc gemmam esse furtivam. C. tanquam alienam Domino teneris restituere. P. at ego titulo emptionis sum Dominus gemmæ. C. fur in te non transtulit dominium, quod ipse non habuit. P. at ego in forem transtuli dominium 10. fl: C. erastulisti, si tuâ pecuniâ emisti. P. meâ, ergo mihi fur nihil debet. C. est quidem fur hic Dominus 10 fl: ex vi emptionis, sed cum obligatione tibi resti-

tuam tuendi. Ille mihi 10. fl: non restituet
 nisi ego illi gemmam tradidero. C.
 ut te indemnem serves, potes & furi
 rem, reddere. P. sed scio gemmam non
 rem, redditurum furem Domino. C. si ita
 i re, probabile est, te rem non posse red-
 dere furi, quia res é potestate furis
 mi. extracta, hoc ipso acquisivit melio-
 o me rem statum, qui spectat ad rem i-
 ven- psam, & eius Dominum. Ita Lay-
 va. man l. 31. tr. 4. c. 17. S. 2. & c. contra
 gere, Illungo. 3. n. 40. & c. P. mi Peter
 non nemo tenetur ex charitate magis pro-
 tali spicere bono alieno, quàm proprio.
 stat Hinc si invenirem rem alienam in a-
 can. liquo loco, & postea timens eam mi-
 esti- hi perniciosam, possem eam in eodem
 nis loco reponere, ut me indemnem ser-
 n te varem, etsi hæc res in meis manibus
 ipse acquireret meliorem statum. Ego
 ans- potius sequar sententiam Illung: C.
 isti, si placet sequere. Sed si non poteris
 ergo reperire furem, ut ab eo 10 fl: reci-
 lem plas, rem vero Domino teneberis re-
 tio- stituere saltem in æquivalenti, si ti-
 sti- met

mes suspicionem contra te furti, vide rend
 Bonac: n. 4. P. iuravi bis me | non adun
 posse tali pretio merces vendere, cum tra
 tamen possem. C. si per hoc signifi. astin
 care voluisti, quod non posses cum tra
 honesto, & mediocri lucro ita ven- empe
 dere, excusaris. P. potui oblato pre- pras
XI 2 tio vendere cum honesto lucro. Item an in
 iuravi ter, merces mihi pluris con- ptori
 stare, cum id esset falsum. C. si per bus
 hoc non intellexisti nudé pretium rei non d
 emptæ, sed etiam computasti expen- rui n
 sas vg: vecturæ &c. excusaris. Ex- offici
 pensæ enim iuste possunt venire no- venat
 minæ pretii, quo res tibi constant, ratio
 V. Gobat t. 11. n. 6. P. intellexi nudé grav
 pretium rei emptæ. Ad creditum mnes
 vendidi merces | bis supra pretium dum
 summum. C. si habuisti titulum iu- ultra
 stum vg: lucri cessantis, vel damni fl: 2
 emergentis, vel periculi sortem amit- est a
 tendi, excusaris. V. Bonac: t. 2. n. 20. tiam
 &c. P. solus titulus dilationis in sol- quene
 vendo intercessit. C. sola dilatio so- itic
 lutionis non est iustus titulus acqui- solum
 rendi

vide rendi plùs, quia iustum pretium rei
 | non 2dum se est, quo res valet, quando
 , cum traditur: & solutio futura tantundem
 gnifi. æstimatur, quanti præsens. Nihil ul-
 cum tra pretium iustum accipies à tali
 ven- emptore. P. vendidi merces corru-
 pre- ptas pretio mercium recentium. C.
 Item an in magna quantitate, & quot em-
 con- ptoribus? P. in magna, & emptori-
 i per bus tribus, à quibus interrogatus,
 m rei non detexi vitium occultum, sed asse-
 xpen- rui merces recentes. C. tenebaris ex
 Ex- officio explicare conditionem rei tuæ
 no- venalis, & detrahere de pretio pro
 tanti ratione vitii, sed quia emptorēs in re
 nudé gravi decepisti, teneris reddere inde-
 itum mnes? P. pro certa variarum mer-
 etium dum mensura, idq; paulò minore
 n iu- ultra pretium summum accipiebam
 amni si: 2. C. statera dolosa abominatio
 imit- est apud DEUM. prov: n. i. P. e-
 n. 20. tiam famulum meum similiter delin-
 sol- quentem laudavi. C. quoties laudā-
 o so- ris? P. ter. C. digni sunt morte, no- **II 4**
 equi- solum qui talia faciunt, sed & rom-
 di probant

probant illa facientes. Ad Rom: 1. Et interprete Chrysost: de David & Saule, collaudare delinquentes longé plus est, quàm delinquere. Quantum tibi hinc accessit pecuniæ ultra pretium iustum acceptæ? P. fl. 100. C. à quot, & an à pauperibus emptoribus? P. 50. prope pauperibus. C. redde, quod debes. P. dolio potius eximii affudi aquæ ollas 5. & vendidi. C. potus si ex illa admixtione non fuit minùs bonus, quàm ille, qui ab aliis venditur, non esset condemnandus iustitiæ, qui eodem pretio vendebas. V. Less: l. 2. c. dubium quia illa fraude nullum damnum inferres emptori, poteras enim rem tuam deducere, ad eum statum in quo sunt res aliorum. Attamen talem posse puniri, tanquam eum, qui adulterat species, & emptores decipit docet idem Less. P. meum vinum per hanc mixtionem fuit deterius vino aliorum. C. 5. ollas aquæ vendidisti, & tibi cum obligatione re-

stitu-

m: 7. restituendi, pœnas inefabiles post mor-
 David tem emisti. P. aliis deficiente venali
 s lon vino, literis confectis, sparsi rumo-
 ran rem, de navibus, quæ vinum advehe-
 ultra bant, submersis, & ideo carius 20.
 100. dolia vini vendidi. C. teneris resti-
 em tuere, damnificatis minore pretio ven-
 ibus dendo, vel si non omnes nôsti, pau-
 o po peribus iniquè collectam pecuniam
 5. & conferendo. P. sed sub mortali an te-
 dmi neor? C. an magnam om-ibus si-
 quam mul sumpris hac fraude fecisti iniu-
 esse riam. P. non magnam, quia venditis
 odem ollæ mensurâ tali fraude vini doliis
 ubi in lucratu si 50. C. amor proprius tibi
 m in ex camelo fecit muscam. Sub mor-
 m tu tali deb's restituere. P. utq; non te-
 n quo nerer restituere si pretium vini au-
 talcm ctum esset, iam falso tali rumore non
 i ad per me causato, & inscio fraudis. C.
 recipit etiam probabilius tunc tenereris. Nam
 inum idem pretium nequit esse iustum &
 terius iniustum respectu diversorum, sed re-
 e ven spectu illorum, qui rumoris sunt cau-
 e re sa, est iniustum. E. etiam respectu
 u- Q alio-

aliorum, cum tale pretium non sit bona
 à Magistratu constitutum, nec appro- prim
 batur. Ita Rebellus &c. contra Me- id po
 dinam & Graffium. P. monetam fal- casui
 sam defectu ponderis, & materiæ iu- & al
 stæ pro mercibus exposui. C. in qua cuniz
 quantitate, & quoties? P. in magna ranti
 & ter. C. redde, quod debes. P. utiq. P. qu
 non tenerer reddere, emendo merces pretio
 formaliter falsâ monetâ materiâ bonâ mistâ
 116 nam habente, cui appressa est forma pretii
 & signum Principis sine ulla authori- gelsit
 tate. C. talis moneta si exponatur ha- beres
 bet valorem intrinsecum, & commu- quia
 nem, non item prior. Sed quorsum beri
 hæc tua argumenta, an venisti con- disti
 scientiam expiatum, an me examina- titulo
 tum? P. mi Pater ignosce, multis an- potes
 tea confessus, resolutiones mihi da comp
 mnosas accepi, sed difficultates oppo- si ear
 sitæ confessarios ab errore in viam relicti
 bonam reduxerunt. Sed adhuc du- domi
 bio coarctor. Illam monetam mate- occun
 rialiter falsam inscius exposui. C. ad-pecca
 huc teneris eam recipere, & aliam effica
 bonam

on sit bonam dare. Receptam autem sup
 pro-prime, aut detecto vitio vende, quan-
 Me. id potes. P. habeo damnum. C. hoc
 n fal. casui & improvidentiæ tuæ imputa,
 e iu. & aliis non noce. Errâsti talem pes
 n qua cuniam acceptando, sed error soli er-
 agna ranti nocere debet. Ita Nav: & OO.
 utiq; P. quandam rem pretiosam vilissimo
 merces pretio emi ab hoste raptore. C. si e-
 n bo- misti eo fine, ut redderes Domino
 forma pretium datum refundenti, utiliter
 thori- gessisti negotium Domini, quem de-
 r ha- beres inquirere. P. rem hanc emi,
 n mu- quia censi prudenter, à Domino ha-
 orsum beri pro derelicta. C. pro hac re de-
 con- disti vile pretium seu infra dimidiū,
 mina- titulo occupationis, non emptionis, & 117
 is an- potes eam retinere. Sed si Dominus
 i da- comparuerit. deberes ei rem reddere,
 oppo- si eam constaret non habuisse pro de-
 viam relicta. Tunc enim eius rei adhuc
 e du- domnium haberet. P. plura non
 mate- occurrunt. C. caudata hæc sunt tua
 C. ad- peccata, non dimittenda, nisi gladio
 aliam efficacis propositi de restitutione, nunc
 am hanc

hanc caudam refeces. Promittis ne
id verè & ex animo, non verbote-
nus tantùm DEUS enim non irride-
tur. P. propono. C non sis post-
hac tam avidus rerum, quæ nunquam
exfatiant cor. Et bona omnia cadu-
ca non sunt nisi micæ, quæ cadunt de
mensa divitis, scilicet DEI ad canes,
nempe mortales. Quæ igitur hæc
cæcitas, quæ fauitas, recusare regias
epulas in Cælis, ut obtineas micæ
in terris, ut comedas pomum, perdere
Regnum. Ut sis bonus imiteris ho-
minem pessimum, te ipsum, quantum
studuisti opibus colligendis, tantum
stude virtutibus &c.

Rationem agendi cum mercatore
expedivimus. Huius autem quæsitum
quænam sit ratio agendi cum aliis
pænitentibus resolutionem habes, à
num: 6. ad n. 91. & infra,

*Capite libri tricipitis co-
ronato sub faustissimis au-
spiciis*

is ne
bote-
ride-
post-
quam
adu-
nt de
anes,
hæc
egias
micas
rdere
s ho-
ntum
ntum
rator
æfili
allis
es, a
co-
an-
ciis

speciis Magni MECÆ NATIS
fit
CORONIS CORONÆ
THEOLOGICÆ.

NEmpe lapides pretiosi, non illi,
de quibus innuit Laurentius Ju-
stin: c 7 dicens: in ipsa Corona
tanquam lapides pretiosi fulgent 12.
genera gaudiorum, sanitas absq; infir-
mitate, juvenus absq; senectute, satie-
tas sine fastidio, libertas sine impedi-
mento, pulchritudo sine deformitate,
impassibilitas sine morte, abundantia
sine indigentia, securitas sine timore,
cognitio sine errore gloria sine ignoni-
mia, pax sine perturbatione, gaudium,
sine tristitia. Hæc illæ. Nam hi sunt
pretiosi in oculis DEI, & Sanctorum
soli Coronæ cælicæ proprii. Porro lapi-
des Coronæ Theologicæ & si sint per-
cari in oculis sed vilissimi in conspectu
populi. Sunt autem 12.

118

Q3

Pri-

Primus Adamas, cujus durities sanguine hirci domatur.

Aliàs

Ratio agendi cum obstinato peccatore.

PÆnit. Mi Pater sum in periculo vitæ C. video te sanum. P. sanus sum, sed fors hodie moriturus. Provocavi adversarium ad duellum hodie horâ tert.â instituendum; ne sine Sacramentis decedam, confiteor tibi peccata mea. C. hoc primò scilicet
 119 **l**us confitere, quod ad duellum iure naturæ ventum provocâsti. P. à quibus habeo animum resiliendi, de his me accusabo à proposito autem duelli resilire nequeo. Aliàs promissis non stabo, cum ad hoc iure naturæ obligor. C. ineptis. Promissio de re illicita non obligat, utpote stulta, & peccaminosa. Si vis patere tibi aures confessarii, desiste ab impii duelli proposito. P. non possum. Honor meus periclitabitur. C. imò periclitabitur,

si in

San. si in malo perstiteris. Nemo tibi, nisi
ato stultus timiditatis notam affricabit si
 destiteris, imò prudentes te, laudibus
 sub sidera tollent, quod non fueris
 prodigus vitæ tuæ. P. sapientia mun-
 di tales habet ut timidos, ego autem,
 communi sensu sum audacis pectoris
 heros. C. sapientia huius mundi stul-
 titia est apud DEUM. Stultus fueris,
 si stultitiæ huic credulas aures dede-
 ris. P. at risus & opprobrium populi
 fiam. C. si stipendia mereris apud
 Regem, an curares sannas, & sibilos
 stultorum, habita magna æstimatione,
 favoreq; Principis, ac totius Regni?
 P. contemnerem latratus canicularum.
 C. Quis amabo, maior, an Rex cum
 Proceribus, an DEUS cum Sanctis
 Omnibus? P. DEUS utiq; maior. C.
 imò infinites maior. Si huic præfers
 stultitiam mundi, stultior es, quàm
 si præferres aureis montibus stercora.
 Utq; Regi cum toto Regno, annue-
 res postulanti id à te, quod per me
 DEUS cum Sanctis petit. P. annue-
 rem

rem. C. & Regi Regum haud an-
nues? P. do victas manus ab impio
proposito resilio, & eius me accuso,
ac doleo quod DEUM offenderim.
220 C. condonasne inimico personalem
offensam? P. non possum. C. potuit soli
David, Stephanus, & alii gravissi-
mas condonare offensas & tu levio-
ribus dicis te non posse veniam dare?
Ais te fortis pectoris heroem, & hic
imbellem puerum te probas? Fortior
est, qui se, quam qui fortissima vincit
maenia. P. sed hic meus adversarius,
villam meam iniquissimè occupatam
insedit. C. Jure cum illo agito, of-
fensam autem personalem ignoscito.
P. sed me gravissimè læsit in honore,
& fama C. id mihi constat sed ma-
gis tu, & toties læsisti Regem Regum,
& tamen tibi libenter paratus est ve-
niam dare, si resipueris. P. DEUS est
infinitè bonus. C. & tu non vis esse
bonus? Visne ne tibi dimitti à DEO
peccata? P. volo. C. non vis si non
dimittis Dimittes, DEUS te imitabi-
tur,

an- tur, & tibi veniam dabit, nam id pro-
 mpio- miffit, dicens Dimittite & dimitte-
 cuso, tur vobis. Si hac tuâ irâ noceres ini-
 erim, mico tuo, haberes rationem licet fu-
 alem- tilem non dimittendi, at verò tibi
 otuit foli graviffimè nocens, infomnes no-
 viffi- ctes ducendo, vitam amaram cum
 evio- continuo mentis perturbatione, & gra-
 tare? vi conscientæ remorfu exigendo, ac
 hic æternæ damnationis reatum incur-
 rtior- tendo. P. mi Pater vicifti. Con dono
 incin- offendas. C. cuius amore? P. tran-
 rius, quilitatis internæ, C. potius condona
 atam amore Christi pro crucifixoribus, i-
 of- mō pro te deprecantis. P. condono:
 cito. C. perge ultra. P. bona immobilia
 ore, progenitoribus meis iniquiffime ad-
 ma- iudicata poffideo. C. reftituere tene-
 gum, ris cum lucro ceffante, & damno e-
 ve- mergente. P. fi reftituero, nec ego,
 S eft nec filii mei habebunt subsidia ho-
 effe- neftæ vitæ. C. reftitue, non eft ab-
 EO breviata munus Domini: providebit
 non tibi & filiis neceffaria vitæ. Dominus
 abi- orbis Pater eft, utinam te, ut filium
 geras

geras. Megisne tu diligis te, & filios, quàm Patrem tuum, DEUM tuum? P. ratio dictat, me debere, DEUM amare super omnia. C. obsequere rationi. Utiq; tibi filii fortè nihil boni præstiterunt cùm tamen DEUS, quotidie sua in te effundat beneficia, Illi, & legi naturæ restitutionem præcipienti morem age. P. quid faciendum, propono restitutionem? C. nonne id in anteactis confessionibus promissisti? P. omnino ita. C. promissisti, nec fecisti, animam perdidisti. Si vis à peccatis absolutionem, fac primò restitutionem. Lulisti alios fictis propositis, & me ludes &c.

Secundus Amethystus, qui vini rubri colorem præfert, & ebrietatem reprimere creditur.

Aliàs

Ratio agendi cum ebrietatis osore.

Pænitet: Plus æquo punivi samulum ebrietati deditum, ipse plectendus

filios, attendus, nam bibi coactus, propter
 quum: solam voluptatem, & victus aliena
 EUM importunitate, inebriavi me, non ad- 122
 quere vertens periculum ebrietatis. Item
 il bo: concitavi quendam ad blasphemias,
 EUS eius ebrietatem sine vi illata impe-
 ficia: diendo. C. Previdistine id? P.
 præ: prævidi. C. debuisti potius permit-
 cien: tere ebrietatem, utpote minus malum;
 non sic determinato aliunde ad peccatum;
 s pro: potest svaderi minus, ut avertatur
 pro: minus crimen &c.

onem: Tertius Azbestus, qui semel accensus,
 sti a: susceptos detinet ignes, extinguiq, nequit
 &c.

rubri: Aliàs
 e pri: Ratio agendi cum habituato
 peccatore.

atis: PÆnit: Sæpe inadvertenter peie-
 ravi ex consvetudine. C. raro
 quis ex consvetudine mortaliter
 mala aliquid faciens, facit sine uila
 advertentia malitiæ, aderit enim com-
 muniter advertentia saltem virtualis,
 us: sive

sive tenuis, & quasi imperceptibilis, cidio
 quæ prout sufficit ad actu bene ope- rialit
 randum, sic ad actu peccandum. V. serun
 LaCroix n. 974. Accusasne te, si ad- C. a
 123 vertenter peierâsti. P. accuso. C. esne tatis.
 conatus hanc malam consuetudinem verbo
 extirpare? P. non adverti ad hanc sed t
 obligationem. C. quivis tenetur amo- meli
 vere causam peccati etiam materialis, P. so
 si nihil obstat. P. quid hoc est pec- cand
 catum materialiter? C. quod fit cum u- C. q
 su rationis, sed sine advertentia mali. an p
 P. mi Pater porrige modum huius quid
 consuetudinis tollendæ. C. à menda- quoe
 ciis abstinere, & quoties te deprehen- Hinc
 des mentitum, pœnam aliquam tibi conf
 impone. P. in ebrietate plena v. 15. dere
 commissa, contumeliis graviter inho- tum
 noravi personas honoratas, an teneor dat
 deprecari? C. non teneris, si id non V.
 prævidisti. P. prævidi v. 9. C. te- ricu
 neris læsum honorem reparare. Si in nere
 ebrietate occideres prævidens, nec suf- Det
 ficienter præcavens malum, teneris C.
 ad restitutionem damnorum ex homi- dix
 cidio

bilis, cidio. P. hæ contumeliæ nec mate-
 rialiter fuerunt peccata, nam proces-
 s. V. serunt à me ebrio, veluti à psittaco.
 si ad. C. at fuerunt peccata in causa ebrie-
 esne- tatis. P. ebrietas non potest causare
 inem- verba utentis ratione. C. quid tum:
 hanc- sed tu scienter dedisti causam contu-
 amo- meliarum voluntariè te inebriando.
 ialis, P. solebam me exponere periculo pec-
 pec- candi. C. quo peccato? P. mortali.
 m u- C. qua specie peccati, & quoties, &
 mali- an periculo proximo? P. non capio
 uius- quid sit periculum proximum? C.
 enda- quod sæpe coniungitur cum peccato.
 hen- Hinc qui scit, si decies accedat tale **124**
 tibi- consortium, se octies, vel septies ca-
 15. dere, periculum illi est moraliter cer-
 nho- tum, si autem ter, aut 4ter solum ca-
 neor- dat est periculum tantum probabili.
 non V. Gobat n. 527. P. exposui me pe-
 te- riculo ebrietatis ter. C. dic quo ge-
 si in- nere potûs excedis? P. vino adusto.
 suf- Detrahebam aliis sæpe in re gravi.
 neris C. in quo eorum læsisti famam. P.
 omi- dixi de us, quod sint superbi, iracundi,
 io- parci

parci, prodigales, invidi. C. hæc vitia non sunt iniuriosa valde, nec multum detrahunt de existimatione famæ apud ignorantes illa. P. plura non memini, de peccatis doleo. C. locutus pro pœnitentia 10 diebus etiam interruptis quibus placuerit, abstinere a vino adusto amore Christi felle potest &c. &c.

Quartus Carbunculus, qui Ruellio testis, gemmis sui imaginem imprimit.

Aliàs

Ratio agendi cum scandaloso Sacerdote.

Pœnit: Gulâ victus comedi carnes 4 septimanis quadragesimæ, scilicet ut videntes inducerem ad idem nefas. C. quoties singulis diebus hæc fuit comestior P. bis. C, quoties esu coniecisti in gravem difficultatem, quæ & tentationem, cui difficillimè poterant resistere. P. conieci 4. C. dæmonis & Lutheri Apostolum egisti. Sed

P. lo-

c. vi. P. locutus sum turpia cum desiderio
 mul. ad liberas prævidendo hic lapsum au-
 e fa- dientium. C. quoties locutus es cum
 plura tali desiderio, & ad quot liberas? P.
 C. locutus sum ter cum affectu ad liberas
 inter- duas. C. an singulis vicibus loquelæ
 bis a fuit desiderium ad duas. P. semel fuit
 e poti desiderium ad unam, bis ad duas. C.
 fuitne hæc loquela cum scandalo. P.
 test. non fuit cum scandalo directo, quia
 ruinam proximi non intendi, sed fuit
 cum indirecto. quia prævidi scanda-
 lizandos audientes, & movendos ad
 lofo peccandum. An mihi dicenda species
 peccati, ad quod prævidi movendos?
 C. aliqui cum Tambur: l. 2. c. 1. §. 17.
 car. dicunt, non esse dicendam, quia tale
 imæ, scandalum solûm est contra charita-
 idem tem debitam proximo, quâ non debet
 hæc quis illi esse occasio peccati, non au-
 tali tem contra alias virtutes particulares,
 atem, quæ non obligant saltem graviter, ut
 pote- vitia contraria in aliis impediamus,
 da- sed ut illa positivè non svadeamus.
 gifti. Sed alii melius docent, eum, qui scan-
 o- dali-

dalizat committere etiam peccatum. bi, d
 ius speciei, ad quam alteri est occasio, sic er
 & debere præter speciem peccati, per tione
 quod, & ad quod induxit, confiteri sectu
 quot personas, & quali peccato scan- dalo
 dalizavit? P. cum quodam hac inten- confes
 tione solebam potare, ut expensis per matris
 cuniis furaretur res maioris pretii. C. fa co
 quoties hac intentione potasti? P. soli c
 vicibus 10. an teneor ad restitutione- nit, l
 nem? C. non teneris, quia non pec- testis
 casti contra iustitiam, sed solum con- P. ho
 tra charitatem. Sic non tenetur resti- trinar
 tuere, qui solo tantum exemplo, non confe
 verò cooperatione aliqua induxit a- P. te
 lios ad furtum. P. cantiones obli- etiam
 nas cum delectatione turpi sine effe- cibus
 ctu ad ullum cecini ter. C. an fuit ad sp
 cum scandalo? P. nescio ullum hinc protu
 sumpsisse occasionem peccati C. po- latris
 terasne probabiliter timere, ne per catum
 hanc actionem alliciantur alii ad pec- secula
 catum, qui alias non peccarent. P. hoste
 de tribus poteram timere, de quatuor dedi
 non; nam horum duo erant valde pro-
 bi,

bi, duo vitulis carnis dediti. C. ergo
 sic erat confitendum. Obscenas can-
 tiones cum delectatione facta sine af-
 fectu ad ullum cecini ter cum scan-
 dalo trium. P. Horum peccatorum
 confcius Sacramentum pœnitentiæ &
 matrimonii administravi non præmis-
 sa contritione. C. quid ineptis Utiq;
 soli coniuges sunt ministri matrimo-
 nii. Parochus autem est qualificatus
 testis, forte hic latet aliquod scelus.
 P. hoc latet, quod cum uxore aliena
 trinam habuerim copulam. C. &
 confessiones quoties, & quot excepisti
 P. ter, & hominum decem. Habitâ
 etiam copiâ confessorii, celebravi vi-
 cibus 10, sed ne indignè consecrarem,
 ad speciem tantum, sine intentione
 protuli formam. C. grandem idolo-
 latriam commisisti: minus tuum pec-
 catum foret, si præmissa intentione cõ-
 secrares. An etiam non consecratis
 P. hostias pro consecratis dedisti? P.
 dedi infirmis 10. C. etsi tibi mors in-

126

R

tenta-

tentaretur, non liceret tibi sic administrationem Sacramenti simulare &c.

Quintus, Cinadia tumores persanans, tempestates, & serenitates, prænuntiās

Aliàs

Ratio agendi cum superbo.

PÆnit: Putabam ter, me habere me ipso bona naturæ & fortunæ.

C. bona ista an sunt dona? si sunt.

dona, sunt alicuius dona, sed non al-

127 terius, nisi DEI, dicentis: Quid habes

quod non accepisti? P. iactabam me

scientiâ. Aliqua feci exterius, ut Sanctus viderer, sed intus volui esse ma-

lus. C. an per mortalia. P. per ve-

nialia? Appetii dignitatem, ut libe-

rius peccarem. C. quo peccato? P. missis

oppressionis pauperum. C. quoties sic?

P. ter. Munus Iudicii

assumere præsumpsi, cum gravi alimen-

to periculo, cum sim ignarus iuris.

C. teneris dimittere. Nonne iam hinc ex ne-

aliquid secutum damnum. P. adhuc

non.

non. Vané mihi complacebam in
donis DEI. C. imago non tibi com-
placet in auro, & gemmis, quibus pro
processione ornatur: huic assimila te
&c. &c.

*Sextus, Crystallus, cujus origo ad gla-
ciem aqueam diuturno frigore concre-
tam, solidatam, refertur à scriptoribus
gravissimis. In hist: nat: curiosa Polo-
nia sumitur.*

Aliàs

Ratio agendi cum tepido in
DEI servitio.

PÆnit: Actus virtutum raro &
valde frigidè expedio. C. unus
actus intensus facit pro mille re-
missis, ait P. Gaspar Cruzbicki f. 99
P. sine devotionis fervore bona opera
expedio. C. hic panis sine hoc fru-
mento DEO non placet. P. Coro-
nas B. V. & alias privatas devotiones
ex negligentia omitto, aut volunta-
te distractus persolvo. C. si loquere-
ris Re-

R2

128 ris Regi nunquid ei tergum obver-
 teres, ut cum l. x. otiosè confabulare-
 ris. Percellat mentem illud effatum
 Maledictus, qui opus DEI facit ne-
 gligenter, & illud Nirembergii de
 ador: inspir: In maximos peccatores
 liberalis est DEUS, at erga negligentes
 quasi avarus & parcus, non dabit
 illis, quod sæpè dabit potiùs pecca-
 toribus. P. aliqua virtutis exercitia
 intermisi, quia sanctuli nomen mihi
 appingi erubesco. C. dic derisorio
 mundo: non erubescio nomen Chris-
 tiani, nec sanctuli. Utinam sum
 Sanctus, at maximus peccatorum sum
 P. aliena dicta & facta carpebam & c.
 Septimns, Hyacinthus, qui cæli muta-
 tionem in se exhibet, tristis die nubila
 die sereno amenior.

Aliàs

Ratio agendi cum inconstanti
 Protheo.

PÆnit: mi Pater ego sum Græci
 fidei unitus, amplecti volo ritum

Roma-

Roma-
 clesia
 smatic
 uniti
 C. id
 causan
 a lege
 P. ux
 tua F
 Maxi
 mecti
 natur
 clesiae
 Græci
 Græco
 cipale
 nia, S
 thno.
 illi ho
 domi
 nullun
 bi ser
 Ecclesi
 icebit
 atus

Romanum. C. nefas velle, quod Ecclesia prohibet. P. utiq; fas est Schismaticis etiam iis, qui quondam erant uniti accedere ad ritum Romanum, C. id nulla lex vetat. P. at habeo causam gravem quæ me fortè exculat à lege Ecclesiastica. C. quæ est illa? P. uxorem duxi Romani ritûs. Hæc 129
sua Festa & ieiunia servat, ego mea. Maxima est turbatio, iurgia, & maledictiones domi. Rixa nobis dominatur. C. potes festa, & ieiunia Ecclesiæ Latinæ observare, neglectis Græcis, sed communicare debebis ritu Græco. P. accessorium sequitur principale, potius uxor servet mea ieiunia, & Festa, & communicet ritu latino. C. si volet, licebit. Persvade illi hoc. P. si non persvasero. figam domicilium in Provincia tali, in qua nullum est templum ritûs Græci, & ibi servabo ritum latinum, & leges Ecclesiæ Latinæ. An id licebit? C. licebit, quia tunc censeberis esse translatus ad ritum Latinum. Sed si re-

dieris ad Patriam, debebis ad tuum
regredi ritum. P. in pœnam peccati
mihî, DEUS hanc dedit uxorem. Quid
cuius peccati? P. religioni nomen
dedi, sed eam non ingressus vocatio-
nem abieci, spe divitiarum & hono-
rum per nuptias obtinendorum. C. Octav
gemmam pretiosam pro umbra abieci
cisti. Status hic amplectendus ad quem
DEUS vocat, non ad quem mundus
Multis pessimè cessit, non DEUM
vocantem, sed mundum sequi. Spe-
rabant bona caduca, sed & his, & a-
ternis bonis exciderunt. P. prosperi
rerum successu nimis efferebar, & re-
bus in auctis animo cadebam. Pœni-
tentiam à confessorio iniunctam non
implevi ex negligentia his. C. ad
gravem & pro mortalibus pœniten-
tiam? P. ita est. C. imple quam
primùm. Pœnitentia gravis pro mor-
tali obligat sub mortali: quia etiam
levem pro gravibus noxis quondam
non implevi. C. levis non obligat
sub mortali. P. petente vidua offi-
cium

etiam pro defuncto absolvi. C. si offici-
cium defunctorum vel parvum B. V.
C. Quid hic noxæ? Monstra, quæ mon-
stra sub hoc pallio latent? P. adulte-
ratio tria &c &c.

C. Octavus, Magnes, qui non solum ferrum
trahit, sed vim communicat attritus.

Aliàs

Ratio agendi cum fure.

Spe. **P**Ænit: Adhuc puer furatus tres
& aureos, & id in confessione pudor
reticuit. C. an id iam in alia
& confessione detexisti. P. nunc primò
Pænit. detego. C. in quot postea confes-
sionibus hoc nefas scienter reticulistis? P.
C. an in nulla. Alias enim confessiones
bona fide feci, furti istius immemor.
C. confitearis peccata mortalia in illa
confessione sacrilega, detecta. P. tunc
etiam sola venialia confessus, communicavi.
Pondam. Porro hos aureos domino reddendos,
bligam. an possum dare illi virgini quam scio
offi. versari in extrema necessitate Spiritu-

130

R4

tuali

tuali & corporali, vellet: vitam fame te per
 attritam, protrahere, pro mercede pa- rabi-
 eta, pluribus concedendo sui corporis se oc-
 usum? C. licet in extrema necesi- dubi-
 tate, dum probabiliter imminet peri- quia
 culum mortis corporalis vel Spir- tua- qui
 lis, indigentem sublevare etiam ex a- pon
 lieno. V. Croix. P. Alio, consilio, & pene
 hortatu induxi ad faciendum gravi- hort
 damnum in horto. C. teneris totum, pene
 restituere. P. vix ego aliquid hinc fac-
 participavi, reddam, quod ipse accepi. si: l
 C. si socii suas restituerint partes, tu non
 reddes. quod per te accepisti. P. illis mea
 hæresis non permittet restitutionem, bla-
 C. hanc in solidum tibi persvadeat Do-
 Sancta fides. Dc an restituas totum, lien-
 P. restituam. C. non satis tibi credo, tion
 vade prius restituere, & tunc venies pro- tari
 confessione. P. mi Pater ego pere- re
 grinus prohibeor ad te reditu, pro- bito
 pono restitutionem, non differ abso- deb
 lutionem. C. fors etiam tibi alias deb
 contigit furta confiteri. an iussus se- exi
 cisti restitutionem? P. feci. C. scito- tui
 te pecca-

fame te peccaturum mortaliter, si non cu-
 e pa-rabis statim restituere, quories tibi
 poris se occasio restituendi offeret. P. at
 celsi- dubito an tenear ad restitutionem,
 per- quia hoc damnum tali Domino intuli,
 tua- qui mihi mea unius anni obsequia
 ex a- non solvit. C. quanti æstimas sti-
 o, & pendium retentum, & quanti damnu
 grave hortense? P. damnum fl: 30. p.m. sti-
 otum pendium fl. 50. C. damno per te
 hinc facto, tibi Dominus solum debet 20.
 cepti fl: his solum potes requirere, damno
 s, tu non restituto. P. furatus sum rem
 illi meam alter. C. utiq; furtum est a-
 nem blatio rei alienæ invito rationabiliter
 adeat Domino? P. hæc res fuit etiam a-
 otum liena, quo ad legitimam eius deten-
 redo- tionem, & fuit adum quid Deposi-
 es pro tarii cui volui intentare litem de hac
 pere- re. Mihi etiam debitas abstuli de-
 pro- bitori pecunias. C. si probabiliter
 abso- debitas, teneris restituere. P. certò
 alias debitas. C. potuistine eas commodè
 us se- exigere coram Iudice? P. non po-
 scito tul probare debitum. C. nonne hinc
 a- alii

alii venerunt in suspicionem furti, sed
 cum gravi suo damno. P, ita est: tale
 sed ego id non intendi, usus iure Lei
 meo. C. cura, ne tibi debitor iterum sequ
 solvat, quod iam invitus solvit. P. bebi
 furatus sum summam magnam cum teris
 animo intra quadrantem horæ resti resp
 tuendi, an peccavi mortaliter? C. acc
 non: quia tali furto grave non in ster
 fertur damnum, nec est diuturnæ re. volu
 tionis periculum, nec Dominus tate
 graviter invitus. P. post levia fur. pec
 ta abstuli quandam rem levem, quæ feci
 gravis quantitas est completa. C. dol
 restitue. P. utiq; non teneor sub Nor
 mortali. C. teneris: liber enim tuus fere
 consensus in grave damnum totum,
 fuit pecc: mort: sic peceat si ad gra
 vem materiam veniat, qui die ieiunii
 comedit sæpius pauca, qui omittit
 multas partes Horarum, qui die fe
 sto multa parva opera servilia exer
 cet. P. utiq; ultima acceptio solum
 leviter concurrebat ad quantitatem
 gravem, addendo tantum aliquid
 leve

furti, sed priores receptiones non erat mor-
 tale. E. nec ultima. C. ita arguit
 Lessius &c, sed LaCroix negat con-
 sequentiam quia ultima acceptio ha-
 bebatur pro obiecto omnes priores ma-
 terias, priores verò acceptiones non
 respiciebant posteriores. P. meæ
 C. acceptiones priores respiciebant po-
 steriores, quia per singulas earum
 volui pervenire ad magnam quanti-
 tatem. C. singulis acceptionibus his
 peccasti mortaliter, dic quoties eas
 fecistis P. v. 6, De his & aliis
 C. doleo &c, &c,

sub
 tuus Nonus, Mindan nivei coloris, qui à se
 tum, feras longè arcere dicitur.

gra- Aliàs
 iunil Ratio agendi cum juvene casto.

e fe- PÆnit: Quendam ad maledictio-
 xer- nes provocavi, libro eius clam
 olum combusto. C. compensa damnum
 atem P. ille liber tractabat de rebus vene-
 quid reis, C. bene egisti comburendo. P.
 ve cantio-

cantiones obscenas, & verba turpia aliquoties auribus excepi. C. an cum turpi delectatione? P. cum torvi vultus indignatione. C. abscedendum erat é loco. P. penetrabile frigus adurebat. C. corripendum impudens os. P. putavi me nihil mea corruptione effecturum, nec teneri ad inutilem actionem. Sine necessitate quidpiam in materia lubrica legi ex curiositate. Hinc exoreus in carne motus, sed mox repressus. Sæpe sollicitatus à puella ad scelus, duris verbis, & verberibus bestiam abegi. C. hoc fac, & vives. Dic tali lupæ: nolles peccare in publica platea inspectante populo, & vis peccare in oculis Angelorum & Supremi Iudicis, qui te potest in actu peccati perdere. P. turpia phantasmata & pollutionem habui in somno, sed & tunc tam fortem ponebam dissensum; ut evigilarem præ lucta: expergefactus tamen non repressi sed permisi absolvi pollutionem ex causis naturalibus

ince-

inceptam, ne aliàs noceret valetudini.
C. licere id docent multi, si non sit
periculum consensùs in delectationem
P. de tali pollutione gavisus sum,
quia fuit causa alicuius boni: dubito
an id licitum? C. Lugo, Sporer,
docent esse licitum: sed hæc sententia
vicina est prop: 15. damnatæ: Lici-
tum est filio gaudere de parricidio
Parentis à se in ebrietate perpetrato
propter ingentes divitias inde ex hæ-
reditate consecutas. Hinc dico cum
LaCroix l. 3. p. 1. Sicut licitum est
gaudere tantùm de hæreditate post
mortem Patris obtenta, non autem de
ipsa morte, sic solùm licere gaudere
de effectu post pollutionem secuto, non
autem de pollutione secundùm se &c.

*Decimus, Nymphæus, qui pluviiis inci-
dentibus accenditur.*

Aliàs

Ratio agendi cum iracundo.

Pant:

132 **P**Ænit: Ex indignatione, quòd me indigné tractet, contempsi graviter proximum bis, & odio graviter habui ter. Diutius iram retinui, cogitando modum, & media vindicta gravis ter. Iratus elevata voce multa inordinate & confuse locutus sum. Ex ira pluvius, & ventis simul, ut à DEO immisisis, maledixi bis. Optavi mortem proximo ter. C. si propter Spiritualem utilitatem subiecti, vel temporalem communitatis, excusaris. P. propter privatum commodum &c.

Undecimus, Astroites, qui est Stellulis nigricantibus insignitus.

Aliàs

Ratio agendi cum probo defectibus fuscato.

PÆnit: Nonnulla captandæ popularis aures gratiâ dixi, & feci. Negligenter attendi concioni, in

templo

templo, neglecta oratione, oculis va-
 gabar, & eos defigebam in vultibus
 etiam puellarum cum delectatione
 non turpi, sed tali, qualis est ex vi-
 sione hori àmæni, vel prati. C. de-
 tinendi sunt oculi, quasi quidam
 raptores ad culpam, ait S. Gregor:
 & intueri non decet, quod non licet
 concupiscere. P. tangebam facies
 puerorum cum delectatione purè
 sensibili, quæ oritur in appetitu sen-
 sitivo, cum aliqua corporis altera-
 tione per motum spirituum vitalium,
 propter solam proportionem, quam
 res talis habet, cum organo talis sen-
 sus sine ulla commotione circa partes
 genitales. Et hanc delectationem
 quæsiui propter ipsam, quia placet
 sensui, sistendo in ea. V. LaCroix
 lib: 5. num: 94. Cogitationibus
 venereis inhæsi cum delectatione me-
 ré, quæ in sola voluntate fuit sine
 ulla turpi commotione. C. fuitne
 hæc delectatio practica & morosa, seu
 an illam voluntas tua advertenter,
 & de-

133

& deliberatè admisit & in ea morabatur? P. ita est. C. cur huius noxæ non dixisti numerum? P. non habui pro mortali peccato delectationem de re venerea merè Spiritualem. C. omnis delectatio morosa venerea est mortale peccatum, si provocet ad amorem vel desiderium oblecti delectabilis. Non enim in materia luxuriæ datur parvitas materiæ. P. Tabaco nasali sum usus ante Communionem, sed audivi id licere. C. est quidem Urbani VIII. constitutio 161. & Synodi Coloniensis 88. prohibitio, ne ullus Clericus vel Laicus ante Missam vel communionem sumat tabacum nasale, ut habet LaCroix n. 560. Sed hæc lex non est sufficienter promulgata, vel ei per consuetudinem derogatum, cum multi docti & pii viri, ante tempus communionis etiam non compulsi casu necessitatis, utantur talibus tabaci de licis, à quibus si vel unâ horâ abstinerent, non unam in Cælo Coronam

mererent.

mererentur, & quidē maiorem, quā
 si disciplinam per Miserere facerent.
 Bonum est ieiunium etiam nasi, in
 habituatis fortē praeferendum tridua-
 nis ieiuniis. P. superfluous fui in cibo
 & potu, unde praevidi secuturas pol-
 lutiones in somno. An per hanc su-
 perfluitatem peccavi mortaliter? C.
 non sed solum venialiter, contra so-
 lam virtutem remperantiae, ut docet
 Rhodéz d. 1. q. 3. f. 2. Sporer tamen
 dicit, hunc excessum etiam esse venia-
 le contra castitatem, quia videtur esse
 levis deordinatio contra castitatem,
 ponere sine causa aliquid remotē &
 per accidens causativum pollutionis.
 V. Croix. P. mi Pater ego in arcto
 ieiunio experior me maiores pati ten-
 tationes, quā si ad satietatem co-
 medam? C. id potest refundi in ex-
 cessum in cibo, & potu antecedentium
 si casu dierum, tanquam in causam per ac-
 cidens, vel in daemōnis ignita tela,
 quibus etiam anachoretæ ardebant,
 quorum membra ieiuniis pallebant.

S

P. pro-

P. proximum temere iudicavi in te trina
levi. Mentitus sum: conquerebar priu
in adversis. Tempus otio trivi, ma prov
ledixi alteri, & contumeliosa verba prov
dixi sine latione gravi. Plura non nio r
memini, de omnibus doleo &c. C. etian
potuisti ad maius meritum dicere nu hœc
merum etiam ventaliū. P. utiquē tam
non teneor. C. in te DEUS quotidian e
multa congerit beneficia, & tamen ad vini
nihil tenetur. Pro pœnit: dices vini
Pater & Ave &c &c. Alter

*Duodecimus, Chalcedonius, qui variis
colores refert, pro diversitate, luminis
cui exponitur.*

Aliàs

Ratio agendi cum obnoxio ntras
variis noxis. C. a
ad m

P. Ænit: Ædificavi homines. C. Patr
quid hic malis ægritudo medic refer
detegenda non sanitas. P. ædificavi
134 ficavi homines. C. quis latet angustia
in herba hac. P. ex fornicatione tene
trina

in ririna nata proles gemina. C. sicerat
erebat prius scelus pandendum. Teneris
ri, ma. providere alimenta proli. P. mater
verba providebit. C. mater primo trien-
ra non nio nihil tenetur dare, præter lac proli
c. C. etiam illegitimæ. P. dubium est, an
erent hæc mea est proles. Nam mater e-
utiquam fuit cognita ab alio, & dubitat
quotidian ex me, an ex alio conceperit. C.
men ad hini posuistis causam generationis,
ices hini ad alimenta concurrite, & æqua-
liter onus sustinete, nisi alter vestrum
est ditior. Hic enim plus tenetur
vari contribuere. P. mi Pater videtur esse
umini iniquum, ut ex dubio fundamento
prioriatur certa obligatio, hic autem
fundamentum obligationis est pater-
OXIO nitas, quæ respectu utrius est dubia.
C. ad quem phyli accedit proles. P.
ad me. C. similitudo te probat esse
es. C. Patrem. P. similitudo hæc potest
mediorreferri in imaginationem matris, me
P. ædtempore conceptionis in phantasia ha-
angvibentis. C. ita quidem. P. ergo non
cationteneor ad alimenta tali proli? C. sen-
rina

Sz

tentia

tentia communis apud Lugo de iust. P. no
d. 3. dicit te teneri. Gobat autem & sapienter
alii docent in hoc casu neutrum teneri eam
ad alendam prolem, & hæc à neutro bolo.
posset aliquid surripere, ideoq; illam
debere provideri à matre, ac si placet quibus
nesciret quis eam cognovisset, quibus
singuli sunt in possessione contra protero,
lem exigentem alimenta, & cum ipse
fiat rei, proles autem sit actor, huius
incumbit probatio, quod ille sit Pater
ier. Actore autem non probante
absolvitur reus. P. correxi ieiunium
C an fortè die esuriali nihil comedit
distit? P. comedi bis carnes residuas
die cinerum. C. sic erat constituendum
nec ineptis terminis involvendum
nefas. P. volui non intelligi. C. ac
cufasne te de hac ineptia? P. accusa viv
C. venisti conscientiam loturus, & quam
illam in hoc Sacro & pellucido fonte
inquinas. P. derisi alterum. C. non confo
ne ei nocuisti? P. nocui; hucusq; obedi
sibus convulsis, nec manibus, nec pedibus
dibus valer. C. nonne tu es veneficus?

P. non,

e iust. P. non, sed sapiens. C. unde tibi hæc
 em & sapientia stulta. P. magistro Patre
 teneram didici. C. potius magistro dia-
 neutro bolo. Potesne sine novo maleficio per-
 q; illanare maleficiatum? P. possum
 planis quibusdam signis sublati. C. fac
 quia hoc, & damnum compensa. P. si fe-
 a protero, dæmon in me deserviet. C. non
 m ipsi deserviet, tantum ei nuntium remitte,
 r, huius & prorsus eiura tyrannum. Rever-
 te Patre ad DEUM Patrem tuum, ipse
 obanti erit Protector tuus; Imaginem S. I-
 unium gnatii & alias Reliquias SS. semper
 comecum deporta, non audebit ad te ac-
 sidum sedere stygius hostis. P. Reliquiarū
 endum nulla mihi est. C. meo beneficio eris
 endum P. adulterium commisi cum Berta,
 C. ac an possum illi nubere, sublato per me
 acculo vivis eius marito, illā insciā, nec un-
 us, quam in cædem consensura. C. si
 o fondeo occidisti maritum, ut cum eius
 C. non consorte liberius precares, non ha-
 sq; ostendo intentionem ei nubendi, potes
 nec penubere. P. occidit, quia mihi certum
 neficiorat, cum propter hoc nefas mea vitæ
 non, Ss infli-

insidiari. C. an cum moderamine fuit
 inculpatæ tutelæ occidisti? P. nihil ma-
 minus sperantem in via silvestri oc-
 cidi. C. intentio nubendi semper dicitur
 præsumitur in foro externo, quoties losé
 occisor vult contrahere cum adultera etiam
 P. at ego certus sum, nunquam me oblig-
 habuisse intentionem Bertæ nubendi, hi g-
 C. si ita est, licebit illi nubere. P. in un-
 scelus proximi confitentis auditum u. sic ti-
 ni revelavi. C. commisisti peccatum Una
 135 sacrilegii, faciendo contra reveren-
 tiam debitam Sacramento. P. egris,
 laicus non teneor ad sigillum confes-
 sionis. C. omnes tenentur, ad quos ex lia S-
 confessione sola pervenit notitia pecca-
 ti. P. sed si esset aliquod veniale, an teri-
 peccarem graviter, illud detegendo. Vig-
 C. non datur parvitas materiæ in ma-
 teria sigilli. V. P. La Croix & Bu. dive-
 semb: l. 6. t. 4. c. 3. P. meus Parochus oblig-
 scrupulū nō habet, revelando peccata apu-
 suorum pœnitentium etiam de nomine, an
 C. secutus es peccātem, sequeris pœnas poti-
 æternas dātem si pœnitentiā nō feceris si te
 fultne.

mine fuitne hæc revelatio cum damno fa-
 nihil mæ? P. scienti aliunde hoc nefas,
 oc. mihi aliàs ignotum dixi. Jeiunium
 mper diei unus bis violavi comedendo gu-
 toties losé lacticinia. C. nonne obligabar
 altera etiam aliunde ad hoc ieiunium. P.
 n me obligabar, quia illud & superior mi-
 pendi, bi graviter præcepit, & confessarius
 P. iniunxit, & ego ipse DEO vovi. C.
 um u. sic tibi erat hoc nefas explicandum.
 ratum Una die bis lacticinia edendo violavi
 eren. ieiunium lege Ecclesiastica, Superio-
 . ego is, confessarii & voti, præceptum.
 onfesi P. utiq; si in quadragesimali Vigi-
 os ex lia S. Mathiæ comedam hic in Polo-
 pecca. nia cum lacticinis non teneor confi-
 le, an teri circumstantias quadragesimæ,
 endo. Vigilæ 4 temporum. C. recte iudi-
 n ma. cásti: Nam in hoc ieiunio non sunt
 & Bu. diversi fines, & motiva diversimodé
 ochus obligantia, ut in priori. P. Tristabar,
 ccata apud quendam emi merces, C. cur,
 omine, an Ideo, quod homines non emant
 pænas potiùs apud te, quàm apud alium,
 eceris si ideo fuit æmulatio licita. P. tri-
 tne.

136 stabar ideo, quia hoc est bonum al-
 teri, & ego ideo negligor. C. an
 movebaris affectu, removendi illud
 bonum proximi. P. ita est. C. quo-
 ties? P. bis. Item bis tristabar bono
 alterius. C. si ideo, quia hoc bonum
 fuit tibi vel aliis noxium, aut ideo,
 quia tu illo cares, vel quia proximus
 illo est indignus, excusaris. P. trista-
 bar ideo, quod alter me inferior cre-
 scat in excellentia, ita ut me fiat su-
 perior, & ego apprehendi ipsum in-
 crementum excellentiæ, ut mihi ma-
 lum. Gavissus sum alterius malo. C.
 an gravi & quoties? P. gravi v.
 7. Scripta secreta valde, altero
 gravissimè invito legi. C. quoties?
 P. his. Præsentavi bis ad benefi-
 cium quendam indignum, solo re-
 spectu humano ductus. C. in gratiam
 lixæ non auderes offendere Regem.
 Talis promotio cedit in grave da-
 mnium Ecclesiæ, cui etiam debetur
 restitutio. Damna tenetur compen-
 sare ante omnes indignus, qui pro-
 cura-

curavit sibi beneficium, post hunc,
 C. an qui providit, deniq; cooperatores.
 illud P. pollutiones crebras procuravi. C.
 quoties? P. non assequor numerum.
 bono C. quando es ultimo confessus? P.
 onum 10 menses hodie fuit. C. an sing
 ideo, gulis diebus hoc scelus patrâstis? P.
 cimus à mense uno destiti ab hac noxa,
 rista- quàm aliis mensibus singulis diebus
 r cre exercui bis vel ter cum affectu ad
 t su. liberas. Cogitationibus veneris
 m in- delectabar sine affectu ad ullum,
 ma- C. quodtimes? P. nescio. C. fu-
 o. C. itne hæc delectatio vicibus 100.
 vi v. P. non fuit. C. sed totâ vitâ
 altero fuit & milles? P. fuit &c.

CRUX

CRUX CORONÆ THEOLOGICÆ.

*Catholici capitis est Corona, non tamen
ei insertis lapidibus pretiosis, addimus
Crucem.*

**Crux erit infensi mordax censura
Theonis,
Fortiter assumptus, Crux fuit
ipse labor.**

*Sed si requiris omnino etiam hic Cru-
cem, sit Crux ex Magnate.*

Aliàs

**Ratio agendi cum Magnate
arrogante.**

PÆnit: Thesauro Regni iniurius
fui, sed calculatione facta eva-
dam, C. restitutione facta eva-
ditur infernus, non fucis, & menda-
ciis. P. utiq; communitas non est ra-
tionabiliter invita, ut pro cura the-
sauri aliquid accipiatur. C. sed non
cum iniuria eius? Respublica pro

cura

A cura hac constituit certum salarium,
amen sine nota furti, nefas plus accipere.
imus P. sed est parvum salarium. C. non
fura erat acceptandum officium, si vide- 137
fuit batur parvum salarium. P. mea ob-
Cru sequia salario maiora. C. famulus
te nequit sine peccato compensare sibi
rius obsequia, quæ iudicat salario maiora.
va- P. Sacerdotum ista sunt commenta,
va- verior est praxis communis. C. pe-
da- nes Ecclesiam est veritas, praxis ta-
ra- lis est contra legem etiam naturæ:
he- iniquè accepta restituenda. P. Ver-
non bum, quod semel assumpsit, nunquam
pro dimisit. C. nihil huc facit Div:
a Verbum, sed facit multum lupus,
a qui raptam ovem devorat, nec resti-
a tuit. Non lupus sequendus, sed
a Christus, qui ea, quæ non rapuit, e-
a xolvebat. P. me lupum vocas? C.
a iniustitia vocat. Cui lupi nomen e-
a xosum, reddat unicuique ius suum.
a P. utique sine restitutione salvari pos-
a sum? C. qui est restituendo, nec
a restituit, salvari nequit. P. ego ca-
a vebo

vebo testamento, ut successores re-
stituant. C. delegationem res ista,
non recipit. Verum propositum re-
stituendi non differt reddere unicuiq;
ius sum. P. mi Pater turbas me tua
importunitate, ne dicam morositate.
In trecentis millibus defraudavi bo-
num commune, & tantam summam
deberem restituere, aliud esset de
aliquot millibus. C. quo maior
summa, maior obligatio restituendi.
P. quando restituet lupus ovem as-
sumptam. tunc & ego restituum. C.
lupum impotentia excusat. P. sed &
ego non sum restituendo, nam abla-
tam summam expendi in bona immo-
bilia & mobilia. C. hoc ipso poteo-
tia est restituendi: sed mihi non est
potentia iniquum rei alienæ detento-
rem absolvendi, nisi firmo se obstrin-
gat restitutionis proposito. P. sum-
mâ ablatâ fundabo aliquot Collegia
Societatis. C. foundationes ex bonis
propriis, non alienis DEUS acceptat.
P. sumus in mora, da Pater absolu-
tionem.

tionem. C. huic præmittendus dolor
cum firmo proposito non peccandi,
& restituendi ablata. P. quid fa-
ciendum iam doleo, & restitutionem
propono. C. quot actibus hæc sum-
ma ablata? P. parum refert, C.
imò multum ad integritatem mate-
rialem Sacramenti. P. tribus actib9,
plura non memini. C. præterea non-
ne aliquod debitum gravat. P. quid
ad te mi Pater, si quid debeo, tu non
solves pro me. C. modestè respon-
deat Judici reus. P. confitebar
ego aliis, & nunquam sic exagitabar
C. confessarii est etiam quærere de
debitis, an illa tempore præfixo per-
solutas? an etiam cum gravi damno
rationabiliter invitæ creditoris reten-
ta. P. dico itaq; me creditoribus
4. tempore quidem elapso, gravia
non reddidisse debita, sed cur me alii
confessarii multorum criminum mor-
talem reum sic non turbabant? C.
fors rudes vel surdi erant. P. tales
ego sponte quæsi. Nunc pœnitet

in scio.

in scilolum incidisse. C. qui sponte
quærit confessarium indoctum, sur-
dum, cæcum, nec numerum, nec spe-
ciem peccati interrogantem, hic pæ-
nitens, est impænitens, confessio eius
invalida, & repetenda. P. ego non
pro generali confessione veni. Ab-
solve me. C. ad generalem instituen-
dam est obligatio, cum præteritæ con-
fessiones non fuerunt integræ mate-
rialiter, idq; mala fide. Si animus
comparabitur pro confessione gene-
rali intra duas horas, confitenti, hoc
loco aures dabo. At curandum, ut -

Sit simplex humilis confessio,
pura, fidelis.

PENIT. Quæram alium mitiorem
confessarium. C. per me licet,
at doctus & prudens quæren-
dus. Non enim imperito medico
graves morbos permittimus curan-
dos, sed peritis præsentibus medicis.
Imposita Coronæ Theologicæ, cru-

ce ex Magnete svavi, cordis ferrum
ad astra trahente in ratione agendi
cum Magnate, restant indigitanda
crucis talis brachia. S. Bonaventura
in Luc: c. 23. ait. Crux quâ mun-
dus latro crucifigitur, est paupertas
Spiritus, cuius 4. sunt brachia: con-
temptus gloriæ, pæcuniæ, Patriæ &
Parentelæ. Et crucis in Corona
Theologica erectæ totidem sunt bra-
chia.

138

*Primum brachium dextrum cum lem-
mate: Dexteræ tuæ Domine percussit
inimicum.*

Aliàs

Ratio agendi cum Principe
belli iusti.

PÆnit: Victoriæ ex hoste Patriæ
relatam, meæ insolenter dexteri-
tati adscripsi, sed dextera Do-
mini fecit virtutem. Nam in alio
conflictu, milite meliùs animato &
armato, hostium minoribus copiis vi-
cti-

stricem porrexi herbam. Mea su. nian
 perbia me humiliavit, & elatum cor, xeo
 militem oppressit. Si mihi prorsus grav
 diffusus in DEI adiutorio totam spem levi
 posuissem, vincere potuissem. Ac. lacte
 cuso me etiam de hoc, quod ante hoc occi
 conflictus conscientiam non expiave. xpr
 rim: interea ambigo, [an tenebar? C. con
 Præceptum Divinum confitendi o. Sum
 mnia mortalia obligat per se in arti. part
 culo mortis, sive hoc sit ex morbo, testi
 sive ex periculo mortis in prælio, na
 vigatione, partu periculoso &c. P. *Secu*
 respectu consanguinitatis fovi tres *pign*
 tales, qui plures personas in exercitu
 repræsentabant, ut plura stipendia re
 ciperent. C. est obligatio ad resti. Ra
 tutionem talis furti, & compensatio
 nem damnorum inde fluentium, P. *P*
 ter offerente se occasione, cum teneret
 vi officii, non corripui eos, qui pra
 vum & corruptum victum compor
 tabant, cuius causâ milites prope 100 *vit*
 mortui cum damno respub: quod *nec*
 curabo compensari. Extorsi pecu
imn
bab
 piam

a su- niam à populis ter, ut eâ acceptâ, e-
cor, exercitum aliò transferrem, sed & hoc
orsus gravamen beneficio restitutionis al-
spem leviabo. Pro damno levi in horto,
Ac. facto contra severam prohibitionem,
e hor occidit unum militem Sacramentis non
lave- xpiatum, disciplinam militarem meâ
r C. connivent â collapsam volens erigere.
i o. Summam trium millium in militem
artil. partiendam in meos usus converti, sed
orbo, restituam &c. &c.

o, na
P. *Secundum brachium sinistrum cum E-*
trei *pigraphæ. In sinistra illius gloria &*
reitu *divitiæ.*

a re- Aliàs

restit- Ratio agendi cum divite avaro
fatio.

P. P. Ænit: In necessitate positus nega-
neret vi elemosynam. C. in quali ne-
cessitate, an in extrema, vel gra-
pra- vit? P. non capio verbum istud. C.
por- necessitas extrema est, ex q^a a pauperi
e 100 imminet periculum mortis, quod pro-
quod babiliter incurretur, si proximi indi-
decu- gentiæ

am T

gentiæ non succurreretur; item est illa,
 ex qua est periculum proximum in-
 cidendi in tale malum, quod morti
 139 æquiparetur, ut est perpetuus carcer,
 amissio oculorum, mutilatio manuum
 proximum peccati gravis periculum,
 ut si quis ob inopiam vellet se inter-
 ficere. Neccsitas gravis est, cum
 quis ob egestatem est in periculo, ne
 incidat in miseriam magnam, quæ
 vitam valde molestam faciat ut si quis
 é statu comodo deiectus, cogeretur
 victitare solo pane, & oleribus, vel
 ita quis esset nudus, ut ei præ frigore
 immineret periculum gravis morbi,
 vel qnt longo tempore in carcere
 permolesto tenetur, vel dura premi-
 tur servitute. P. in his neccsitatibus
 negavi eleemosynam. C. quoties hæc
 negata in extrema neccsitate, etiam
 ex bonis aliquo modo ad statum ne-
 cessariis? P. 7. C. quoties in gravi
 P. forté non tenemur sub mortali gra-
 viter indigentibus dare stipem. C.
 tenemur saltem ex illis, quæ sunt sta-
 cul

ui superflua, nec necessaria ad statum
 præsentem satis commodè ducendum,
 præsertim si putemus alios non suc-
 cursuros. P. negavi quinquies. C.
 Christus in paupere eget: si pauperi
 non succurrimus, Christo non succur-
 rimus à quo habemus, quidquid ha-
 bemus. P. timendo malum tempore-
 rale non impedivi peccatum mortale
 proximi, cum facilè ter possem. Ni-
 mis sollicitus fui, de divitiis acquiren-
 dis, & conservandis cum inani timò-
 re, ne perdantur, vel non acquiran-
 tur. C. nonne hæc sollicitudo induxit
 superfluum timorem, & ex hoc diffi-
 dentiam ad DEUM? P. induxit ter
 Timore etiam pannico amittendi
 temporale, pridie Festi decrevi non
 audire Missam die Festo quam ta-
 men audiui. C. an cum morali in-
 terruptione repetitum est hoc propo-
 situm, & quoties? P. ter. Lubrican-
 tes famulos pæna gravi non mulcta-
 vi. C. defectui levi pæna debetur
 levis. P. gràve fuit delictum in ma-

teria lubrica & venerea. C. an exordium
hac conniventia pestis hæc propagata, furem
& in quot famulis? P. propagata in lente
tribus. C. non connivemus si da occio
mna temporalia in nostris bonis fiant, rari.
& connivemus, si gloriæ DEI sit in culo
ctura omni alia gravior. P. furem recte
cum erepto mihi violenter aureo fuis e
gientem iussi interfici, sed fors licet, gred
quia in defensionem honoris & aurei, censu
C. defensio honoris respicit hic & pactu

140 nunc lædendum honorem, & non iam t. 3.
læsum; si occasio hæc fuisset in de nast
fensionem honoris ignominiosè lædes
dendi, foret excusatio, sed quia fuit coge
in solam recuperationem aurei, cul-mul
pabilis mortaliter est. Pro recupe incu
ratione enim unius aurei, nefas occi aliq
dere furem nisi illi, qui ferè unum dent
solùm haberet aureum pro sustenta sed
tione sui, & suorum, nec eum possit levi
aliter recuperare. P. cur etiam non cens
licit mihi? C. furtum aurei respe P.
ctu divitis est quid leve in ordine ad hoc
occisionem, licet sit materia gravis in talis
ordine

in ex ordine ad peccatum. Licet tamen
 agata, furem cum re magni momenti va-
 rata in lente vg: 40. imperiales, fugientem
 da occidere si aliter nequeat res recupe-
 fiant, rari. Aliàs si liceret absq; vitæ peri-
 sit in-culo sic rapere aliena, multum cresce-
 rem et hominum malitia, & audacia. Ta-
 co fu- lis enim fugiens re ipsa censetur ag-
 licite, gredi bonum, quod rapit: non item
 aurei, censetur aggredi honorem, dum im-
 ic & pactâ vg: alapâ fugit. Vide Ilfung
 n iam 3. n. 94. P. fæminam coegi ad mor-
 n de nasterium. C. Concilium Trident:
 de la: Sel: 25. de Reg: c. 18. excommunicat
 a sul cogentes ad Monasterium aliquam
 cul: mulierem effectu secuto. P. utiq; non
 cupe incurrerem excommunicationem, si
 occi: aliquem è masculis cogerem. C. Tri-
 num dent: solum loquitur de femina. P.
 enta: sed levi tantum metu coegi. C. si
 posset levi solum metu, non incurristi hanc
 non censuram sed cur hæc coactio facta?
 espe: P. ut renuntiaret bonis Paternis. C.
 ne ad hoc est invito eripere ius notabile, &
 vis in talis renunciatio supponit gravem me-
 ne

tum nec est valida, & à iure repro-
 bara. Vide Sanchez consil. 4. c. 1. d. 34.
 P. sed ingressa Monasterium iuravit
 se non revocaturam, nec usuram be-
 neficio rescindendi. C. si ita, teneretur
 stare renuntiatione, nisi dispensatio-
 nem in iuramento obtinuerit. Vide
 Lugo de iust: l. 22, P absq; causa col-
 lationem sumpsi mane die esuriali, &
 vespere canavi. Quoties die ieiunii
 bibi toties 5. amigdala comedi. C.
 qua ratione? P. ne potus noceat, sed
 aliquibus diebus comedi sæpius in
 fraudem ieiunii ad tollendum eius in-
 commodum. C. an in fraudem tā-
 lem comedendo perventum fuit ad
 eam quantitatem, quæ sufficit ad sati-
 andum appetitum. P. fuit perven-
 tum una die. V. Dian; p. 1. ref: 24
 Comedi carnes in cæna die Snbbati,
 dubitans, an sit hora 12. noctis, sed
 fors per id non peccavi mort: C. in
 die Sabbati præceptum est in posses-
 sione, ne comedas nisi horâ 12. P. tunc
 etiam peccavi mort: feriâ 5tâ come-
 dendo

141

pro- dando carnes in dubio, an sit hora
 d. 34. noctis 12. C. in tali dubio libertas
 gravit est adhuc in possessione edendi, nisi
 be- sit 12. P. curavi non dari operariis
 netur esuriales cibos, cum gravi eorum mur-
 atio- mure, & maledictionibus, nisi in ea
 Vide quantitate, quæ sufficit laborantibus
 col- leviter. C. factoribus, pictoribus & a-
 li, & liis, quorum labor levis est, hæc quan-
 tunitas debetur: sed agricolæ, & gravi-
 C. ter operantes, excusantur à quantitate
 sed Non alligabis os bovi trituranti. P.
 s in pro salvanda vita ex consilio medico-
 s in rum, directe procuravi his pollutionem
 ta- C. impium consilium iuxta omnes. P.
 ad semen hoc erat aggressor vitæ meæ.
 sati- C. erat aliâ viâ occurrendum tali ag-
 ven- gressori. P. hæc non supererat, uxore
 24 valde distante, & morte vicinâ. C.
 bati non tamen erat procuranda pollutio,
 sed cum in ea sit periculum consentiendi
 in in delectationem P. utiq; ad conser-
 vationem vitæ matris alias morituræ,
 licita est expulsio directa factus ina-
 animati, adeoq; idem dicendum de

pollutione, in meo casu. C. nectune
I 42 licita est directâ expulsio fœtus, quia
 semper est periculum homicidii, cum
 incertum sit, quando nam fœtus ani-
 metur: sunt gravissimi Authores di-
 centes fatum quandoq; primâ vel 2dâ,
 vel 3tia die animari post conceptio-
 nem. V. Croix. P. utiq; aggressorem
 vitæ licet occidere privata autoritate,
 semen autam in meo, & fœtus in al-
 lato casu est aggressor vitæ. C. etiam
 aggressorem non licet directè occide-
 re, nam id esset agere ultra modera-
 men inculpatæ tutelæ. Nam sine hac
 directâ intentione potest se quispiam
 sufficienter tueri, intendendo tantum
 defensionem sui. Vide S. Thom: 22,
 q 64 ar 7. Est etiam opposita sen-
 tentia Less: I 2. c. 9. &c. sit satis præ-
 habilis. P. in servi ad criptitil glebæ,
 aliquoties sine iusta causa profugi
 fonte, iustit art ficialis aquæ morsu ex-
 prunt aliquot initiales literas, signan-
 tes nomen meum, & eius conditio-
 nem, sed id feci sine damno sanitatis,
 & in

une & in vim alterius gravioris pænæ, du-
 bito an licitè. C. pænâ hanc exo-
 ticam, nec lege vel consuetudine sta-
 tutam, Viri docti censeant rectæ ratio-
 ni dissonam, & per eam hic servus in-
 leccs, in quibus posthac versabitur,
 reddetur infamis, nec poterit propter
 talem infamiæ obicem sibi fugâ consu-
 lere etiam in casibus, in quibus fas
 est servo, à Domino fugere, ut si sit
 periculum proximum mortis corpo-
 ralis, vel Spiritualis, nisi fugiat. P.
 credulâ aurem dedi detrahentib9 duo-
 bus in re gravi cum damno magno
 famæ. C. præpediendâ erat detractio
 tristi vultu, vel abscessu, aut exemplo
 de S Vitale publicè infami ob falsò si-
 bi affectos cum scortis concubitus, vel
 illo dictò. Non omnia veritati conso-
 nant, quæ per hominum ora sonant.
 P. requisitus ad solvendum pium Pa-
 tris mei legatum, ineptè reposui, vel
 meus inferni, vel purgatorii ignibus
 examinatur Pater? si primum, non
 indiget ullis suffragiis: si secundum,
 det

det pœnas delictorum: patiatur interea, certus æternæ vitæ. Pro mensura peccati sit plagarum modus. C. hominem exiit talis filius, qui Patrem in extrema necessitate non iuvat, feris, quàm hominibus similior. Redde quod debes. P. at fortè nihil debeo, quia Patris testamentum causâ pietatis factum, caret solennitate requisita à iure C. probabilius est ultimas voluntates obligare saltem in conscientia, quamvis fiant sine solennitatibus à iure requisitis. P. mihi licebit sententiam solùm probabilem sequi. C. & licebitne Patri é flammis purgantibus manus tendenti non succurrere?

- 143 P. quis scit an est in purgatorio? si non est. damnum patiar, pium legatum reddendo. C. hæc redditio si non animæ Patris certè danti, vel animabus consanguineorum multùm proderit. Ergo nec in Patrem, nec in te vis esse pius? An ignoras? quod Psalter ait: Beatus qui intelligit super egenum & pauperem, in die mala libera-

nte- liberabit eum Dominus. Impietas
 fura in animam Patris non meretur in die
 ho- mala liberari. P. mi Pater ne me
 rem impietatis argue. Utiq; quovis Festo
 fe- Pater & Ave pro anima Patris, &
 dde pretium rei legatae dabo Ecclesiae. C.
 oeo, Plebeius quidam legavit pretium pro
 eta- bove vendendo accipiendum, dandum
 lita loco pio. Uxor satisfactura ultimae
 mas voluntati mariti, bovem simul cum
 en- capone venalem exposuit. Pretium
 bus bovis gr: 15 caponis fl: 30. assigna-
 en- vit, nec posse se unum sine altero
 C vendere. Empta merx designato pre-
 an- tio. Dati Ecclesiae g 15. pro bove
 rer accepti: nonne animus est dandi cum
 si simili fraude pretium rei legatae? P.
 ga- quidni? debitis enim aliis realibus gra-
 li vor. C. cur eorum non fuit restitua-
 a/ tio? P. nemo tenetur ad actum he-
 um roicum. C. vel tanta est difficultas
 nec restitutionis? fors non est, unde hac
 od fiat P. gloriae & divitiae in domo
 su- mea, sed non habeo donum dandi;
 ala dando aliquid mærore contabesco. C.
 vince

vince te, vince, nam si te viceris,
 longe maiorem coronam habebis,
 quam alius facilioris naturæ. Nec dic:
 nemo tenetur ad actum heroicum
 Nam id est verum de actu, qui est
 solum de consilio, non de præcepto.
 P. quid tamen prius debeo solvere?
 C. si non esses solvendo omnibus,
 deberes primò debita realia exsolve-
 re, postea ultimæ voluntati Patris sa-
 tisfacere. At quia es tanti, succurre
 quantocyùs animæ Patris, sicut tibi
 quondam succurri velles, nec alia sol-
 vere differ. Non sis vir divitiarum.
 Non tibi ut mancipio dominantur
 opes, potiùs tu earum esto Dominus,
 Quæ DEUS subiecit pedibus homi-
 nis, hæc non in capite, vel corde fe-
 renda. &c. &c.

*Tertium brachium superius cum in-
 scriptione.*

*Durissimum Iudicium his, qui præ-
 sunt fiet.*

Alías

Aliàs

Ratio agendi cum Prælato
[claustrali.]

144

PÆnit: Per] dissimulationes sui
causa, quòd subditi passim pec-
cent venialiter, sed hoc non ha-
beo pro mort: C, notabile malum est,
si in communitate Religiosa invale-
scat consuetudo peccandi venialiter,
& reus peccati gravis est Superior, si
per eius conniventiam, ut plurimum,
& passim non servetur aliqua Regula
vg: silentii, vel ingressûs in aliena
cubicula sine venia, licet violatio talis
Regulæ, nec veniale esset. Observa-
tio enim talis Regulæ multum con-
fert ad decorem, ædificationem, & u-
tilitatem talis communitatis, & sæpe
arcet in subditis gravia mala, talia
itaq; dissimulans Superior, infideliter
fungitur suo officio, & valde nocet
communitati, graviusq; delinquit,
quàm si administrando temporalia,
gravem committeret negligentiam.

Vide

Vide Lugo de iust: d. 9. P. subditos
 oneravi laboribus, ipse nihil digitto
 tangens. Causavi murmur in subditis
 negando &c. non providendo necessa-
 ria. Dubius hæreo, an hanc præla-
 turam retinere possim, defectum na-
 talium habendo. C. solent omnes Re-
 ligiones gaudere hoc privilegio, non
 solum, ut eorum Religiosi, & si de-
 fectum natalium habeant, in prælatos
 eligi possint, sed etiam ut in omni-
 bus eorum irregularitatibus possint
 dispensare etiam in homicidio volun-
 tario occulto, ut habet Castropalao
 n. 2. P. malè consului communita-
 tis paupertati vendendo fructus agro-
 rum sine necessitate, pretio quidem
 corrente, sed cum damno domûs, nam
 hoc verè triplo maius pretium clau-
 stro pro hac merce obveniret &c.

*Quantum brachium inferius cum lem-
 mate,
 Potestatibus subditos esse, dicto obedire:
 ad Tir. 3,*

Aliàs

Aliàs

Ratio agendi cum subdito Religioso Regulari.

PÆnit: Regulas mei Ordinis sub 145
 nulla culpa obligantes non servavi. C. singulæ Regulæ Religionis vix possunt violari absque peccato; ut habet Dicast: de pæniti: d. 9. & Less: in auctul: docens singulas Regulas cuiuscunq; Ordinis vix violari posse sine peccato, quia in eo est saltem deordinatio, quod membrum plerumq; non conformat se toti, & qui ita transgreditur, ordinariè nimium servit suæ sensualitati, vel valde iudicii proprii est tenax, vel impatiens, aut acediosus. P. ego & propositum habui tales regulas non servandi. C. certum videtur esse, te per tale propositum peccasse venialiter, quia cum secundum tuum statum tenearis tendere ad perfectionem, consistentem in observatione Regularum, si has non serves, negligis media ad perfectionem imò

nem imò Elizalde docet, tale propo-
 situm esse pecc. mort. P. absq; venia
 egressus sum de die ex clauistro. C. vi,
 si animo pernoctandi extra, peccâsti hoc
 mort: Si id fecisti ex causa iusta, cum ferro
 præsumpta saltem facultate, quando peri
 conveniri non poterat Superior, nec qual
 fuit veniale pecc: P. fuit hic egres- Dul
 sus sine iusta causa, sine animo per- liqu
 noctandi. V. Croix n. 93. Remu- serv
 nam ex tacita, quàm defacto cense- ni
 bam existere, alteram ex præsumpta rez
 seu interpretativa, quæ defacto non vero
 existit. sed existeret, si Superior pe- lidi
 146 teretur, tertiam ex nulla licentia con- lide
 sumptam non dete. i Superiori, sed vit
 dubito an tenebar detegere: C. non gior
 tenebâris, utpote non usus amplius ann
 illa re, circa quam etiam Superior non suo
 poterat amplius disponere. V. Lugo P.
 Unam etiam rem donavi, alteram In
 vendidi sine facultate, an teneor ma- hab
 nifestare: C. teneris, quia ad rem pec
 hanc repetendam adhuc habet ius mo- tem
 nasterium. V. Croix. At hæ res an

po- erant materia peccati gravis? P. una
 entia erat pretiosa, altera vilis. Delibera-
 C. vi, an velim in mortale consentire. C.
 âsti hoc est hæerere, an DEUM velis præ-
 cum ferre, an peccatum? Sic te exposuisti
 do periculo proximi consensûs, sed in
 nec quale peccatum? P. in mollitiem :
 ref. Dubito tamen an per hæc peccata de-
 per- liqui contra vota Religiosa, quia ego
 tu- servus originarius cuiusdam Domi-
 se- ni feci vota Religiosa. C. putat Sua-
 pra- rez servos invito Domino valide vo-
 non vere, nec ius positivum induxit inva-
 pe- liditatem, sed Sanchez, dicit eos inva-
 on- lidè profiteri l. 5. c. 4. Si autem sci-
 sed vit Dominus suum subditum Reli-
 non gionem ingressum, nec repetiit intra
 ius annum, iuxta Suarez censetur iuri
 non suo celsisse, nec posse postea repetere.
 igo P. scivit Dominus meum ingressum.
 am In via longa existens temere dimissi
 na- habitum. C. si ad horam tantum
 em peccâsti venialiter. P. ad longius
 no- tempus. C. cur dimisisti? P. ut
 an

sic celarem statum & liberiùs vaga-
 rer. C. excommunicationem incur-
 risti. P. alia autem hebdomada po-
 fui ex principali fine rem gravem
 furandi, an & per hoc incurri excom-
 municationem? C. excommunicatio
 incurritur tunc, cum prima intentio
 est, occultare statum, etiam per su-
 perinductas vestes sæculares habitus
 Regulari; ut docet Sanchez & CC.
 contra Suarez &c. cum aliàs facile
 posset eludi legis finis qui est ne quis
 vagetur. P. cum essem periculosè
 infirmus extremam unctionem susci-
 pere nolui? ratus, me statim morituro
 rum. C. imò extrema unctione
 suscepta, multi aliàs morituri. super-
 vixerunt, & sine hac multi satis ces-
 serunt, qui supervixissent. Refer-
 tur in Gemma Prædicantium tr: 2.
 Anonymus magnæ Vir existimatio-
 nis extrémè æger, interrogatus vel-
 letne Sacro Oleò ungi? Nolite, in-
 quit, nolite talia loqui: nam omnes,
 qui in-

qui inunguntur, statim moriuntur:
 haec ubi dixit, vixit, stultissimæ va-
 pinationis fidem, mendax alioquin
 vates, in se expertus. Cum vero fe-
 rali linteo indueretur, de repente si-
 bi redditus, elata voce, reclusisq; o-
 culis, quia inquit, ab extremæ un-
 ctionis Sacramento ita abhorruî, an-
 nos centum purgatoriis in ignibus
 C. distinebor, reddendus haud dubiè sa-
 crilegii, nisi salutarem Olei Sacri me-
 dicinam respuissem. Sacra enim un-
 ctio non est, ut ego malè opinabar,
 mortis acceleratio, sed dilatio. Sic
 locutus iterum vivere desiit. Tu quod
 mortem evaseris, debes in acceptis
 DEO. P. mihi à Superiore licentiâ
 iniuste negatâ usus sum re, dubitans
 an liceret. C. non licebat. Sic si
 iniuste negetur dispensatio, non ideo
 deobligâmur. P. usus sum etiam li-
 centiâ quam superior antecedens de-
 dit, iam ipse officio perfunctus. C. si
 hac licentiâ non fuit revocata à Suc-
 cessore, licebat eâ uti, P. fuit revo-
 cata,

cata. A quopiam habente licentiam obed-
dandi, accepi 100. imagines, non ha- sic
bita venia acceptandi. C. si danse- num
rat eiusdem Superioris subditus, non irre-
erat necessaria licentia acceptandi; neq-
dare quippe & accipere, sunt corre- Bap-
lativa, P. dans erat subditus diversi ned-
Superioris. C. accipe licentiam pro P. t-
re accepta à tuo Superiore. P. à roch-
Prælato inferiore obtinui pro quadam cre-
re licentiam, quam mihi negavit Præ- bap-
latus Superior, imò eam dare prohi- feci
buit inferiori. Dubito an hæc facul- ptit-
tas valet? C. multa fieri prohiben- cur-
tur, quæ tamen facta tenent suppo. reb-
sito quod prohibeantur non irritan- one
do actum: V. Croix. P. aliquoties ste-
nolui Superiori præcipienti obedire sin-
in re levi, asserendo me nolle parere inf-
C. si expressisses hinc, te esse para- cra-
I47 tum obedire in materia gravi, sed Go-
nunc te non obedire, quia res nunc xia
præcepta levis est, excusareris à mor- os,
tali inobedientiæ formalis delicto. P. ne-
at id non expressi, paratus tunc non ce-
obedi-

iam obedire etiam in gravi re. C. quoties
 ha sic deliquisti P. ter. V. Tamburi-
 num. Hæc sunt mea Religiosi, sed
 non irregiliosi crimina, imple verò mea
 ndi; nequam Sacerdotis sunt hæc delicta.
 erre Baptisavi aliquos solenniter non be-
 versi nediçtâ aquâ. C. quot sic baptisasti
 pro P. tres. C. an ex commissione Pa-
 P. à rochi P. ita est. Monstrum pro-
 dam creatum ex homine masculo & bestia
 Præ-baptisavi, C. si sub conditione, bené
 rohi. fecisti, quia forté fuit homo. P. ba-
 acul- ptisavi absoluté. Infantem expositum
 ben- cum chartula testante de Baptismo
 ppo. rebaptisavi. C. poteras sub condi-
 itan- one rebaptisare, quia Baptismus ob-
 oties stetricum meritò censetur dubius, nisi
 edire sint probè & ritè instructæ. Ad hæc
 rere infans posset à Jndæo vel alio exe-
 ara- crante Baptismum esse expositus. V.
 , sed Gobat t. 2. n. 397. P puerum pro-
 nunc ximum mortì, veritus parentes iudæ-
 mor- os, nolui baptisare. C. & vita expo-
 o. P. nenda est pro proximo in extrema ne-
 e non cessitate Spirituali constituto. P. ante
 di- U₃ sum

sumptionem calicis, certò deprehendi me consecrâsse aquam pro vino, & sumpsi. C. effundenda erat aqua cum particula consecrata in aliud vas, & consecrandum vinum post tacitam eius oblationem, quo sumpto, sumenda erat aqua cum particula. P. ego nec vinum turbatus consecravi. Sine speciali approbatione confessiones mortalium bis excepi. Usus sum notitiâ confessionis. C. an cum gravamine penitentis? P. ita est, sed multò maius gravamen eiusdem penitentis sequeretur ex non usu scientiæ in confessione habitæ. C. per hoc non excusaris à pecc: gravi, quoties fuit talis usus. P. bis. Sponso confessio mihi multas fornicationes à se cum sponsa commissas post Pascha sponsam eandem dicentem se in Paschate ultimò confessam, negantem omnes fornicationes, quas sciebat esse noxas mortales absolvi. C. absolvere non debuisti. (Ita Lacr: mox citandus,)

sed

sed tacendo prorsus sponsi crimina:
 debebas dissimulanter super eam di-
 cere: *Misereatur &c.* P: tunc uterer
 notitiâ confessionis. C. licet uti no-
 titiâ confessionis, quando usus nul-
 lum infert gravamen, vel incommo-
 dum pœnitenti, nec confessio reddi-
 tur odiosa. Item si ex non usu scien-
 tiæ confessionis deberet confessarius
 facere aliquid intrinsecè malum, usus
 illius scientiæ est licitus, & necessari⁹.
 DEUS enim obligando ad sigillum
 non potest velle id; quod est intrin-
 secè malum. Exemplum ponit La-
 Croix l. 6. p. 2. n. 1969. P. non præ-
 missio saltem actu contritionis consci-
 us pecc: mort: Sacramenta ministra-
 vi C. quæ Sacramenta? P. pæ-
 nitentiæ & matrimonii. C. de ma-
 trimonio minus est huius enim soli
 coniuges sunt ministri. Dic quo-
 ties confessiones reus pecc: mort:
 excepisti, & quot hominum? P. ex-
 cepi ter, sed quot hominum? curiosa
 est quæ-

est quæstio. C. non curiosa. Nam licet Gobat, Stoz &c. dicunt sufficere si dicatur: plures absolvi in mortali; sed veriùs Bonac: Croix &c. docent, debere dici clarè numerum confessionum, seu absolutionum, quia quævis absolutio est in se completa nec una spectat ad alteram, & per singulas fit gravis Sacramentis iniuria. P. transiens, Lutheranium ex duello letaliter saucium, non iuvi ad fidem, & actus supernaturales, licet moneretur ab aliis officii, hinc in hæresi animam exhalavit. Extremam unctionem invito Parocho bis dedi. Missam coram excommunicato vitando celebravi. C. quoties? P. vicibus 30. p. m. Alienas Reliquias pro Reliquiis Sanctorum proposui bis; falsa miracula prædicaui ter. 25to ætatis meæ Anno, horâ 12 inchoando, præbyteratum horâ 11 accepi, putans me excusari parvitate materiæ. C. non hic parum pro
nihil

am nihil reputatur, quia ab hoc, quod
 est parum pendet, impletio totius
 præcepti. P. hæc sunt mea regula-
 ris veré irregularis omnia delicta,
 quæ me excruciant, ut pené in de-
 sperationem agant. C. vide, quàm
 verum sit illud D. Chrysostomi de
 Laz: conc: 4. effatum. Mulieribus
 ante partum labor est ingens, post
 partum vero relaxatio, sed dum par-
 turimus corruptos affectus, delecta-
 mur gaudemusq; cæterum ubi fue-
 rimus enixi malum illum puerum pec-
 catum, tum conspecta fæditate partûs
 discruciamur gravius, quàm mulie-
 res parturientes: hæc auremos &c.

149

150

CLAU-

CLAUSULA C CORONÆ.

SAcra litera perhibetne viginti
quatuor Seniores mittebant Co-
ronas suas ante Thronum. Ego
Coronam Decennii Theologici, unā
cum Capite coronato mitto, seu potius
submitto infallibili Sacræ Romanæ
Ecclesiæ iudicio. Tibi vero Lector
prænotata ante Rationes agendi cum
penitentibus impensè commendo, ut
mentem Authoris, & modum proce-
dendi in Sacro Tribunali facilius as-
sequaris. Porro ut in concurrenti-
bus quotidie difficultatibus scias, quo
recurrare sit necessum, ostendet viam,
& manuducet, numerum marginalem
indicans, sequens.

IN-

Index A Coronæ Theologicæ.

A.

Abortum fetus inanimati, an licet procurare numero 142.

Absolutio an danda deſtituto ſenſu? 61. 75.

Absolvi non debet, qui ex Confessione complicit, ſcitur reticere neſas. 1.

Absolutio cum onere ſiſtendi ſe Superiorem 70. 73.

Adulterium 119. 134. *Affinitas ex matrimonio.* 76.

Alimenta proli etiam illegitimæ an debet Parens providere? 134.

Ambitio 127.

Approbatus in una Diaceſi, in alia peregrinus. an poſſit excipere confeſſiones n. 58. *Aspectus coitus beſtialis* 12.

Aſylum n. 78. *Attentionis in oratione modi.* 86.

Avaritiæ peccata quæ ſunt? 139.

B.

Baptiſmus dubius iterandus 58. 147

Baptiſmus monſtri 147.

*Bellum ex ratione probabiliori susci-
piendum* 88.

Bona caduca spernenda 117.

*Beneficium ex quali simonia acceptum
debet restitui* 67. 68.

Beneficium datum indigno 136.

*In beneficio vexam quando redimere
fas* 70.

*Bulla cenzæ an est in eo rigore in Par-
tibus Septentrionalibus* 18.

C.

Cantiones obscenæ 12. 125.

*Carnium comestio in ieiunio an licita
ante septennium* 100.

*Casus reservati an & quando à quo-
cunq; approbato possint absolvi* 24.

Cæli quæ gaudia 108.

Censura per absolutionem tollenda 106.

Clerici percussio cui est reservata 22.
23. 24.

Clerici percussor 97.

Cognatio spiritualis 42.

Cogitationes turpes vide veneræ.

Cogere ad monasterium non licet 140

Collatio in ieiunio 141.

Communio non danda in nigris 86.

Communione quando dare non licet 63

Compen

- i- *Compensatio stipendii* 120.
Complacentia vana 117.
Concubina eiicienda ante 48.
um *Confessiones sacrilegæ* 9. 72. 130.
Confessionis Præceptum quando obligat
- - - 138.
ere *Confessarius indoctus* 137.
Confessarius debet remedia contra pec-
ar- *cata præscribere* 5.
Confessionis scientiâ an uti licet ali-
quando? 147.
Confessio generalis 137.
ita *Confessio dimidiata quando potest esse?*
- - - 62.
uo- *Conscientia erronea* 15.
4. *Conscientiæ vermis* 150.
Consecratio aquæ pro vino. 147.
06. *Consuetudo an excusat à simonia.* 68.
2. *Correptio fraterna* 131.
Corrigendi nocentes. 139.
Credibilitatis fidei motiva 25.
Crimen quale dirimit matrimonium 76
Crux in qua latro mundus crucifigitur
40 *quæ?* 138.

D

- 63 *Debita solvenda* 34. 137. *quæ prius?* 143
Debitum conjugale. 40. 43.

Decimæ

Decima cur solvenda? 36. 60. 91.
Defensio honoris, & rei 140.
Delectatio sensualis, & merè Spiritua-
lis venerea. 133.
Derisio 118. *Detraçtio* 14. 72. 142
Dispensare quis possit in impedimentis
matrimonii 8. *in lege ieiunij* 71. 98.
in irregularitate 144.
Dispensatio requirit causam 89.
Disimulatio perniciofa 144.
Dolor præmittendus Confessioni 74. 94.
Domini quæ peccata? 33.
Duellum ex condicto suadere 19. acce-
ptare 47. & *ad illud provocare ve-*
ritum sub excommunicatione 119
Dubium iuris Canonici quomodo tolli-
tur? 58.

E

Ebrietas 27. 28. 49. 96. 122. 123. 124.
Egressus è claustro sine scitu 145.
Eleemosynæ dandæ sub quo peccato? 139
Emptio infra dimidium an valet? item
rei alienæ? 117. 111.
Excommunicatio minor 42.
Excessus in cibo & potu si causet pol-
lutionem, quale est peccatum? 133.

extrema

Extrema unctio vitam prorogat 138.
an danda saucijs in duello? 60.

Extrema necessitas facit omnia commu-
nia. 130.

F

Famæ restitutio 51.

Famulus ultra stipendium an possit ali-
quid surripere? 137.

Festo die labor damnificat. 16. 31.

Fides quæ bona? 76.

Filij impietas in animam Patris 133.

Fursi gravis quantitas unde sumenda

51. 73.

Fur ut possit restituere 120. *vide tit:*
restitutio.

Fur fugiens an possit occidi? 140.

Furtum rei parvæ, an & quando est
mortale? 130.

Furtum rei propriæ 130.

H.

Habitus Religiosi dimissio 146.

Habituato interdum differenda absolu-
tio 49.

Habitus malus extirpandus 123.

Hæresis an in partibus Septentrionali-
bus sit casus reservatus? 21. 29.

Homicidium Sacerdotis 96.

Jejunium

I

Jejunium naturale 64.¹ *Ecclesiasticum*

15. 17. 100. 141. *ex diversis motivis*
praeceptum 135, *ab eo qui excusatur*

141

Incestus 85. *Incendiarij* 20.

Infirmis providendus Confessarius, 44.

Focus turpis 18.

Ira 122. *Irae remedium* 41.

Inimicis parcendum 120 *Invidia* 146.

Inobedientia in re levi an pec: mori? 147

Interdictum contra populum 65. 107.

Irregularitas ex homicidio 96, *dispen-*
satio ab ea, 144.

Judex imperitus 127.

Judici munera an licet acceptare? 105.

Juramentum dare indifferenti an obli-
gat? 47.

Juramentum 31. *sine animo jurandi*,

46. *sine animo implendi*, 47. *jura-*

mentum mercatoris 102.

Jurata sponsalia 104

L

Laudare delinquentes quale pec: 104.

Lectio librorum hereticorum & prohi-
bitorum 19. 34.

Legore

Legere secreta alterius quale peccatum?

136.

Lex naturæ obligat ad impossibilia moraliter 53.

Liberare reum à pœna an licet? 88.

Licentia seu facultas quoduplex? 146.

quali uti licet? 196.

Ligamen matrimonij, 44.

M

Maledictio 14. 71. *quando peccatum mortale?* 86.

Malum imprecari quando licet? 132.

Matrimonii minister quis? 126.

Matrimonium dirimit metus gravis, cognatio spiritualis, 42. 95. 109.

affinitas, honestas crimen 76. 134

clandestinum an valet? 59 *requirit assistentiam proprii Parochi,* 60. 108.

invito præsente Parocho contractum an subsistit? 103.

Martyres strictè an sint, qui in obsequio pestiferorum decedunt? 102.

Mercēs corruptæ 138.

Missæ die Festo omiſſa 15. 73. *propositum non audiendæ* 139, *celebrata sine cingulo &c.* 64 *in Ecclesia polluta, non observatis ritibus* 60. *coram excommunicato vitando.* 188.

X

Monere Confessarius quando debet 31.

Monetæ falsæ usus 106.

Morbi, sanitas animæ 71.

Mortem optare nefas propter leve incommodum 39.

Motiva credibilitatis fidei, 25. vitandi peccati 4.

Mulier excantans 92.

Mutuator iniquus 32.

N.

Necessitas extrema & gravis quid sint 129.

Necessitas extrema facit omnia communia 84. 130.

Numerus peccati explicandus & interrogandus. 1. 136.

O.

Occidere directè aggressorem vitæ an liceat 142.

Occidere hominem privato quando liceat 39. 140.

Oculorum defixio in facie 85.

Officium Divinum qualem attentionem requirit 54.

Officia danda dignis 88.

Offensæ remissio 110.

Operarius ignavus 31.

Ofensula

Oscula turpia 85.

Ordo requirit certam ætatem 139. &
contactum materiæ 65.

P.

Parechi in beneficio residentia 55.

obligationes 56. 57. *Afsistentia ma-*
trimonio 91.

Pater alere tenetur prolem etiam ille-
gitimam 134.

Parrini in baptismo à quo designandi?

95.

Patroni causarum piacula 82.

Penitentia Sacramentum à conscio mor-
talis collatum 148.

Penitentia sacrilegæ confessionis an o-
bligat? 15. *quomodo obligat ritè con-*
fessores? 114.

Penitentia qualis injungenda? 2. 95. 16.

Peccati periculum proximum 124.

Peccatum minus eligendum præ majori
112. *In causa* 123.

Peccati numero additum, circiter, quid
sonat? 82.

Peccatum oblitum ante Communionem
confitendum 47.

Perjurium 6. 48. 123.

Pestiferis ministrare cuius est? 102.

Pia legata solvenda 143.

Pollutio 30 85. 87. 131. *eam procurare an licet aliquo casu* 141.

Pollutioni species adiectæ ii. eius remedia ii 86.

Pregnans ad ieiunium an tenetur? 99.

Precepti negativi & affirmativi differentia, 100.

Praelati defectus 134.

Pretium mercis, an & quando augere licet? 120.

Probabilis sententia quando sequenda?
80.

Propositum quale debet esse in Confessione? 94.

Pudor sacrilegus 72. 77.

Puniendi nocentes 129.

R.

Rapina post intestatum Clericum 28.

Regulæ Regularium an possint violari sine peccato? 145.

Religiosi defectus 146.

Renuntiare bonis 140.

Reservari casus Religionum an reservantur laico superiori? 86. *à Reservatis an, & quando possit absolvere quævis approbatus?* 10. 28. 3. 88.

Restitutio

Restitutio 30. 125. *ex homicidio &c.* 50.
cum equali damno detentoris 52.
difficilis 137.

Restitutio fructuum horis respondentium 54.

Restitutionis modi, 24. 73. 83. 85. 120.
occisio 130.

Restituendum cui? 101.

Restitutio simoniace acceptorum 89
bonorum immobilium 121.

Reus capitis quid docendus ante Confessionem 84.

Rudis Confessio 31. 90.

Rusticus à Domino profugus tenetur redire 32.

Rustici cum nobili sponsa inscia conditionis valet matrimonium 37.

S.

Sacrilegæ confessiones repetendæ 9. 72.

130.

Servi profugi pæna nova, 142.

Scandalum 13. 87. 125.

Sapientia mundi stulta 109.

Servorum religiosa vota an valent? 146.

Sigillum Confessionis 135. 147.

Simoniæ pæna & absolutio 67. 69.
divisio 66. 69.

Simula-

Simulatio administrationis Sacramen-
torum 126.

Sponso inferi, ea licent in materia ca-
stitatis, quæ non sponso, 37.

Sponsalia iurata 104. *per quid dissol-*
vuntur? 91. 103. 104.

Sponsalibus mutuo consensu dissolutis,
non cessat impedimentum publicæ ho-
nestatis? 103.

Stipendium operarius an possit sibi oc-
cultè compensare? 38.

Stipendium pro Missa 63.

Stuprum ad quid obligat? 35.

Superbis 117.

Superstitio 91. 146.

Superior defectus subditorum dissimu-
lans 144.

Suspensionis censura violata an inferat
irregularitatem? 106.

T

Tabaco an fas est ante Communionem uti
133. Tactus impudicus 38.

Testamentum non solenne an valet? 143.

Tentationes contra fidem quomodo vin-
cendæ? 72. *contra castitatem quo-*
modo? 86.

Tepiditas in servitio DEI 128.

Tortura 79.

Turpi-

Turpium locutio 125.

V.

*Venditio ad creditum supra pretium
summum,* 103.

*Verbum DEI omittens Parochus toto
mense, an peccat mort?* 56.

Venditor vitia mercis an debet dicere? 103

Veneficus 124.

Veneræ cogitationes & desideria, 124.
34. 85.

Vesperarum quod est tempus? 62.

*Vexam iniustam in beneficio an redi-
mere licet?* 68.

*Unitus vel Schismaticus an possit am-
plecti ritum Latinum?* 129.

Vocatio ad Religionem abjecta 129.

Votum non bibendi certum potum 92.
faciendi omnia ex voto 101.

*Vota Religiosa quomodo Martyres effi-
ciunt?* 102.

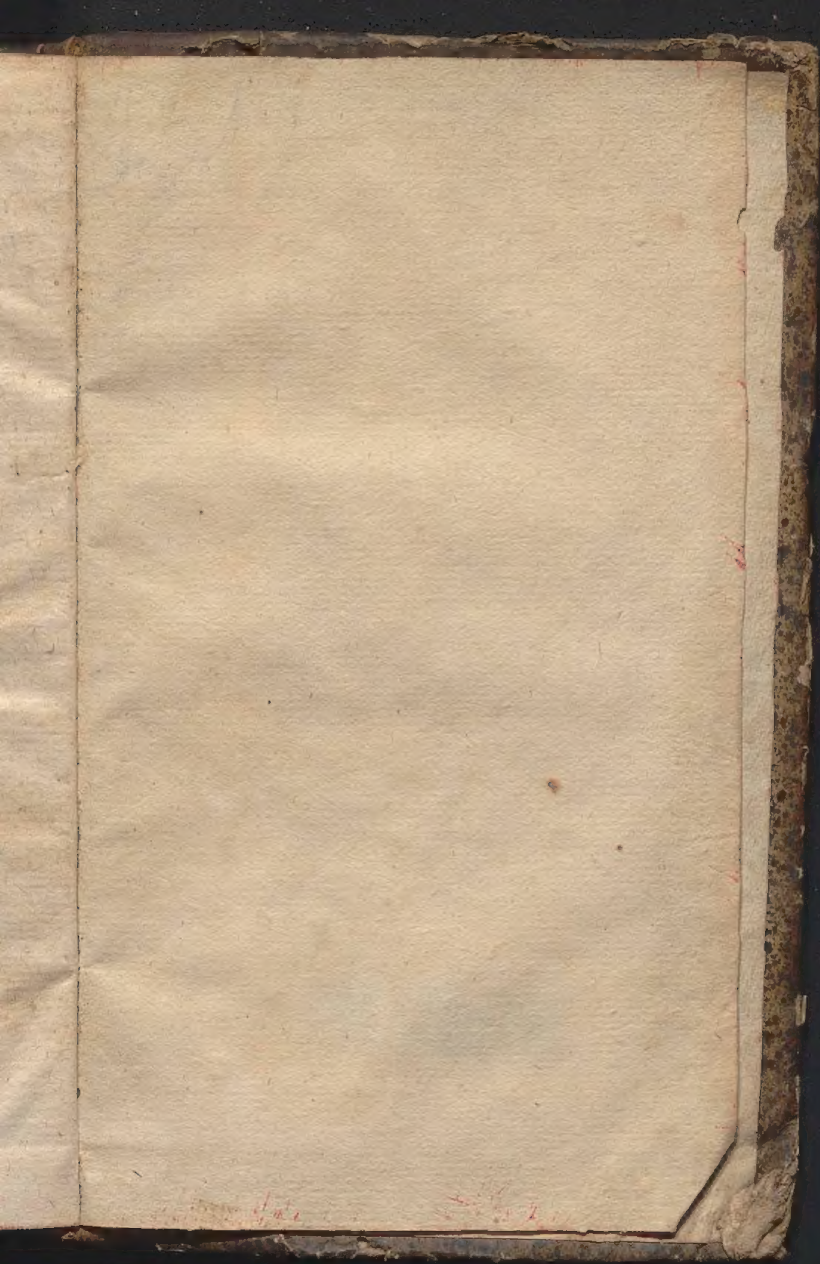
Voti dispensatio ad quem spectat? 92.

*Votum solenne castitatis dirimit matri-
monium,* 27.

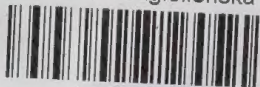
*Votum in præjudicium alterius an o-
bligat?* 44.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0025783

